

Башкортостан Республикаһы профессиональ белем биреү автономиялы
дәүләт мәғариф учреждениеһы «Сибай медицина колледжы»

**Башкорт теле дәүләт теле
буларак уҡытылған һөнәри урта
белем биреү учреждениялары башкорт
теле уҡытыусыларының
Республика информатсион-уҡытыу семинары
Докладттар һәм Туған тел/туған
әзәбиәте дәрестәренән студенттарзың
аттестация ара контроль-тикшереү
материалдары йыйынтығы**

Сибай, 2021

ЙӨКМӘТКЕҢЕ

Баязитова М.Р. ДӨЙӨМ БЕЛЕМ БИРЕҮ ДИСЦИПЛИНАҢЫ «ТУҒАН ТЕЛ/ТУҒАН ӘЗӘБИӘТ» ДӘРЕСЕНЕҢ ТӨП МАКСАТТАРЫ ҺӘМ БУРЫСТАРЫ	3 7
Валиуллина Г.Б. “ТУҒАН ТЕЛ” ҺӘМ “ТУҒАН ӘЗӘБИӘТ” ДӨЙӨМ БЕЛЕМ БИРЕҮ ДИСЦИПЛИНАҢЫН ҮЗЛӘШТЕРЕҮ ҺӨЗӨМТӘҢЕНДӘ ТЫҢЛАП АҢЛАРҒА (АУДИРОВАНИЕ) ӨЙРӘТЕҮ КҮНЕКМӘЛӘРЕН БАҢАЛАУ	10
Фәткуллина Р.М. БӨРӨ МЕДИЦИНА ҺӘМ ФАРМАЦЕВТИКА КОЛЛЕДЖЫНДА ДӨЙӨМ БЕЛЕМ БИРЕҮ “ТУҒАН ТЕЛ” ДИСЦИПЛИНАҢЫ ПРОГРАММАҢЫН ҮЗЛӘШТЕРЕҮ БАРЫШЫНДА СТУДЕНТТАРЗЫҢ ҺӨЙЛӘҮ ТЕЛМӘРЕН БАҢАЛАУ	14
Абсалямова Г. Ә. ТУҒАН ТЕЛ ҺӘМ ӘЗӘБИӘТ ДӘРЕСТӘРЕНДӘ ШӘХСИ ҮСЕШ ҺӨЗӨМТӘЛӘРЕН БАҢАЛАУ	17
Насретдинова А.Ф. ОЦЕНКА МЕТАПРЕДМЕТНЫХ РЕЗУЛЬТАТОВ ОСВОЕНИЯ ОБЩЕОБРАЗОВАТЕЛЬНОЙ УЧЕБНОЙ ДИСЦИПЛИНЫ РОДНОЙ ЯЗЫК/РОДНАЯ ЛИТЕРАТУРА	20
Ишәмбәтова А.Р. ТУҒАН ТЕЛ ҺӘМ ӘЗӘБИӘТ ДӘРЕСТӘРЕН ҮЗЛӘШТЕРЕҮ ҺӨЗӨМТӘЛӘРЕН БАҢАЛАУ	23
Приложение 1	53
Приложение 2	82
Приложение 3	123
Приложение 4	

ДӨЙӨМ БЕЛЕМ БИРЕҮ ДИСЦИПЛИНАҢЫ «ТУҒАН ТЕЛ/ТУҒАН ЭЗӘБИӘТ» ДӘРЕСЕНЕҢ ТӨП МАКСАТТАРЫ ҺӘМ БУРЫСТАРЫ

*Баязитова М.Р.,
башкорт теле укытыусыһы,
Башкортостан Республикаһы профессиональ белем биреү
автономиялы дәүләт мәғариф учреждениеһы
«Сибай медицина колледжы»*

Бөгөнгө көндә 9-сы синыфтан һуң медицина колледжына укырға ингән студенттар 1-се курста туған тел /туған эзәбиәт дәресен өйрәнә. Әммә ләкин профессиональ белем биреү учреждениялары өсөн, кызғаныска ҡаршы, Башкорт теле/эзәбиәте дисциплинаһы буйынса берзәм дәүләт талаптары программаһы булдырылмаған (ФГОС). Һәм тәү сиратта безҙең алдыбыҙҙа шул мәсьәләне сисеү тора. Семинарыбыҙҙа, медицина колледжы студенттарының (укыусыларҙың, колледжда башкорт телен өйрәнәүсә укыусыларының) башкорт теле (эзәбиәте) курсы буйынса беренсе курстан һуң белем кимәлен тикшерәү ысулдары, контроль эштәр үткәрәү, белемдәрен баһалау системаһына анализ яһау талаптары колледжда укыткан укытыусылар иңенә төшә.

Вәкил Исмәғил улы Хажин, Фауриә Әхтәм кызы Аккужина менән берлектә төзөгән Дөйөм белем биреү мәктәптәре өсөн яқынса программаны ҡарап китергә тәқдим бар. Был программала башкорт телен/башкорт эзәбиәтен укытыу саралары, талаптары килтерелгән.

Тәқдим иткән яқынса программа буйынса ТУҒАН ТЕЛ/ТУҒАН ЭЗӘБИӘТ ДӘРЕСТӨРЕНЕҢ ТӨП МАКСАТТАРЫН ҺӘМ БУРЫСТАРЫН ҠАРАП КИТӘЙЕК.

1 - Үзенең туған телен ихтирам иткән, башкорт телендә рус телендә кеүек ирекле аралашкан, телен һәм эзәбиәтен мәзәниәттең бер өлөшө итеп ҡабул иткән шәхес тәрбиәләү. Тел , халықтың мораль-этик нормаларын, йолаларын үزلәштерәү сараһы кеүек, шулай ук ныклы мораль һәм патриотик шәхес тәрбиәләү сараһы- тип әйтелә.

2 - Туған тел һәм туған эзәбиәт менән рус теле һәм эзәбиәте араһында уртаҡ һәм айырма яктарын билдәләй белеү, лингвистиканың нигеҙ аңлатмаларын үزلәштерәү- тора

3 -Укыусыларҙың коммуникатив мөмкинселектәрен киңәйтеү, һәләттәрен үстәрәү, туған телдең коммуникатив-эстетик мөмкинселектәрен еткерәү.

4 - Туған эзәбиәтебез халыҡ мәзәниәте, тарихы, рус эзәбиәте һәм башка халыҡ эзәбиәте менән тығыз бәйләнештә икәнән аңлау. Телмәр үстәрәүзә,

һүзлек запасын байытыуза, укыусыларза ижтимағи һәм сәйәси үсеш, танып белеү эшмәкәрлегендә әзәби әсәрзәрңә мөмкинселектәре менән кулланыу.

5 - укыусыларзың ижади һәм интеллектуаль һәләттәрен үстәреү, телмәр мәзәниәтен, туған телен урыны менән дәрәҗә кулланыу мөмкинселеген, уларзың аралашыу һәләттәрен үстәреүзә булышылық итеү.

6 -туған телдә укытылған берзәм бер предмет (дәрәҗә) буларак, йәш быуынды- үзенә милли сығышын аңлаған, тарихын, телен, мәзәниәтен белгән Рәсәй гражданы рухында, патриот булыуза тәрбиәләү.

“Программаға дөйөм кылыкһырама” тигән өлөшөндә “Туған тел һәм әзәбиәт” дәрәҗә беләм бирәү өлкәһенә гуманитар өлөшө буларак карала. Гуманитар беләм үзә филологияның бер өлөшө буларак, үзенә әсенә шулай ук туған тел курсынан башка, өстәлмә рәүештә башкорт халык ижады, әзәбиәт, башкорт халкының гәрәф-ғәзәте, йәшәү шарттары, тарихы һәм тормош үзәнсәлектәрен дә туплаған. Шулай ук, курс йөкмәкәһендә башкорт теле рус теле менән сағыштырма рәүештә бирелә.

Укыусыларзың беләм үсешен активлаштырыу максаты менән, Программаға, шулай ук, башкорт теле буйынса тарихи справкалар, телгә кағылышы үзгәрештәр тураһында материалдар индерелгән. Телмәр үстәреү өсөн (һөйләү, укыу, язу, яттан һөйләү) программала тел һәм язу эш тәрзәре тигез килтерелгән. Был төр эштәре әзәбиәттә лә, телдә лә планлаштырылған.

Башкорт әзәбиәте материалдары нигеззә календар планда урынлашкан. Программала, башкорт халык ижады өлгөләрә менән бер рәттә, башка миллиәт әзәбиәт өлгөләрә лә киң күрһәтелгән.

Предмет ара, метапредметлык талаптары буйынса программаға биология, география, математика, тарих, экология фәндәренә кағылышы мәсьәләләр сисерлек текстар, эштәр индерелгән.

Программаның нигезе, концепцияһы булып тел, әзәбиәт һәм әзәбиәт дәрәҗәрен дөйөмләштереп укытыу, уларзы башкорт халкының рухи байлығы һәм башкорт халкының айырмаһы булып карала. Бындай ысул, башкорт теле һәм әзәбиәт дәрәҗәрендә тәрбиәүи эш алып барыуға мөмкинселек бирә, балаларза туған телгә, мәзәниәтенә ихтирам уятырға, халкының тарихы менән танышырға булышылық итә.

Укыу өсөн текстар башкорт халык ижады өлгөләрәнән алынған, әкиәттәр, эпостар, кобайырзар, халык йырзарианән өзөктәр, ривәйәттәр, мәкәлдәр, йомактар һәр дәрәҗәкә индерелгән. Бындай әсәрзәрзә бик катмарлы һүзәр өсрай, уларзы укыусылар менән рус теленә тәржемә итеп, сағыштырып карау уларза кызыкһыныу уята.

Текстар менән эшлэгәндә лә укыусыларға төрлө эштәр тәкдим ителә. Мәсәлән, аннотация әзерләү, йәки текст буйынса киносценарий төзөү, шиғыр йөкмәткеһе буйынса клип төшөрөү һәм башкалар.

Шулай ук, якынса прораммала тәкдим ителгән темаларҙы ла карап китәйек:

Раздел 1. День знаний / Белем көнө

Раздел 2. Родной язык / Туған тел

Раздел 3. Башкортостан / Башкортотстан

Раздел 4. Дружба / Дуслык

Раздел 5. Времена года / Йыл мизгелдәре

Раздел 6. Башкирское народное творчество / Башкорт халык ижады

Раздел 7. Древняя литература / Боронғо әҙәбиәт

Раздел 8. Салават батыр / Салауат батыр

Раздел 9. Судьба женщин / Катын-кыз тормошо

Раздел 10. Вечный огонь / мәңгелек ут

Раздел 11. История / Тарих

Раздел 12. Башкирские национальные блюда, обычаи, праздники / Башкорт халкының милли аштары, йолалары, байрамдары

Раздел 13. Вежливость, мораль.әзәплелек, әхлак

Раздел 14. Народные поэты и писатели Башкортостана / Башкортостандың халык шағирҙары һәм языусылары

Раздел 15. Искусство / Сәнғәт

Раздел 16. Уфа / Өфө

Мәсәлән, темаларҙың берәһен өлгө итеп карап китәйек:

3-сө бүлек. Башкортостан. Теманы.

Башкортостан тураһында әсәрҙәрҙең идея-тематик йөкмәткеһен үزلәштерәү. Башкортостан образына тулы кырыкһырлама биреү. Языусылар әсәрҙәрҙә Туған ил образын тасуирлау, тел –стиль үзенсәлектәренә ихтибар итеү, төрлө быуын языусылар әсәрҙәрен сағыштырып , һығымта яһарға. Башкортостан тураһында төрлө кызыклы факттар менән таныштырыу, бөгөнгө һәм киләсәк Башкортостан тураһында әңгәмә короу, фекер алышыу. Башкортостан картаһы, тарихи китаптар, фильмдар, теле-радио тапшырыуҙар менән таныштырып проект эштәрен башкарыу. Тел буйынса өндәр кабатлау, һөйләмдәң баш һәм әйәрсән киҫәктәрен иҫкә төшөрөү, күнегеүҙәр башкарыу, текст менән эш каралған. Төрлө язма һәм телдән күнегезәр, сәнғәт эштәрен башкарыу.

А.Ягафарова «Доброта» А.Вахитов «Завещание аксакала» Н.Аmineва «Родная земля» «Горы Башкортостана». «Родная земля» (кубаир) Т.Ганиева «Страна Уралия» Р.Нигмати «Красивые берега Агидели» Ф.Рахимгулова «Я

с Башкортостана» З.Бишева «Башкортостан» Р.Гарипов «Слава тебе, слава,
Башкортостан!» Ф.Тугызбаева «Башкортостан- судьба моя» Ш.Бабич
«Башкортостан».

“ТУҒАН ТЕЛ” ҺӘМ “ТУҒАН ӘЗӘБИӘТ” ДӨЙӨМ БЕЛЕМ БИРЕҮ ДИСЦИПЛИНАҒЫН ҮЗЛӘШТЕРЕҮ ҺӨЗӨМТӘҢЕНДӘ ТЫҢЛАП АҢЛАРҒА (АУДИРОВАНИЕ) ӨЙРӘТЕҮ КҮНЕКМӘЛӘРЕН БАҢАЛАУ

*Вәлиуллина Г.Б.,
башкорт теле укытыусыһы,
Башкортостан Республикаһы профессиональ белем биреү
автономиялы дәүләт мәғариф учреждениеһы
«Бәләбәй медицина колледжы»*

Укыусыларҙы сит телгә нисек өйрәтергә, телмәр эшмәкәрлеген әүземләштерергә һәм шул нигеҙҙә телмәр үстерергә, был һорау әлегә көндә башкорт теле укытыусыларын ғына түгел, ә фәмүмән, башка сит тел укытыусыларын да борсой.

Бөгөнгө көндә укыусыларҙың телмәр күнекмәләрен үстөрөүҙә уларҙың һүз менән эшлэй белеүе, һүзбәйләнештәр, һөйләмдәр төзөй белеүе, бәйләнешле текст менән эшлэй белеүе беренсе планға куйыла.

Телмәр эшмәкәрлегенең бер төрө булып аудирование тора. Ул һөйләгәнде ишетеү, аңлау процессы, һөйләшеү менән бер рәттән башкорт телендә аралашыу өсөн зур мөмкинселектәр аса. Аудирование алымы укыусыларҙың уйлау һәләтлеген активлаштыра.

Тыңлап аңларға өйрәтеү этабы (аудирование) - иң ауыр телмәр эшмәкәрлеге. Кызғаныска каршы, күп кешеләр дөрөс итеп тыңлай белмәй, ишеткәннең 30% ғына хәтерләп кала. Укыусыларҙың күреү хәтере тыңлау хәтеренә карағанда нығыраҡ үсешкән, мәғлүмәт тә күреү каналдары аша алты тапкырға күберәк алына. Әлбиттә, тыңлап аңларға өйрәтеүҙә хәтерҙең шәп булыуы, укыусыларға логик фекерләй белеү, телдә тойомлап аңлау һәләте лә кәрәк.

Шулай ук, һөйләгәнде ишетеү процессында укытыусының телмәре зур роль уйнай. Ул эталон булып тора. Укытыусының телмәре ситуатив һәм вербаль булмаған сараларға бай. Ул, тыңлаусының хәленә кереп, телмәренен темпын һайлай, әйтелгәнде аңлатып китә, төрлө тел сараларын куллана.

Тик укытыусыны ғына тыңлап аңларға өйрәнеү башка кешеләрҙең телмәрен аңлауҙы ауырлаштыра, шуның өсөн техник саралар кулланыла.

Тыңлап аңларға өйрәтеүҙә иң элек бәйләнешле 3-4 һөйләмдән башларға мөмкин. Укыусыларҙың аңлау кимәлен һорауҙар ярҙамында тикшереп була. Артабан эзмә-эзлекле рәүештә әкиәттәр, хикәйәләр, йомактар, диалогтар һәм һүрәтләү тексттары тәкдим ителә. Әгәр зә тыңланасак текст күләмле икән, уны 3-4 өлөшкә бүлеп тыңларға һәм һәр өлөш аҙағында контроль һорауҙар менән нығытып китергә кәрәк. Укыусылар тотош тексттың мәғәнәһен тулығынса

үзләштергәндән һуң ғына һораузар тәкдим итергә була.Әлбиттә, текста таныш булмаған һүззәр күп булмаска тейеш.

Шулай ук,әйтеп китергә кәрәк,һөйләгәнде ишетеп һәм аңлау менән укыу араһында ла тығыз бәйләнеш бар. Өйрәнелгән телдә ни тиклем күберәк укыйһың, шул тиклем үк телмәр байлығы ла байый. Ишетеп кабул итеү, һөйләгән һәм укыған сакта барлыкка килә, шунлыктан тел материалы ла якшырак аңлашыла.Ә телмәр байлығы укыусы үзе дөрөс һәм интонация менән укыған сакта ғына байытыла.

Тыңлап аңларға өйрәтеү процесында әзерлек күнегеүзәре беренсе баскыс булып тора.

Улар тел күренештәрен таныу һәм аңлау күнекмәһен формалаштыра, кабул ителгән сигналдарзы аңлағанға тиклем хәтерзә тотоп торорға өйрәтә.

Мәсәлән,түбәндәге күнегеүзәрзе тәкдим итергә мөмкин:

- һүззә һәм һөйләмдә өндө табыу;
- өндөң телмәрзә үзгәрешенә миһалдар тыңлау;
- башка һүззәр араһынан йәки һөйләм эсендә билдәле һүззә ишетепүгә булған эштәр;
- билдәле бер төркөмгә караған һүззәрзе айыра белергә өйрәтеү һ.б.

Шулай итеп, тыңлап аңларға өйрәтеү этабы телмәр эшмәкәрлегенә иң мөһим этаптарының береһе. Таныш булмаған тексты тыңлап аңлау өсөн кәмендә 3000 һүз белергә кәрәк.Шуның өсөн был төр эштәр һәр дәрестә мотлак үткәрелергә тейеш. Тик шундай хаталаныузан һак булырға кәрәк: әгәр зә укыусы дәрестә тикшерелгән ,өйрәнгән, өйзә ятлап килгән диалогты йәки монологты ишетеп аңлай икән,әле ул тыңлап аңларға өйрәнгән тигән һүз түгел. Был осракта тыңлау өсөн кәрәкле күнекмә генә булдырыла. Укыусылар дәрестә,дәрестән һуң да икенсе кешенәң телмәренә иғтибарлы булһа, аңламаған урындарын һораузар ярзамында асыклай белһә,һөйләүсенәң төп фекерен тотоп ала алһа,уға үзенәң ыңғай мөнәсәбәтен, кызыкһыныуын күрһәтһә генә тыңлап аңлау күнекмәһе формалашкан тип әйтергә мөмкин.

Хәзер инде укыусыларзың башкорт телен үзләштереп һөзөмтәһендә тыңлап аңларға (аудирование) өйрәтеү күнекмәләрен баһалау нормаларын карап үтәйек.

Тыңлап аңларға өйрәтүзе баһалау(5 балл баһалау системаһы) 3 кимәлдә үз эсенә ала:

1. Перцептив-мәғәнәүи күнекмәләрзәң формалашыуы- “эш тулыһынса үтәлдә”нән алып ,күнегеүзәр йә эштәр үтәлмәнә” тигәнгә тиклем.

2. Тексты мәғәнәүи һәм мөһимлеге күзлегенән сығып баһалай белеү- “текст тибын билдәләүзә якшы күнекмәгә йә булыузан алып, текстың тибын мәғәнәүи күзлектән сығып билдәләй алмай”ға тиклем.

3. Тексттың эстәлеген әйтеп бирә белеү (аудиоматериалды төп йөкмәткеһен әйтә белеү кимәле)- “йөкмәткеһе дөрөс аңлы әйтә белеүзән алып, мәғлүмәт ишетеп аңлаузан бөтөнләй кабул ителмәй”гәнгә тиклем.

Тыңлап аңларға өйрәтеү(аудирование) күнекмәләрен баһалау критерийзаны.

-Атамаларзы дөрөс әйтә,текстың төп темаһын һәм тибын билдәләүзә яҡшы күнекмәләргә әйә булыуын күрһәтә; кабат тексты тыңлағандан һуң төп(аскыс)һүзәрзе дөрөс айыра алһа, атама, исем биреү рәүешендә мәғәнәүи өлөштәрзең планын төзәй белһә, төп йөкмәткеһе туған телдә дөрөс еткерә алһа,мөһим вакиғаларзы текста бирелгән тәртиптә әйтеп бирә алһа,уның яуабы «5» билдәһе менән баһалана.

-Тыңлап аңларға өйрәтеү максаты үтәлдә, ләкин тулы күләмдә түгел . Студент дөйөм характерлы һораузарға дөрөс яуап бирһә, төп теманы һәм текст тибын билдәләй алыу күнекмәләрен күрһәтә, төп теманы асыҡлауза бер-ике хата ебәрһә,тексты мәғәнәүи өлөштәргә бүлгәндә,уларға исем биргәндә ауырлыктар тыуһа,уның яуабы«4» билдәһе менән баһалана.

-Тыңлап аңларға өйрәтеү өлөшләртә өлгәшеү.Аудиотекстың йөкмәткеһен сикле күләмдә генә аңлап өлгәшһә,текстың тибы һәм төп темаһын билдәләүзәге күнекмәләрзең формалашып етмәүен күрһәтә,план төзөгәндә 3 хата ебәрһә,төп йөкмәткеһе башкорт телендә әйтеп бирә алмаһа,уның яуабы “3”билдәһе менән баһалана.

-Бирелгән эштәр үтәлмәне. Тыңлап аңларға өйрәтеү максаты үтәлмәне.Тема һәм йөкмәткеһеаңлата алмаһа,текска мәғлүмәти ,мөһим күзлектән сығып баһа бирә алмаһа,уның яуабы “2”билдәһе менән баһалана.

**БӨРӨ МЕДИЦИНА ҺӘМ ФАРМАЦЕВТИКА КОЛЛЕДЖЫНДА
ДӨЙӨМ БЕЛЕМ БИРЕҮ “ТУҒАН ТЕЛ” ДИСЦИПЛИНАҢЫ
ПРОГРАММАҢЫН ҮЗЛӘШТЕРЕҮ БАРЫШЫНДА
СТУДЕНТТАРЗЫҢ ҺӨЙЛӘҮ ТЕЛМӘРЕН БАҠАЛАУ**

Фәткуллина Р.М.

*башкорт теле укытыусыһы,
Башкортостан Республикаһы профессиональ белем
биреү автономиялы дәүләт мәғариф учреждениеһы
«Бөрө медицина һәм фармацевтика колледжы»*

Бөрө медицина һәм фармацевтика колледжында “Туған тел” дисциплинаһы буйынса контроль һәм тикшерерү эштәре студенттарзың башкорт телен ниндәй кимәлдә белеүенә карап, индивидуаль рәештә баһалана. Сөнки беззең укыу йортонда күбәһенсә урыс, мари, татар милләтенән булған балалар укый. Башкорттар бөтөнләй юк, тиһең дә була. Шуға күрә дәрес барышы ла үзенсәлекле үткәрелә. Студенттарзы мин өс төркөмгә бүлеп укытам. Улар бөтәһе лә бер дәрестә ултыра. Әммә дәрес барышындағы эштәр төрлөсә.

Башкорт теле дәрестәрәндә үткәрелгән тикшерерү һәм контроль эштәре, уларға куйылған баһалар, студенттарзың телгә карата кызыкһыныуын уятыу, дәртләндерерү, ыңғай караш формалаштырыу сараһы булып торһа, икенсе яктан, ул - укыусыларзың белемдәрен тикшерерү, баһалау, динамикаһын күзәтеү, уларзың универсаль укыу эш төрзәрен үзләштерерү кимәлен билдәләләргә тейеш. Былар бөтәһе лә укытыу-өйрәтеүгә етди караш булдырыузы, ижади эшләүзе талап итә.

Минең доклад темаһы:

***“Туған тел” дисциплинаһы программаһын үзләштерерү барышында
студенттарзың һөйләү телмәрен баһалау”***

Тәүзә телмәр компетентлығы тураһында бер нисә һүз.

Телмәр компетентлығы – ул телмәр эшмәкәрлегенең коммуникатив яктан үсешенең дүрт төрөн белдерә (укыу, языу, тыңлау, һөйләү).

Һөйләүгә монологик, диалогик телмәр инә. Диалогик телмәр укыусыларзың төрлө темаларға әңгәмәләшә белеүен күз уңында тотә. Монологик телмәр төрлө вакифаларзы һөйләй, һүрәтләй, баһалай белеүзе талап итә, укығанды кулланырға өйрәтә.

Коммуникатив компетенция һөйләшә, аралаша, бәйләнешкә инә белеү оҫталығы, социаль нормаларға таянып эш итеүзе аңлата.

Һөйләм һәм языу теленең үзенсәлектәре

Һөйләм һәм языу теле –эстәлектә тел сараларының бер үк хокуктағы ике төрө менән белдерәү юлы. Тел дәрестрәндә без уларзың һәр икәненә лә бер тигез урын бирергә, укыусыларза етәрлек күнекмәләр булдырыуға игтибар итергә һәм эште бергә үрәп алып барырға тейешбез. Һөйләү теленә сыбар булыуы языу теленә лә тәҗсир итә, укыусының языу телендә лә байтак хаталар күзгә ташлана.

Һөйләм һәм языу теленә үззәрәнә хас үзенсәлектәре лә бар.

Һөйләү теле һөйләүсенән һүззәрзе тиз һайлауы, һөйләмдә тиз төзөй алыуын талап итә. Төзәтеүзәргә йәки артка сигенәүселәргә урын калдырмай. Һөйләү телендә һөйләмгә интонация һәм пауза, кул хәрәкәте, мимика һәм логик баһым кеүек өстәмә саралар за кушыла, шуға күрә һөйләүсә һүззәрзе азырак куллана ала. Ә языу телендә аңлатмалар күп һүззәр менән бирелә, уның стиле күберәк китапса була. Билдәле, улар бер –берәненә ярзам итәләр. Һөйләү теле бай булған кеше үз фекерзәрен языу телендә лә тиз, матур, дәрәс һәм ошта итеп бирә; ә языу теле үскән кеше, һөйләгәндә, дәрәс һәм матур итеп һөйләй ала. Шунлыктан ошо тел дәрестрәндә һөйләү һәм языу телен үстәрәү күнекмәләрен бергә бәйләп бирәүгә айырыуса игтибар итергә кәрәк. Бының өсөн, дәрәсләктәзә бирелгән күнегеүзәрзән тыш, башка тағы ла төрлө эштәр тәкдим итергә була. Бына, мәсәлән, “Минәң бүлмәм” темаһын алайык.

Үрзә әйтәп кителгәнсә, дәрәс барышында төркөм төркөмсәләргә бүленә. Берәнсә төркөм- рус, мари төркөмә. Уларға тема буйынса текст бирелә. Дәрәсләктә- “Ағайымдың фатиры”. Был тексты үз аллы укырға һәм тәржемә итергә кәрәк. Тәржемә иткән вакытта яңы ораған һүззәр рус һәм башкорт телендә язып алына. Азак студенттар язып алынған һүззәргә таянып, тексты кысқырып укыйзар һәм тәржемә итәләр. Был эштәрзе эшләгәндән һуң текса таянып үззәре монолог төзөйзәр. Монолог төзөгән сакта әлбиттә, кылымдың заман формалары, килеш ялғаулары, һөйләм структураһы һ.б кабатланып кителә. Һәр бер студенттың эше тикшерелә һәм баһалана. Өйгә эш-монологты ятларға. Икәнсә дәрәстә монологты ятлап һөйләгән өсөн, тағы ла, һәр бер студентка баһа куйыла.

Икәнсә төркөм- ул татар милләтенән булған студенттар. Уларға текст тәржемә итеү кыйынлык тыузырмай. Әммә языу һәм һөйләү ауырырак. Уларға ла шул ук тексты укырға тәкдим ителә. Укып сыккандан һуң, шул ук текса окшаған рус телендәге тексты башкорт теленә тәржемә итергә эш бирелә. Бергәләп тәржемә иткәндән һуң, улар за был тексты ятлайзар һәм икәнсә дәрәстә телдән һөйләйзәр.

Өсөнсә төркөм (әгәр зә булһа)- ул башкорттар. Уларға “Минәң хыялымдағы йорт” тигән темаға инша язырға йәки “Ғәзәти булмаған

йорттар” темаһына информация йыйып килергә һәм икенсе дәрәскә һөйләргә тигән эш бирелә.

Укыусының монологик һөйләүен баһалау:

- “5”ле куйыла: һөйләгән вақытта тупаҫ булмаған пауза хаталары ебәрелһә;

- “4”ле куйыла: айырым паузалар, 1-2 һөйләм хатаһы яһаһа; укытыусы тарафынан икенән артык булмаған асыклаусы һорау бирелһә.

- “3” лә куйыла: теманың төп йөкмәткеһен аша; 4-6 һөйләү хатаһы ебәрһә; укытыусы тарафынан икенән артык асыклаусы һорау бирелһә йәки укытыусы ярзамынан башка йөкмәткеһен һөйләүзе башлай (тамамлай) алмаһа;

- “2”ле куйыла: һөйләгәндә эзмә-эзлеклеклек һакланмаһа; паузаларза теүәлһезлектәр китһә; 6-нан артык һөйләм хатаһы һәм грамматик хата яһаһа;

Монологтан башка һөйләү телмәрен үстөрөү алымы ул- диалогтар укыу, төзөү һәм ятлау.

Диалогтар төзөр алдынан шул темаға кағылышлы һүззәр, һөйләмдәр укыла, әйтелешә өстөндә эш алып барыла. Интерактив башкорт теле сайты дәрестәрен кулланыу дәрестә төрлөләндереп ебәрә. Мәсәлә, “Дарыуханала” темаһын алайык. Бирелгән һүззәр, һөйләмдәрзе укып, тыңлап сыжкандан һуң диалог төзөргә кушыла. Уларзың дөрөҫ язылғанын тикшергәндән һуң, өйгә эш итеп ятларға тәкдим ителә.

Диалогик һөйләмде баһалау:

- “5”ле куйыла: тейешле темпта дөрөҫ интонация менән һорау куйһа; әңгәмәләшенең һораузарында тулы яуап кайтарһа;

- “4”ле куйыла: дөрөҫ һорау биреп, үзе лә әңгәмәләшенең һорауына яуап бирһә, ләкин һөйләү вақытында укытыусы ярзамына мохтаж булһа; 2-3 һөйләм хатаһы ебәрһә;

- “3”лә куйыла: укытыусы ярзамында ғына һорау йәки яуап бирһә; һораузар биргәндә һүззәр һәм грамматик формалар табыуза теүәлһезлектәр ебәрһә йәки өйрәнмәгән теманың бер өлөшөн генә үзләштерһә; 4-5 һөйләм хатаһы ебәрһә;

- “2”ле куйыла: әңгәмә вақытында зур ауырлык менән яуап бирһә йәки бирә алмаһа; 8-зән артык хата ебәрһә;

Шулай итеп, телдән һорау формаһында үткәрелә торған күнегеүзәр һәр дәрестә алып барыла. Һәр дәрестә баһалана.

Тағы ла бер-нисә һөйләү телмәрен үстөрөү алымдарын әйтеп китһә килә. Студенттарзың белем кимәленә ярашлы булған проект, сығыш яһау, төрлө күләмдәге һәм төрлө жанрзағы иншалар.

Шулай ук кайһы бер үзенсәлекле алымдар за кулланырға мөмкин. Мәсәлә, без колледж газетаһында “Башкорт телен өйрәнәбез” тигән рубрика

алып барабыз. Студенттар башкорт телендә төрлө интервью, мәкәләләр әзерләй.

Кайһы бер темаларға кағылышлы видеоязмалар за әзерләйбез. Минең уйлауымса, был алымдар һөйләү телмәрен үстөрөү менән бер рәттән, укыусыларзың кызыкһыныуын да арттыра.

ТУҒАН ТЕЛ ҺӘМ ӘЗӘБИӘТ ДӘРЕСТӘРЕНДӘ ШӘХСИ ҮҒЕШ ҺӨЗӨМТӘЛӘРЕН БАҠАЛАУ

*Әбсәләмова Г. Ә.,
башкорт теле укытыусыһы,
Башкортостан Республикаһы профессиональ
белем биреү автономиялы дәүләт мәғариф
учреждениеһы «Стәрлетамак медицина колледжы»*

Стәрлетамак медицина колледжында һәр педагогик алым һәр укыусының мөмкинлеген һәм шәхси һәләтен иҫәпкә алып укытыуға һәм баһалауға королған: үҫешкә, камиллашыу оҫталығын өйрәтеү, һөзөмтәлә укымышлы, үз еренен, иленен, халкының киммәттәренә төшөнгән, уны һанлаған һәм һаклаған, яклаған социум итеп формалаштырыуға башланғыс һигез һалыу төп максаттар булып тора.

Башкорт теле һәм әзәбиәтенән методик (контроль) һәм баһалау материалдары колледждарҙа башкорт телен туған тел буларак өйрәнгән укыусыларҙың белемдәрен тикшереү өсөн тәғәйенләнгән. Бәндә материалдар Федераль дәүләт стандарттары талаптары һигезендә төзөлгән. Укыусыларҙың туған тел программаһын үзләштереүенә йомғаҡлау (һөзөмтә) баһаһы булып шулай ук шәхси үҫеш һөзөмтәләргә эйә булыуы тора. Контроль эштәр, уйындәрестәр, тестар уларға куйылған баһалар, укыусыларҙың башкорт теленә һәм әзәбиәтенә карата кызыкһыныуын уятыу, дәрәтләндереү, ыңғай караш формалаштырыу сараһы булып торһа, икенсе яктан, ул – укыусыларҙың шәхси белемдәрен тикшереү, баһалау, динамикаһын күзәтеү, балаларҙың универсаль укыу эш төрҙәрен үзләштереү кимәлен билдәләй. Былар бөтәһе лә укытыу-өйрәтеүгә етди караш булдырыуы, ижади эшләүзе талап итә, әлбиттә.

Контроль эштәр итеп төрлө характерҙағы диктант, иһша, иҙложение, текстарҙы лексик яктан байытып, үзгәртеп языу кеүек эштәр алына. Өҫтәлмә эштәр өсөн шиғырҙар ижад итеү, кроссвордтар төзөү, һорауҙарға тулы яуап биреү, текстағы хаталарҙы табыу, театрҙарға йөрөп, башкорт спектаклдәрен карау, төркөмдәргә бүленеп инцинировкалар куйыу кеүек төрлө типтағы күнегеүзәр, эштәр бирелә. Эштәр һәр укыусы балаға айырым тәкдим ителә. Бирелгән эш моделдәрен укыусыларҙың үзенсәлегенән, әзерлек кимәленән сығып, үзгәртә, өҫтәй алырға ла мөмкин.

Контроль һәм баһалау материалдары коммуникатив, ябайҙан катмарлыға принциптары буйынса төзөйбөз. Эштәр темаларға, бүлектәргә бүленгән һәм укыусыларға телгә, әзәбиәткә карата кызыкһыныу уятыу, ыңғай мотивация булдырыу максатында йөкмәткеһе, формаһы буйынса кызыклы эш-биремдәрҙән торауында асыҡлап киттергә кәрәк.

Укыусыларзың шәхси үсеш һөзөмтәһен контроль эштәр ярзамында тикшергән сакта балл системаһын кулланыу тәкдим ителә. Балаларза башкорт туған тел һәм әзәбиәте дәрестәренә карата ыңғай мотивация, стимул, кызыкһыныу булдырыу максатында эштәрзе баһалау һәм анализлау берзәм йөкмәтке һәм критерийзар нигезендә булырға тейеш. Контроль-тикшереу материалдарын баһалау, анализлау укыусыларзың ниндәй теманы якшы, йәки, насар өлгәшеуен күрһәтә, динамикаһын күзәтергә, шәхси һөзөмтәләрзе баһаларға булышлык итә. Укыусыларға туған телдән белемдәрзе контролгә алыу, тикшереу өсөн контроль диктант, шулай ук семестр уртаһында үтелгән грамматик һәм лексик темаларзы йомғахлау максатында төрлө кимәлдәге язма һөзөмтә эштәр, иншалар, изложениелар үткәрелә. Контроль диктанттар өсөн текст укытыусы тарафынан төзөлөргә лә, төрлө авторзар тәкдим иткән «Башкорт теленән диктанттар йыйынтығы»нан да алынырға мөмкин.

Әзәбиәт дәрестәрендә башкасарак эштәр: күберәк тел байлығын арттырыу, тел шымартыу, үзендең уй-фекеренде саф башкорт телендә дөрөс, анык итеп әйтеп биреу, кеше алдында сығыш яһауға кағылышлы эштәр каралған. Ошондай эштәрзе башкарып сыккандан һуң укыусыларзың түбәндәге шәхси үсеш һөзөмтәһен күрергә мөмкин:

- Башкорт телен халыктың милли-мәзәни байлығы буларак танып һәм аңлай;
- Үз милләтен, Ватанын, тыуған яғын ярата;
- Туған телгә хөрмәт, һөйөү, ғорурлык тойғоһо менән йәшәй һәм уны артабан да үстәреүгә ынтылыш мөнәсәбәте бар;
- Үз профессияһына кағылышлы етәрлек һүзлек запасы, үз фекерен, тойғоһон грамматик яктан иркен әйтеп бирә;
- һаулыкты нығытырға һәм һакларға, үзаллалыкка, белем алыуға етди һәм яуаплы, карай;
- атай-әсәйгә, тиһтерзәренә иғтибарлы һәм ихтирамлы;
- ғаилә һәм йәмғиәт киммәтәрен ихтирам итә, үз алла эшләй һәм үз эштәренә яуап бирергә әзер;
- кызыкһыныусан, әүзем һәм донъяны танып белергә ынтылышы зур;
- Әхлак, социаль ғәзеллек һәм ирек һакындағы караштар нигезендә үз аллы үсешкә һәләтле;
- һәр сак этик тойғолар, ихтирамлылык һәм эмоциональ-әхлак һәм икенсе кешеләрзең тойғоларын уртаклаша алыуы менән айырылып тора;
- Өлкәндәр һәм тиндәштәре менән төрлө социаль хәлдәрзе акыллы хезмәттәшлектең кәрәклеген аңлай һәм бәхәсле хәлдәрзән сыға белә

- Сәләмәт булыу һәм төрлө шарттарзан хәүефһез сығыу казизәләрен үтәй.

Шулай итеп, һәр йыл азағында курс язма рәүештә дифзачет формаһында аттестациялау менән тамамлана. Эштәр укытыусы тарафынан 100 балл системаһында баһалана. Тест 60 һораузан тора: 30 туған телдән, 30 әзәбиәтбуйынса. 2 вариант каралған.

$$100 - 86 = 14$$

$$85 - 73 = 12$$

$$72 - 60 = 12$$

$$59 - \text{зан түбән балл} = 2 \text{ баһалары куйыла.}$$

ОЦЕНКА МЕТАПРЕДМЕТНЫХ РЕЗУЛЬТАТОВ ОСВОЕНИЯ ОБЩЕОБРАЗОВАТЕЛЬНОЙ УЧЕБНОЙ ДИСЦИПЛИНЫ РОДНОЙ ЯЗЫК/РОДНАЯ ЛИТЕРАТУРА

Насретдинова А.Ф.

*башкорт теле укытыусыһы,
Башкортостан Республикаһы профессиональ
белем биреү автономиялы дәүләт мәғариф
учреждениеһы «Туймазы медицина колледжы»*

Сегодня, информационное общество запрашивает человека обучаемого, способного самостоятельно учиться и многократно переучиваться в течение постоянно удлиняющейся жизни, готового к самостоятельным действиям и принятию решений. Иными словами, мы должны: «научить учиться», «научить жить», «научить жить вместе», «научить работать и зарабатывать». Таким образом, ребенок учится самостоятельно добывать и применять знания. Именно поэтому «Планируемые результаты» Стандартов образования (ФГОС) определяют не только предметные, но метапредметные и личностные результаты.

Метапредметные результаты:

- развитие умения планировать свое речевое и неречевое поведение;
- развитие коммуникативной компетенции;
- умение четко определять области известного и неизвестного;
- умение ставить перед собой цели и определять задачи, решение которых необходимо для достижения поставленных целей, планировать последовательные действия, прогнозировать результаты работы, анализировать итоги деятельности (как положительные, так и отрицательные), делать выводы (промежуточные и итоговые), вносить коррективы, определять новые цели и задачи на основе результатов работы;
- развитие исследовательских учебных действий, включая навыки работы с информацией (извлекать информацию из различных источников, анализировать, систематизировать, представлять различными способами);
- развитие смыслового чтения, включая умение определять тему, прогнозировать содержание текста по заголовку/ по ключевым словам, выделять основную мысль, главные факты, устанавливать логическую последовательность основных фактов;
- осуществление самонаблюдения, самоконтроля, самооценки в процессе коммуникативной деятельности.

Особенности оценки метапредметных результатов

Оценка метапредметных результатов описана как оценка планируемых результатов представленных в разделах: «Регулятивные учебные действия»,

«Коммуникативные учебные действия», «Познавательные учебные действия».

Под метапредметными результатами понимаются универсальные способы деятельности – познавательные, коммуникативные и способы регуляции своей деятельности, включая планирование. Контроль и коррекция достижения метапредметных результатов обеспечивается за счёт основных компонентов образовательного процесса.

Основным объектом оценки метапредметных результатов служит сформированность ряда регулятивных, коммуникативных и познавательных универсальных действий, т.е. таких умственных действий обучающихся, которые направлены на анализ и управление своей познавательной деятельностью. К ним относятся:

- способность принимать и сохранять учебную цель и задачи, самостоятельно преобразовывать практическую задачу в познавательную; умение планировать собственную деятельность в соответствии с поставленной задачей и условиями её реализации и искать средства её осуществления; умение контролировать и оценивать свои действия, вносить коррективы в их выполнение на основе оценки и учёта характера ошибок, проявлять инициативу и самостоятельность в обучении;

умение осуществлять информационный поиск, сбор и выделение существенной информации из различных информационных источников;

умение использовать знаково-символические средства для создания моделей изучаемых объектов и процессов, схем решения учебно-познавательных и практических задач;

логические операции сравнения, анализа, обобщения, классификации по родовым признакам. Установления аналогий, отнесения к известным понятиям;

умение сотрудничать с преподавателем и сверстниками при решении учебных проблем. Принимать на себя ответственность за результаты своих действий.

Формы и методы контроля метапредметных результатов.

Основным объектом оценки метапредметных результатов служит сформированность у обучающихся регулятивных, коммуникативных и познавательных универсальных учебных действий (УУД).

Во-первых, достижение метапредметных результатов может проверяться в результате выполнения специально сконструированных диагностических задач, направленных на оценку уровня сформированности конкретного вида УУД.

Во-вторых, достижение метапредметных результатов может рассматриваться как инструментальная основа и как условие успешности

выполнения учебных и учебно-практических задач средствами учебных предметов.

И наконец, достижение метапредметных результатов может проявляться в успешности выполнения комплексных заданий на межпредметной основе.

Например, на уроках башкирского языка могут использоваться следующие задания:

- 1) Онлайн тесты в гугл форме;
- 2) Проектные работы;
- 3) Работа с творческими заданиями: сочинения, изложения, исследовательские работы, творческий диктант, свободный диктант, диктант с продолжением, кроссвордный диктант.

Таким образом, оценка метапредметных результатов может проводиться в ходе различных процедур.

Методы контроля: наблюдение, проектирование, тестирование

Формы контроля: индивидуальные, групповые, фронтальные формы; устный и письменный опрос.

ТУҒАН ТЕЛ ҺӘМ ӘЗӘБИӘТ ДӘРЕСТӘРЕН ҮЗЛӘШТЕРЕҮ ҺӨЗӨМТӘЛӘРЕН БАҠАЛАУ

*Ишәмбәтова А.Р.,
башкорт теле укытыусыһы,
Башкортостан Республикаһы профессиональ белем биреү
автономиялы дәүләт мәғариф учреждениеһы
«Өфө медицина колледжы»*

Башкортостан Республикаһының мәғариф системаһы алдында куйылған төп бурыс - ижади фекерләүсе, инициативалы, ижтимағи тормошта әүзем катнашыусы, белемле һәм үз телендә иркен аралашыусы шәхестәр тәрбиәләү. Туған телде укытыу максаты күп яклы, һәм ул бер нисә аспекттан тора:

1. Укыусыларҙы башкорт әзәби телендә дөрөс һөйләшергә өйрәтеү.
2. Башкорт теленең фонетик, лексик, грамматик нормалары буйынса белем һәм күнекмәләр биреү.
3. Башкорт телендә нәшер ителә торған гәзит-журналдарҙы, әзәби китаптарҙы үз аллы укып аңлау күнекмәләрен биреү.
4. Үз фекерҙәрен үстөрөү.
5. Телде өйрәнеү барышында башкорт халкының тарихы, бай мәҙәниәте, әзәбиәте, сәнғәте, күренекле шәхестәре, йолалары, тыуған илдең тәбиғәте менән таныштырыу, башкорт халкына, уның теленә, үзе йәшәгән төйәккә ихтирам һәм һөйөү тәрбиәләү.
6. Һаналғандарға таянып, башкорт телен, әзәбиәтен өйрәнеү нигеҙендә туған телгә ихтирам тәрбиәләү, уларға патриотик тәрбиә биреү.

Башка предмет укытыусыларына карағанда туған тел һәм әзәбиәте укытыусыһына зур талаптар куйыла. Сөнки ул шәхесте үстөрөүзә туранан-тура катнаша. Уның кулында башкорт теленең күркәм тел саралары, әзәпкә өйрәтеүсе әзәбиәт, студенттарға йәшәү рәүешен күндөрөүсә халкыбыҙдың бай ижад мирасы бар.

Туған тел һәм әзәбиәте дәрестәрендә яңы материалды аңлатыу, нығытыу, кабатлау ғына түгел, үзләштерелгән белемдәрен, күнекмәләрен тикшерөү, баһалау за бик мөһим. Баһалау процесында студенттар алған белемдәрен нығыталар, системаға һалалар, конкретлаштыралар. Шуға күрә укытыусы бындай дәрестәргә зур әһәмиәт бирергә, студенттар белемен баһалауза объектив булырға тейеш. Бәләкәй генә яңлышлык та, студенттарза ауыр тәҫир калдыра. Иң беренсе сиратта һәр куйылған баһа, билдә ни өсөн икәне аңлатыла. Студент үзенең ниндәй баһа һәм ни өсөн алғанын төшөнөргә тейеш. Был уға артабан якшыраҡ укырға ярзам итә.

Узләштерелгән белем күнекмәләрен тикшерерү һәм баһалау юлдары, **контроль (тикшерерү)** дәрестәре аша аткарыла:

дәрес –зачет,

дәрес-һораузарға язма яуап бирерү,

контроль (үз аллы эш) дәресе,

дәрес-викторина,

ижади эштәр,проекттар яклау дәресе,

тест эшләү.

Студенттарзың белемен баһалауза: **телдәнһорау, язма эштәр, тест эшләү** алымдары әһәмиәтле һәм мөһим.

Аудиторияла башкарыла торған язма эштәр өйрәтеү һәм тикшерерү характерында була. Уларға түбәндәгеләр инә: – башкорт теленән төрлө типтағы күнегеүзәр; – тәржемә эштәре (башкорт теленән рус теленә һәм киреһенсә); – дәреслектәрзәге әзәби текстарға пландар төзөү; – һораузарға язма яуаптар һәм иншалар; – тел һәм әзәби материалдар буйынса аналитик һәм дөйөмләштерерү тибындағы схемалар, проекттар төзөү. Туған тел һәм әзәбиәте дәрестәре барышында, сирек йәки йыл азағында, шулай ук укыу йылы башында инеш диктанты, зур темаларзан һуң йомғаклау контроль эштәре үткәрелә. Ағымдағы контроль эштәр программаның өйрәнелгән материалын үзләштерерүзе тикшерерү максатында узғарыла. Уларзың төрө һәм үткәрерү йышлығы өйрәнелә торған материалдың катмарлылығынан, укыусыларзың белем кимәленән сығып билдәләнә. Ағымдағы контроль эштәр өсөн укытыусы йә тотош дәресте, йә уның бер өлөшөн генә файзалана ала. Программа материалының үзләштерерү кимәле студенттарзың дәрестәрзә телдән биргән яуаптарына һәм язма эштәренә карап баһалана.

•Өйрәнелгән материалды анализлау, сағыштырыу, предметтарзы ниндәйзер билдәләре буйынса классификациялау, дөйөмләштерерү;

•Предметтарзың төп үзенсәлектәрен айыра, аңлата белеү;

•Предметка, күренешкә карата үз фекерен әйтә һәм уны иҗбатлай белеү;

•Укыусыларға әхләки һәм эстетик тәрбиә бирерү;

•Укытыузы коммуникатив йүнәләштә алып барыу;

•Башкорт теле системаһының бөтә кимәлдәрен (фонетик, лексик, морфологик, синтаксик, стилистик, пунктуацион) иҗәпкә алыу һәм практик файзаланыу;

•Телмәр эшмәкәрлегенә бөтә төрзәре өстөндә эшләү;

•Предмет-ара бәйләнеш, тарих, сәнғәт, мәзәниәт, әзәбиәт, халык ижады һәм традицияларына нигезләнеп өйрәнәү.

Колледждарза башкорт теле һәм әзәбиәте буйынса теоретик мәғлүмәт биреү түгел, ә студенттарға туған телдә һөйләшә, укый, аңлай алыу, элементар языу күнекмәләрен формалаштырыу һәм үстереү беренсе планда кала килә. Программала тәкдим ителгән теоретик материал кағизәләрге ятлау юлы менән түгел, ә укылған текстарзан телдең орфоэпик, орфографик, грамматик нормаларын күзәтеү, табыу, уларзы аралашыу процессында кулланыу төп урында тора.

Кулланылған әзәбиәт.

1. “Башкортостан укытыусыһы”, №4, 2009. Азнғолов Р.Ф. “Укыусыларзың языу телмәрен үстереү”
2. “Башкортостан укытыусыһы”, №8, 2008. Йәндурина Г.Р. “Укыусыларзың ижади һәләтен үстереү”
3. Фафаров Б.Б. “Әзәбиәт укытыу методикаһы” –Өфө, “Китап”, 2008.
4. Тикеев Д.С. “Башкорт теле дәрестәрендә укыусыларға белем һәм тәрбиә биреү” – Өфө, “Китап”, 2008.
5. Интернет селтәре.

ГОСУДАРСТВЕННОЕ АВТОНОМНОЕ ПРОФЕССИОНАЛЬНОЕ
ОБРАЗОВАТЕЛЬНОЕ УЧРЕЖДЕНИЕ РЕСПУБЛИКИ БАШКОРТОСТАН
«СИБАЙСКИЙ МЕДИЦИНСКИЙ КОЛЛЕДЖ»

Утверждаю
Заместитель директора
ГАПОУ РБ «Сибайский
медицинский колледж»
_____ А.А. Сафина
«__» _____ 20__ г.

Контрольно-измерительные материалы

по ОУД.08 Родной язык/ Родная литература
специальность 34.02.01 Сестринское дело

Сибай 20__ г.

Содержание

- 1. Паспорт комплекта контрольно-измерительных материалов учебной дисциплины ОУД.08 Родной язык/ Родная литература**
 - Область применения
 - Система контроля и оценки освоения программы
 - Организация контроля и оценки освоения программы

- 2. Пояснительная записка**
 - Инструкция по организации контроля и оценки освоения программы

- 3. Пакет для обучающегося**
 - Инструкция для обучающегося
 - Часть I. Тестовые задания для оценки усвоения знаний
 - Бланк для выполнения задания Части I
 - Часть II. Практические задания для оценки освоения умений
 - Бланк для выполнения задания Части II

- 4. Пакет эксперта**
 - Инструкция эксперта
 - Ответы (ключи)
 - Оценочная ведомость

1. Паспорт комплекта контрольно-измерительных материалов

➤ Область применения

Комплект контрольно-измерительных материалов разработан на основе Федерального государственного стандарта среднего профессионального образования, программы подготовки специалистов среднего звена, учебного плана по специальности 34.02.01 Сестринское дело и рабочей программы учебной дисциплины ОУД.08 Родной язык/ Родная литература.

Комплект контрольно-измерительных материалов по учебной дисциплине ОУД.08 Родной язык/ Родная литература включает в себя тестовые задания закрытого типа, которые позволяют оценить знания студента и практические задания, которые позволяют оценить умения, приобретенные в ходе изучения дисциплины.

Личностные результаты:

- понимание того, что башкирский язык, башкирская литература являются самой основной национально-культурной ценностью башкирского народа;
- уважительно относиться к родному языку, понимать, что он ничем не хуже других языков, сохранить его как явление национальной культуры, стремиться к усовершенствованию речевой культуры;
- создавать потребность в чтении литературы на башкирском языке;
- усвоить грамматические средства, создать достаточный запас слов для полной передачи своих чувств, пожеланий, идей в процессе общения.

Метапредметные результаты:

- усвоение всех видов речевой деятельности;
- правильное понимание сути услышанных и прочитанных информации;
- прослушав разностилевые и разножанровые тексты, правильно понять их;
- уметь находить из разного рода источников (литература, СМИ, интернет) нужную информацию, уметь работать со справочными материалами;
- уметь находить материал, соответствующий теме, ее систематизация, их анализ и выбор;
- сравнивать разные стили речи с позиции содержания, стилистических особенностей, употребления средств языка, уметь давать оценку;
- уметь давать оценку своей речи (письменному тексту и пересказу), исправлять, усовершенствовать, редактировать;
- уметь выступать перед аудиторией;
- уметь сравнивать знания, полученные по башкирскому языку и литературе, со знаниями по русскому языку и литературе (межпредметный уровень), анализировать.

Предметные результаты:

- получать понятия о том, что язык имеет основные функции, башкирский язык является национальным языком башкирского народа, язык неотрывен от культуры;
- получить знания о том, что родная литература имеет свое место в

жизни башкирского народа, ее общность с литературами других народов, ее особенностей;

- усвоение научной информации о родном языке, понимание взаимосвязи их единиц и уровней между собой;
- усвоение лексики и фразеологии башкирского языка, орфоэпических, лексических, грамматических, стилистических норм;
- знание норм этикета речи;
- знать единицы языка, грамматические категории и их анализ, правильно и к месту применять единицы языка;
- уметь делать анализы различного типа слов, словосочетаний, предложений (фонетический, словообразовательный, лексический, морфологический), уметь их сравнивать с русским языком;
- понимание в речевой практике возможностей грамматической синонимии, лексической синонимии, уметь их правильно применять;
- уметь сравнивать литературно-теоретические понятия с аналогичными из русской литературы, определять их похожие и отличительные черты, выявлять оригинальные стороны;
- уметь оценивать эстетические функции родного языка при анализе литературных текстов.

➤ Система контроля и оценивания освоения программы ОУД.08 Родной язык/ Родная литература

Контроль и оценка результатов освоения учебной дисциплины осуществляется экспертами.

Уровень усвоенных знаний оценивается посредством оценки результатов выполнения тестирования.

Уровень освоения умений оценивается посредством экспертной оценки соответствия готового продукта практической деятельности с заданным эталоном на дифференцированном зачете/или формализованное наблюдение за процессом практической деятельности на дифференцированном зачете.

Верное выполнение всех заданий оценивается в 100 баллов, баллы переводятся в оценку.

➤ Организация контроля и оценивания освоения программы ОУД.08 Родной язык/ Родная литература

За верное выполнение каждого задания открытого типа обучающийся получает баллы. За неверный ответ или отсутствие ответа выставляется 0 баллов.

2. Пояснительная записка

➤ Инструкция для эксперта

Комплект КИМов предназначен для оценки уровня освоения образовательной программы по дисциплине ОУД.08 Родной язык/ Родная литература по специальности 34.02.01 Сестринское дело базовой подготовки. КИМы охватывают основные разделы и соответствуют содержанию рабочей программы учебной дисциплины ОУД.08 Родной язык/ Родная литература.

Структура КИМов включает задания в тестовой форме различного уровня сложности, а также практические задания, с помощью которых преподаватель может проверить качество усвоения пройденного материала:

Часть I предусматривает задания для оценки уровня знаний из 20 тестовых заданий закрытого типа;

Часть II предусматривает задания для оценки уровня умений: аудирования, чтения и перевода.

В **Части I** необходимо выполнить тестовые задания. Верное выполнение задания, т.е. заданий со свободными ответами, оценивается одним баллом. Задание открытого типа считается выполненным, если студентом указан правильный ответ. Во всех остальных случаях (указан неверный ответ или ответ на вопрос отсутствует) считается невыполненным. Студент получает 0 баллов. Общий итог тестовых заданий оценивается в 20 баллов.

В **Части II** обучающийся должен выполнить практическое задание. Общий итог практического задания оценивается в 80 баллов. Общий итог всех заданий (тестовые и практические задания) оцениваются в 100 баллов.

Система оценивания уровня освоения образовательной программы учебной дисциплины ОУД.08 Родной язык/ Родная литература включает следующие критерии:

91 - 100 баллов - оценка «отлично»

71 - 90 баллов - оценка «хорошо»

51 - 70 баллов – оценка «удовлетворительно»

ниже 50 баллов – оценка «неудовлетворительно»

3. Пакет для обучающегося

➤ Инструкция для обучающегося

Контрольно-измерительный материал по учебной дисциплине ОУД.08 Родной язык/ Родная литература состоит из двух частей.

В **Части I** необходимо выполнить тестовые задания. Верное выполнение задания, т.е. заданий со свободными ответами, оценивается одним баллом. Задание открытого типа считается выполненным, если студентом указан правильный ответ. Во всех остальных случаях (указан неверный ответ или ответ на вопрос отсутствует) считается невыполненным. Студент получает 0 баллов. Общий итог тестовых заданий оценивается в 20 баллов.

В **Части II** обучающийся должен выполнить практическое задание. Общий итог практического задания оценивается в 80 баллов. Общий итог всех заданий (тестовые и практические задания) оцениваются в 100 баллов.

Рекомендуемое время на выполнение задания 30-60 минут.

Общее время проведения дифференцированного зачета – 90 минут.

По окончании выполнения заданий каждой части не забывайте переносить свои ответы в Бланк ответов. Бланк ответов заполняется яркими чернилами, без исправлений. При выполнении заданий Вы можете пользоваться черновиком. Обращаем Ваше внимание, что записи в черновике не будут учитываться при оценке работы.

Советуем выполнять задания в том порядке, в котором они даны. Для экономии времени пропускайте задание, которое не удастся выполнить сразу, и переходите к следующему. Если после выполнения всей работы у Вас останется время, Вы сможете вернуться к пропущенным заданиям. Баллы, полученные Вами за выполненные задания, суммируются. Постарайтесь выполнить как можно больше заданий и набрать наибольшее количество баллов.

Общий итог всех заданий (тестовые и практические задания) оцениваются в 100 баллов.

Система оценивания уровня освоения образовательной программы учебной дисциплины ОУД.08 Родной язык/ Родная литература включает следующие критерии:

91 - 100 баллов - оценка «отлично»

71 - 90 баллов - оценка «хорошо»

51 - 70баллов – оценка «удовлетворительно»

ниже 50 баллов – оценка «неудовлетворительно»

Желаем успеха!

**ГОСУДАРСТВЕННОЕ АВТОНОМНОЕ ПРОФЕССИОНАЛЬНОЕ
ОБРАЗОВАТЕЛЬНОЕ УЧРЕЖДЕНИЕ РЕСПУБЛИКИ БАШКОРТОСТАН
«СИБАЙСКИЙ МЕДИЦИНСКИЙ КОЛЛЕДЖ»**

Рассмотрено и утверждено
на заседании ЦМК ОГСЭ,
ЕН и ОП дисциплин
Протокол №
от « ____ » _____ 20__ г.
Председатель ЦМК
_____ В.А.Кагарманова

Утверждаю
Зам. директора по УР
_____ А.А. Сафина
« ____ » _____ 20__ г.

**Часть I. Тестовые задания для оценки усвоения знаний
Специальность 34.02.01 Сестринское дело
ОУД.08 Родной язык/ Родная литература**

**ГОСУДАРСТВЕННОЕ АВТОНОМНОЕ ПРОФЕССИОНАЛЬНОЕ
ОБРАЗОВАТЕЛЬНОЕ УЧРЕЖДЕНИЕ РЕСПУБЛИКИ БАШКОРТОСТАН
«СИБАЙСКИЙ МЕДИЦИНСКИЙ КОЛЛЕДЖ»**

Рассмотрено и утверждено на заседании ЦМК ОГСЭ, ЕН и ОП дисциплин	Специальность: 34.02.01 Сестринское дело ОУД.08 Родной язык/ Родная литература. Часть I. Тестовые задания для оценки усвоения знаний	Утверждено Зам. директора по УР
---	---	------------------------------------

I ВАРИАНТ

Часть 1

1. Нәзек һузынкы өндән башланған һүззе күрһәтегез
А) Утын
Б) Олатай
В) Үгез
Г) Асқыс
2. Бирелгән һззәр араһынан уртаклык исемде күрһәтегез:
А) Китап
Б) Өфө
В) Каризел
Г) Сәлимә
3. *Алда берәү күрһәнде* һөйләмәндә хәбәрзе табып, уның ниндәй һүз төркөмөнән килгәнән билдәләгез
А) Исем
Б) Кылым
В) Һан
Г) Сифат
4. Диалект һүззәр булған булған юлды күрһәтегез
А) күләгә, дегәнәк
Б) эшләпә, эскәмйә,этаж
В) жиләк, жите, урзәк
Г) һарымһаҡ,тупһа
5. *Өшөү* мәғәнәһенә тура килгән фразеологизмды табығыз:
А) айыу майы һөртөү
Б)табан ялтыратыу
В) ауыз колакка етеү
Г) теш тешкә теймәү
6. *Балам* һүзендә ниндәй ялғау бар?
А) һан ялғауы
Б) һан ялғауы, эйәлек заты ялғауы
В) килеш ялғауы
Г) эйәлек заты ялғауы
7. Ялғауы дәрәҗә язылған һүззе билдәләгез:
А) Төзөлөштәң
Б) Йөрөүе
В) Колондә
Г) Көлөүөбөз
8. *Малай шалай, бала саға, мал тыуар, катын кыз уй фекер* һүззәре нисек языла?
А) кушып языла
Б) өтөр куйыла
В) һызыкса куйыла
Г) Тыныш билдәһе куйыла
9. *Кеше, бала,ағас, таш* һүззәре нисек яһалған?
А) кушып язылаһүззәрзе бәйләү юлы менән
Б) һүззәрзе кабатлау юлы менән
В) һүззәрзе кушыу юлы менән
Г) Был һүззәр яһалма түгел

10. Дөрөс язылған һүззе билдәлә
А) отпускта	В) отпускала
Б) отпускыла	Г) дөрөс яуап юк
11. Әйтелештәре һәм язылыштары бер төрлө булып та , төрлө мөгәнә аңлаткан һүззәр ниндәй һүззәр тип атала
А) күп мөгәнәле һүззәр	В) Антонимдар
Б) синонимдар	Г) Омонимдар
12. **Иң якшы, иң матур, иң зур** сифаттарының дәрәжәһен билдәләгез:
А) төп дәрәжә	В) артыклык дәрәжәһе
Б) сағыштырыу дәрәжәһе	Г) азһытыу дәрәжәһе
13. Кайһы рәттәгә хәрәфтәр икешәр өндө белдерә
А) е, ю, а, и, о, ө, у	В) е, ё, ю, я
Б) ә, и, ү, е, ө	Г) у, ү, о, ө, ы
14. Заман , мәл, сак, вакыт, дәүер һүззәрен мөгәнәләре буйынса нисек атап була
А) Синонимдар	В) Антонимдар
Б) Омонимдар	Г) Фразеологизмдар
15. Предметтың иҗәбен белдергән һүззәр ниндәй һүз төркөмө тип атала
А) кушып языла һүззәрзе бәйләү юлы менән	В) һүззәрзе кушыу юлы менән
Б) һүззәрзе кабатлау юлы менән	Г) Был һүззәр яһалма түгел
16. Антонимы булған һүззе билдәләгез:
А) кыска	В) өс
Б) ағас	Г) кызыл
17. Төп башкорт һүзен табығыз:
А) Кирбес	В) Шәкерт
Б) Трагедия	Г) Урман
18. Төп рәүеште табығыз:
А) якында, бында, алда, йәнәшәлә	В) элек, борон, иртән, бая, бөгөн
Б) шәп ,рәхәт, тиз, капыл, кинәт	Г) күп, байтак, өсләтә, сак-сак
19. Ярзамлык һүз төркөмөнә караған һүз төркөмөн күрһәтегез
А) Алмаш	В) Исем
Б) Киҗәкәсә	Г) Сифат
20. Яңғырау тартынкыға тамамланған һүззе билдәләгез:
А) Тарак	В) Васыят
Б) Толоп	Г) Дауыл

II ВАРИАНТ

Часть 1

- Составында тик калын нузынкылар булган һүззе күрһәтегез
А) Королош
Б) Төзөлөш
В) Бәләкәй
Г) Бәхетлемен
- Бирелгән һүззәр араһынан яңғызлык исемде күрһәтегез:
А) Өфө
Б) Китап
В) Башкорт
Г) Сәләм
- Ике-икең - дүрт** һөйләмендә азақкы ниндәй һөйләм киҫәге булып килгән?
А) Эйә
Б) Хәбәр
В) Тултырыусы
Г) Аныклаусы
- Диалект һүззәр бирелгән юлды күрһәтегез
А) Вакыт, дәүер, заман
Б) Уңған-ялкау, башта-азак
В) Кыскырыу, акырыу, тамак ярыу
Г) Коток, койок, оро, койо
- Урлау** мәғәнәһенә тура килгән фразеологизмды табығыз:
А) Айыу майы һөртөү
Б) Табан ялтыратыу
В) Танау күтәрәү
Г) Теш тешкә теймәү
- Мин көслөмөн** һөйләмендә астына һызылған һүззең ялғау төрөн билдәләгез:
А) Төбәү килеш ялғауы
Б) Эйәлек килеш ялғауы
В) Хәбәрлек заты ялғауы
Г) Эйәлек заты ялғауы
- Сингармонизм законына буйһонмаған һүззе табығыз:
А) Коштоң
Б) Болондоң
В) Һөттөң
Г) Фотоның
- Укыйым** һүзе ниндәй һүз төркөмө?
А) Сифат
Б) Кылым
В) Рәүеш
Г) Исем
- Ғәрәп теленн ингән һүззе табығыз:
А) Кирбес
Б) Мөғәллим
В) Комедия
Г) Һыйыр
- Кағизә буйынса дәрәҫ язылған кушма һүззе билдәләгез:
А) Эреле - уаклы
Б) Эреле - ваклы
В) Эрелеваклы
Г) Эреле ваклы
- Киҫәксәләрзе күрһәтегез:
А) Сөнки, әгәр, хатта, йә
Б) Ах, ох, ух, эх, ай-һай, ура
В) Ғына, генә, кына, кенә
Г) Өсөн, кеүек, һымак

12. *БДУ, ГАИ, РФ, АКШ, колхоз, физра* һүзәрә нисек яһалған?
 А) Яһаусы ялғаузар ярзамында
 Б) Һүзәрәре кушыу юлы менән
 В) Һүзәрәре кысқартыу юлы менән
 Г) Һүзәрәре кабатлау юлы менән
13. Кайһы һүз кағизә буйынса дәрәс язылған:
 А) Лозунгала
 Б) Лозунгта
 В) Лозунгыла
 Г) Дәрәс яуап юк
14. Омоним һүзәрә бирелгән юлды күрһәтегез:
 А) Бик, үтә, ифрат, хатта
 Б) Зыян- файза, бойок-шат
 В) Йәш кеше, йәш түгәү, биш йәш
 Г) Ғәжәпләнәү, аптырау, таң калыу
15. *Кып – кызыл* сифатының дәрәжәһен билдәләгез:
 А) Төп дәрәжә
 Б) Сағыштырыу дәрәжәһе
 В) Артыклык дәрәжәһе
 Г) Азһытыу дәрәжәһе
16. Ниндәй һүзәрә е хәрәфе ике өндә белдереп килә?
 А) Ел, ең, ез, еләк, ес, ем
 Б) Театр, телескоп
 В) Без, һез, кей, кейем
 Г) Трест, телефон
17. Түбәндәге һөйләмдә ниндәй тыныш билдәһе куйырға кәрәк: *Күңелем һизеп тора (?) гармун моңо бер Акйондоз өсөн генә шулай һибелә (М.Кәрим)*
 А) Өтөр
 Б) Һызык
 В) Ике нөктә
 Г) Нөктәле өтөр
18. Матур, сибәр, гүзәл, һылыу, зифа һүзәрәрен мәғәнәләре буйынса нисек атала?
 А) Фразеологизмдар
 Б) Омонимдар
 В) Антонимдар
 Г) Синонимдар
19. Үз ара синоним булған исемдәрзең парлашып килеүе һөзөмтәһендә яһалған һүзәрә кайһы юлда бирелгән
 А) Ағай-әнә, ата-әсә, көн-төн, алыш - биреш
 Б) Бит-кул, йорт-кура, йорт-йыһаз
 В) Ир-егет, кайғы-хәсрәт, буй-һын
 Г) Малай-шалай, тимер-томор, кеше-фәләһ
20. Таза-бысрак, инеү-сығыу һүзәрәрен мәғәнәләре буйынса нисек атап була
 А) Синонимдар
 Б) Антонимдар
 В) Омонимдар
 Г) Фразеологизмдар

III ВАРИАНТ

Часть 1

1. *Малай шалай, бала сага, мал тыуар, катын кыз, уй фекер* һүззәре нисек язылырға тейеш?
- А) Кушып языла
Б) Өтөр куйыла
В) Һызыкса куйыла
Г) Тыныш билдәһе куйылмай
2. Бирелгән һүззәр араһынан уртаклык исемде күрһәтегез:
- А) Көзгө
Б) Каризел
В) Өфө
Г) Айгөл
3. **Алда берәү күренде.** Һөйләмдә хәбәрзе табып, уның ниндәй һүз төркөмөнән килгәнән билдәләгез:
- А) Исем
Б) Кълым
В) Һан
Г) Сифат
4. «Урал Батыр» эпосын кем һәм қасан язып алған?
- А) М. Өмөтбаев, 1855
Б) М. Кәрим, 1944
В) Р. Ниғмәти, 1924
Г) М. Буранғолов, 1910й.
5. **Өшөү** мәғәнәһенә тура килгән фразеологизмды табығыз:
- А) Айыу майын һөртөү
Б) Табан ялтыратыу
В) Ауыз қолакка етеү
Г) Теш тешкә теймәү
6. **Наилә һин һабантуй күргәнән бармы?** һөйләмдә тыныш билдәләрен куйығыз?
- А) Ике һөктә
Б) Һызык
В) Өтөр
Г) Һөктә
7. Теләк һөйкәләше булған һөйләмде табығыз:
- А) Өйзәгез, китапханаға барайык.
Б) Без китапханаға барабыз.
В) Без китапханаға бармайбызмы?
Г) Дөрөс яуап юк.
8. Төп башкорт һүзен табығыз:
- А) Кирбес
Б) Трагедия
В) Шәкерт
Г) Урман
9. **Йөрәк әгәр ярһыу толпар буһа, Ауызлыклар алтын акыл бар.**
Астына һызылған һүззәр ниндәй һүрәтләү сараһы булып тора?
- А) Сағыштырыу
Б) Метафора
В) Тасуирлау
Г) Синекдоха
10. Ярты төндә уянып, йоклай алмай уйланып,
Уйлап ятқан уйзарзы-
Таралышқан куйзарзы-
Калай итеп йыйяйым,
Калай итеп тыйяйым? ... (қобайырзан өзөк) авторы кем?
- А) Рәми Ғарипов
Б) Мостай Кәрим
В) Һәзиә Дәүләтшина
Г) Рәшит Ниғмәти

11. Ярзамлык хүз төркөмөнә караган хүз төркөмөн күрһәтегез:

- А) Алмаш
Б) Киçәксә
В) Исем
Г) Сифат

12. Зәйнәб Бишеваның тыуған районы:

- А) Йылайыр районы
Б) Күгәрсен районы
В) Салауат районы
Г) Баймак районы

13. Шүлгәнташ мәмерйәһе кайза урынлашкан?

- А) Белорет районында
Б) Салауат районында
В) Бөрйән районында
Г) Баймак районында

14. Дөрөс язылған хүз нисәнсе урында тора?

- А) Отпускта
Б) Отпускыла
В) Отпускала
Г) Дөрөс яуап юк.

15. Киләһе һорауға дөрөс яуап табығыз. *Нимәне ремонтка яптылар?*

- А) Китапхананы
Б) Китапханала
В) Китапханалар
Г) Китапхананан

16. Дөрөс яуапты табығыз:

- А) Бер сәғәттә 60 минут
Б) Бер сәғәттә 45 минут
В) Бер сәғәттә 90 минут
Г) Бер сәғәттә 61 минут

17. Кайһы рәттәге хәрәфтәр икешәр өндө белдерә:

- А) е, ю, а, и, о, ө, у
Б) ә, и, ү, е, ө
В) е, ю, я
Г) у, ү, о, ө

18. Төп рәүештәрзе табығыз:

- А) Якында, бында, алда, йәнәшәлә
Б) Шәп, рәхәт, тиз, капыл, кинәт
В) Элек, борон, иртән, бая, бөгөн
Г) Күп, байтак, өсләтә, сак-сак

19. Колакка ла элмәү фразеологизмының тәржемәһе:

- А) Не слушать
Б) Не видеть
В) Слушать
Г) Не слышать

20. Языусы һәзиә Дәүләтшинаның әсәрзәрен билдләгез

- А) “Мәңгелек урман” романы, “Минәң дуҗ” хикәйәһе
Б) “Кара һыузар” поэманы, “Ай тотолған төндө” пьесаһы
В) “Айбикә” повесы, “Ырғыз” романы
Г) “Карлуғас драмаһы, “Кояшлы көн” повесы

IV ВАРИАНТ

Часть 1

1. Антонимы булған һүззе билдәләгез:

- А) Кыска
Б) Ағас
В) Өс
Г) Кызыл

2. Яңғырау тартынкы тамамланған һүззе билдәләгез:

А)Тарак
Б)Голоп

В) Васыят
Г)Дауыл

3. Составында тик калын һузынкылар булған һүззе булған һүззе күрһәтегез:

А)Королош
Б)Төзөлөш

В)Бәләкәй
Г)Бәхетлемен

4. Бирелгән һүззәр араһында яңғызлык исемде күрһәтегез:

А)Өфө
Б)Бысак

В)Башкорт
Г)Сәләм

5. **Укыйым,йырлайым, ял итәм** кылымдарының заманын билдәләгез:

А) Хәзерге заман
Б) Киләсәк заман

В) Үткән заман
Г) Күплек заман

6. Башкорт телендә нисә һузынкы хәреф бар?

А) 9
Б) 7

В) 8
Г) 10

7. Урлау мәғәнәһенә тура килгән фразеологизмды табығыз:

А)Айыу майы һөртөү
Б)табан ялтыратыу

В)Танау күтәрәү
Г)Балауыз һығыу

8. Башкорттарзың иң яраткан эсемлектәрен билдәләгез:

А) Кофе, һут .
Б) Кымыз,сәй.

В) Корот,сәй
Г) Айран,кесәл.

9. *Наилә иртәгә концертка барасак* һөйләмә ниндәй заманда?

А) Үткән заман
Б) Киләсәк заман

В) Хәзерге заман
Г) Берлек заман

10. **Укыйым** һүззе ниндәй һүз төркөмө?

А)Сифат
Б)Кылым

В)Рәүеш
Г)Исем

11. Ғәрәп теленән ингән һүззе табығыз:

А)Кирбес
Б)Мөғәллим

В)Комедия
Г)Һыйыр

12. Кағизә буйынса дөрөс язылған кушма һүззе күрһәтегез:

А)Эреле-уаклы
Б)Эреле-ваклы

В)Эрелеваклы
Г)Эреле ваклы

13. Кешенәң эске ағза исемдәрен билдәләгез:

А) Баш,аяк
Б) Йөрәк,үпкә

В) Ашказан,кул
Г) Күз,колак

14. Кайһы һүз кағизә буйынса дөрөс язылған:

А)Лозунгала
Б)Лозунгта

В)Лозунгыла
Г)Дөрөс яуап юк

15. Омоним һүззәр бирелгән юлды күрһәтегез:

А)Бик, үтә, ифрат, хатта
Б)Зыян-файза, бойок- шат

В)Йәш кеше, йәш түгәү, биш йәш
Г)Ғәжәпләнәү, аптирау, таң калыу

16. Башкортостандың иң зур йылғаһын билдәләгез:

- А) Каризел
Б) Асылыкүл
В) Ағизел
Г) Ашказар

17. Ниндәй һүзәрзә е хәрәфе ике өндө белдереп килә:

- А) Ел, ең, ез, ес, еләк, ем
Б) Театр, телескоп
В) Без, һез, кей, кейем
Г) Тимербай. Телефон

18. Зәйнәб Бишшева кем ул?

- А) Йырсы
Б) Рәссам
В) Шағирә
Г) Языусы

19. Матур, сибәр, гүзәл, һылыу, зифа һүзәрән мәғәнәләре буйынса нисек атап була ?

- А) Фразеологизмдар
Б) Омонимдар
В) Антонимдар
Г) Синонимдар

20. **Таза-бысрак, инеү-сығыу** һүзәрән мәғәнәләре буйынса нисек атап була?

- А) Фразеологизмдар
Б) Омонимдар
В) Антонимдар
Г) Синонимдар

V ВАРИАНТ

Часть 1

1. Составында тик нәзек һузынкылар булған һүзә күрһәтегез:

- А) Бала
Б) Ирәмәл
В) Салауат
Г) Ямантау

2. Дөрөс язылмаған яңғызлык исемде табығыз:

- А) "Аманат" журналы
Б) "Йыйык" колхозы
В) "Бишбүләк" ауылы
Г) Баймак районы

3. **Ямғыр төндә туктаган** һөйләмендә ямғыр һүзә ниндәй һөйләм киҫәге булып килгән?

- А) Эйә
Б) Хәбәр
В) Тултырыусы
Г) Аныклаусы

4. Дөрөс язылған кушма һүзә күрһәтегез:

- А) Ялан-аяк
Б) Ялан аяк
В) Ялан йаяк
Г) Яланаяк

5. Күрһәтеү алмашын табығыз:

- А) Был
Б) Ниндәй
В) Мин
Г) Без

6. **Бейек-бейек, илай-илай, йүгерә-йүгерә, матур-матур** һүзәрә нисек яһалған?

- А) һүзәрзә кушыу юлы менән
Б) һүзәрзә бәйләү юлы менән
В) һүзәрзә кабатлау юлы менән
Г) Был һүзәр яһалма һүзәр түгел, тамыр һүзәр

7. Парлы һүзәрзә билдәләгез:

- А) Емеш-еләк
Б) Еләк
В) Алмағас
Г) Ун ике.

8. **Йөз(100)** хүзе ниндэй хүз төркөмө?

- А) Исем
Б) Сифат
В) Кылым
Г) Һан

9. **Шатлык, кыуаныс, һөйөнөс** хүззәрен мәғәнәләре буйынса нисек атап була?

- А) Фразеологизмдар
Б) Омонимдар
В) Антонимдар
Г) Синонимдар

10. Тартынкы өндән башланған хүззе күрһәтегез:

- А) Аклан
Б) Өфө
В) Өтәс
Г) Ялан

11. Артык хүззе табығыз:

- А) Ғайлә
Б) Атай
В) Олатай
Г) Кояш

12. Бәйләүестәрзе күрһәтегез:

- А) Менән
Б) Ла-лә
В) Ни эшләй
Г) Да-дә

13. **Бөгөн ябалаклар кар яуа. Көслө ел исә.** -Һөйләм нимә тураһында?

- А) Кеше тураһында
Б) Коштар тураһында
В) Йәй тураһында
Г) Һауа торошо тураһында

14. Кайһы хүззең антонимы була ала?

- А) Март
Б) Дәрәс
В) Кәләм
Г) Шатлык

15. **Безең аудиторияла парталар, ултырғыстар куйылған.** Был ниндэй һөйләм?

- А) Кушма һөйләм
Б) Кире һөйләм
В) Кәм һөйләм
Г) Тулы һөйләм

16. Башкортостан-хазиналар иле. Һөйләмдә тәүге хүз ниндэй хүз төркөмөнән?

- А) Исем
Б) Сифат
В) Һан
Г) Рәүеш

17. Хәбәр һөйләм азағында ниндэй тыныш билдәһе куйыла?

- А) Һызык
Б) Нөктә
В) Ике нөктә
Г) Һорай билдәһе

18. **Безең яктарза айыу, бүре, төлкө, куян, терпе йыш осрай.** Һөйләмдән ниндэй киҫәктәре тиң булып килгән?

- А) Эйә
Б) Аныкласы
В) Тултырыусы
Г) Хәл

19. **Юлдаш** хүзендә биш хәрәф ,ә нисә өн бар?

- А) 3 өн
Б) 4 өн
В) 6 өн
Г) 5 өн

20. Кайһы юлдағы алмаштар сығанак килештә генә бирелгән?

- А) Безең, безгә, беззе
Б) Беззән, һеззән, уларзан
В) Беззе, һеззе, уларзы
Г) Беззән, беззе, уларза

11. Найдите перевод слова «хозяйственный магазин»

- А) Аяк кейеме магазины
- Б) Хужалык кэрэк- ярактары магазины
- В) Азык- түлек магазины
- Г) ирзэр кейеме магазины

12. Найдите перевод слова «сдача»

- А) Кейеп карау бүлмәһе
- Б) Калған акса
- В) Нисә һум тора
- Г) акса алыу көнө

13. Выберите подходящие слова к слову «Зима» «Кыш»

- А) Йылы. Эсе. Ямғырлы.
- Б) Ыуык. Ак кар. Яңы йыл.
- В) Һалкын. Коштар йылы якка осоп китте. Көндәр болотло.
- Г) Тәбиғәт уянған мәл, ағастар бөрөләнә, умырзая сәскәләре кар ярып сыға.

14. Выберите подходящие слова к слову «Погода»

- А) Аяз, ямғырлы, ел исә.
- Б) Томан, итек, йылы.
- В) Һөйкөмлө, көләс, яғымлы.
- Г) Илак, еңмеш, үзһүзле

15. Найди правильный перевод предложения: *Вы едете не в ту сторону.*

- А) Кайһы яктан киләһегез
- Б) Һез дөрөс бармайһығыз.
- В) Һез кайза бараһығыз
- Г) һулакайға барығыз

16. Определите правильный перевод слова «Машина скорой помощи»

- А) Янғын һүндереү машинаһы
- Б) Йөк ташыу машинаһы
- В) Беренсе ярзам курһәтәү машинаһы
- Г) полиция хезмәткәрзәре машинаһы

17. Бөгөн 16 декабрь, йома. Һауа торошоноң аязлы – болотло булыуы, урыны менән кар яууы, буран сығыуы көтөлә. О чем говорится в этом тексте?

- А) О природе
- Б) О погоде
- В) Программа телепередач
- Г) о цветах

18. Найдите правильно составленное предложение со следующими словами:

- А) Һауыт-һаба яратмайым йыуырға мин
- Б) Йыуырға яратмайым мин Һауыт-һаба
- В) Мин Һауыт – Һаба йыуырға яратмайым
- Г) Яратмайым, йыуырға, Һауыт –Һаба, мин

19. Что закрыли на ремонт ? – Нимәне ремонтка яптылар?

- А) Музейзы
- Б) Музейға
- В) Музейзыкы
- Г) Музейзан

20. Выберите аффиксы направительного падежа

- А) – да/ -дә
- Б) – ға/ -гә, - ка/-кә
- В) – ла / -лә
- Г) тыр-тер, дыр- дер, зыр-зер

VII ВАРИАНТ

Часть 1

1. Найдите исконно башкирское слово

- А) торба
Б) самауыр
В) тау
Г) комедия

2. К какой части речи относится выделенное слово **Күрше аптырап калды**

- А) числительное
Б) местоимение
В) существительное
Г) частица

3. Сколько театров в Уфе:

- А) 6
Б) 4
В) 3
Г) 2

4. Какое национальное блюдо башкир носит название пяти пальцев?

- А) бишбармак
Б) хурпа
В) бәләш
Г) сәксәк

5. Какой народный танец относится к башкирским народным?

- А) «Семь девушек»
Б) лезгинка
В) восточный
Г) брейк данс

6. С какого года работает башкирское радио?

- А) 1927
Б) 1966
В) 1987
Г) 2009

7. **Һигез миллион ете йөз мең алтмыш алты** – что за цифра?

- А) 8703876
Б) 8700066
В) 9765543
Г) 3986541

8. Выберите из нижеперечисленных личностей знаменитого полиглота, историка и политика:

- А) Заки Валиди
Б) Мостай Карим
В) Зайнаб Биешева
Г) Муртаза Рахимов

9. Назовите единственную народную писательницу Башкортостана:

- А) Зайнаб Биешева
Б) Хадия Давлетшина
В) Нажиба Игезьянова
Г) Гульфия Юнысова

10. Какое предложение правильное по строению:

А) Курай – башкорт халкының милли коралы

В) Курай – халкының башкорт милли коралы

Б) Курай – милли башкорт халкының коралы

Г) Курай – башкорт коралы халкының милли

11. Назовите известного молодежного актера:

А)Сагидулла Байзигитов

В) Рашит Нигмати

Б)Тамара Тансыккужина

Г) Баязит Бикбай

12. Какой музей носит название известного башкирского художника?

А)Нестеров

В)Домашников

Б)Третьяков

Г)Бурлюк

13. Какой вуз назван в честь известного ученого и просветителя?

А)Акмулла

В)Ризаитдин Фахретдин

Б)Мухаметша Бурангулов

Г) Зайнаб Биешева

14. Кисломолочный башкирский напиток, который изготавливают из кобыльего молока:

А)кефир

В)йогурт

Б)кумыс

Г)айран

15. Знаменитая телеведущая Башкортостана:

А)Флюра Мурзина

В)Земфира Рамазанова

Б)Гузель Ситдикова

Г)Тамара Тансыккужина

16. Башкирский народный писатель, который всегда пишет о природе:

А) Нугуман Мусин

В)Мажит Гафури

Б)Ахияр Хакимов

Г)Рами Гарипов

17.Какой вуз назван в честь знаменитого ученого Тимирязева?

А)УГАТУ

В)БГУ

Б)БГАУ

Г)УГНТУ

18. Самое большое озеро в Башкортостане?

А)Кандрыкуль

В)Байкал

Б)Асылыкуль

Г)Яктыкуль

19. Первая столица Башкортостана:

А)Уфа

В)Туймазы

Б)Стерлитамак

Г)Дюртюли

20. Год присоединения Башкортостана к Русскому государству:

А)1557

Б)1567

В)1606

Г)1589

Бланк для выполнения задания Части I
Тестовые задания для оценки усвоения знаний

Ф.И.О. студента _____

группа _____

вариант _____

дата _____

№	Ответ	Балл	№	Ответ	Балл
1.			11.		
2.			12.		
3.			13.		
4.			14.		
5.			15.		
6.			16.		
7.			17.		
8.			18.		
9.			19.		
10.			20.		

Итого _____ баллов

Преподаватель _____

**ГОСУДАРСТВЕННОЕ АВТОНОМНОЕ ПРОФЕССИОНАЛЬНОЕ
ОБРАЗОВАТЕЛЬНОЕ УЧРЕЖДЕНИЕ РЕСПУБЛИКИ БАШКОРТОСТАН
«СИБАЙСКИЙ МЕДИЦИНСКИЙ КОЛЛЕДЖ»**

Рассмотрено и утверждено
на заседании ЦМК ОГСЭ,
ЕН и ОП дисциплин
Протокол №
от «___» _____ 20__ г.
Председатель ЦМК
_____ В.А. Кагарманова

Утверждаю
Зам. директора по УР
_____ А.А. Сафина
«___» _____ 20__ г.

**Часть II. Практические задания для оценки усвоения
умений
Специальность 34.02.01 Сестринское дело
ОУД.08 Родной язык/ Родная литература**

201__ г.

**ГОСУДАРСТВЕННОЕ АВТОНОМНОЕ ПРОФЕССИОНАЛЬНОЕ
ОБРАЗОВАТЕЛЬНОЕ УЧРЕЖДЕНИЕ РЕСПУБЛИКИ БАШКОРТОСТАН
«СИБАЙСКИЙ МЕДИЦИНСКИЙ КОЛЛЕДЖ»**

Рассмотрено и утверждено на заседании ЦМК ОГСЭ, ЕН и ОП дисциплин	Специальность: 31.02.01 Лечебное дело ОГСЭ. 03 Иностранный язык Часть II. Практические задания для оценки усвоения умений	Утверждено Зам. директора по УР
---	--	------------------------------------

Тексты для чтения и перевода

Вариант 1

Танышыу

Таныш булайык. Был мин. Минең исемем – Артур. Фамилиям – Кадиров. Мин студент. Беренсе курста укыйым.

Минең атайым инженер. Атайымдың исеме – Усман. Уның атаһының исеме – Дамир.

Минең әсәйем укытыусы. Әсәйемдең исеме- Сабира, атаһының исеме- Гимран.

Был Ильнур. Ул студент. Ул минең дусым. Без техникумда бергә укыйбыз. Ул Өфө калаһында йәшәй.

Минең ағайым менән апайым да бар. Улар икеһе лә эшләй. Апайым- врач, ағайым- фермер. Улар районда йәшәй. (65 слов)

Вариант 2

Укыу йорттары

Рәсәйҙә төрлө типтағы дөйөм белем биреү мәктәптәре күп. Гимназиялар, лицейҙар, шулай ук айырым предметтар буйынса тәрән белем биргән мәктәптәр зә бар.

Балалар мәктәпкә ете йәштә укырға инә һәм уны ун ете- ун һигез йәшендә тамамлай.

9-сы йәки 11-се класты тамамлағандан һуң тиз генә һөнәр алырға теләгәндәргә төрлө профессиональ колледждарға, училищеларға укырға инергә мөмкин. Бында улар өс- дүрт йыл эсендә үзгә теләгән һөнәрҙе үزلәштерә ала. (67 слов)

Вариант 3

Арзаклы катын кызларыбыз

Уларҙың исемдәре Башкортостандың тарихын бизәй, уларҙы хөрмәт итәләр, һокланалар, өлгө итеп куялар. Әлбиттә, бындай баһаға лайыклы ханымдар шул тиклем күп- араһынан айырым шәхестәргә айырып алыу бик ауыр. Бына уларҙың кайһы берҙәренең исеме: тура һүзлә Зәйнәб Бишшева, оло талант һәзиә Дәүләтшина, һәр ваҡыт сибәр булған СССР –зың халыҡ артисткаһы Гәлли Мөбәрәкова, гимнастика буйынса донъя чемпионы Ләйсән Үтәшева, Рәсәй эстрадаһы йырсыһы Земфира Рамазанова, топ-модель Эльвира Хасаева. (67 слов)

Вариант 4

Өфө –беззең баш калабыз.

Башкортостандың баш калаһы –Өфө. Өфө калаһы Ағизел буйында, бейек тауза урынлашкан. Яр башында – ике мөһабәт һәйкәл. Береһе башкорт халкы менән рус халкының мәңгелек дуслығын данлай, икенсеһе Салауат Юлаевка арналған. Салауат батыр текә сағылда ат өстөндә илен һаклап тора.

Өфө калаһы бигерәк матур. Йорттары бигерәк бейек, күп катлы. Урамдарза автобустар, траллейбустар, трамвайзар йөрөй. (56 слов)

Вариант 5

Беззең бакса

Беззең өй янында зур ғына ер бар. Ул бер нисә йыл буш ятты. 3-4 йыл элек атайым шунда емеш –еләк ағастары ултырта башланы. Улар шул тиклем матур булып үстеләр. Былтыр без баксала кишер, сөгөлдөр, помидор, картоф, һуған, борсак, кәбестә ултырткайнык. Күп уңыш йыйып алдык. Әсәйем 12 банка кыяр, 7 банка помидор, 2 бизрә кәбестә тозланы. Базға 16 ток картоф, 1 ток кишер, 2 бизрә сөгөлдөр төшөрзөк. (68 слов)

Вариант 6

Беззең өй

Минең атайым менән әсәйем ауылда йәшәй. Элек улар бәләкәй өйзә йәшәгәйне. Хәзер зур өй һалдылар. Өй бүлмәләргә бүленгән.Зал, йоко бүлмәһе, кухня бар.

Атайым өй янына гараж менән аласык эшләне, мунса, һарай төзөнө.

Ишек алдында зур бакса бар. Әсәйем унда төрлө емеш-еләк ултырттылар.

Ата –әсәйем йәшәгән ауыл район үзәгенән алыс түгел. Унан ауылға тиклем 20 километр. Автобус йөрөп тора.Билет һакы 20 һум. (63 слова)

Вариант 7

Йөнтәс куян.

Борон- борн заманда йәшәгән,ти, бер йөнтәс куян. Ул шундай эшсән булған. Һәр сак утыны ярылған, һыуы килтерелгән, сәйе әзерләнгән, корто кайнатылған, ти. Куян бик кыйыу булған, ти.

Бер вакыт уға төлкө килгән.Куян төлкөнө кунак итеп, йокларға һалған. Иртәнге сәй вакытында төлкө:

- Куян,һиңә һин яңғыз йәшәйһең? –тип һораған.
- Яңғыз йәшәү миңә куркыныс түгел, миһең йөнтәс тирем тылсымлы, бөтә яманлыктарзан һаклай, - тип яуап биргән, ти, куян. (68 слов)

Бланк для выполнения задания Часть II
Практические задания для оценки усвоения умений

Ф.И.О. студента _____
группа _____
вариант _____
дата _____

Итого _____ баллов

Преподаватель _____

4. Пакет эксперта

➤ Инструкция эксперта:

Условия:

Количество вариантов заданий **Части I**: 7

Количество вариантов заданий **Части II**: 7

Время выполнения заданий **Части I**: 20 мин.

Время выполнения заданий **Части II**: 70 мин.

Время дифзачета: 90 минут

Задания Части I: студенты заполняют специальный бланк ответов Части I. Тестовые задания оцениваются с помощью таблицы ответов (ключей).

Задания Части II: студенты заполняют специальный бланк Части II. Практические задания оцениваются по заданному алгоритму (инструкцией)/эталону ответа.

Критерии оценки:

Структура контрольно-измерительных материалов содержит задания в тестовой форме различного уровня сложности и практические задания:

тестовые задания:

- 20 заданий с выбором одного верного ответа (задания закрытого типа);

практические задания:

- практическое задание (задания открытого типа).

В заданиях с выбором ответа к каждому вопросу прилагается 4 варианта ответов, из которых следует выбрать один верный. Верное выполнение задания оценивается одним баллом. Задание с выбором ответа считается выполненным, если студентом указан верный ответ. Во всех остальных случаях (выбран другой ответ, выбрано 2 или более ответа, среди которых может быть и правильный, ответ на вопрос отсутствует) считается не выполненным. Студент получает 0 баллов.

В заданиях с кратким ответом студентам необходимо дать ответ самостоятельно кратким изложением. Правильный ответ оценивается в 2 балла. Верный и полный ответ оценивается в 1 балл, в случае неправильного ответа или при его отсутствии ставится 0 баллов.

Задания на соответствие оцениваются в 2 балла. Если все соответствия выставлены правильно, студент получает 2 балла, если правильно выставлено 2 соответствия из трех, то выставляется 1 балл, во всех остальных случаях 0 баллов.

В практическом задании студентам нужно дать развернутый ответ. Задание предусматривает проверку усвоения всего комплекса видов профессиональной деятельности, ответ оценивается в 10 баллов.

Система оценивания уровня освоения учебной дисциплины ОУД.08 Родной язык/ Родная литература включает следующие критерии:

91 - 100 баллов - оценка «отлично»

71 - 90 баллов - оценка «хорошо»

51 – 70баллов – оценка «удовлетворительно»

ниже 50 баллов – оценка «неудовлетворительно»

Таблица ответов (ключи)

I вариант, часть 1

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
В	А	Б	В	Г	Г	Б	В	Г	Б
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
Г	В	В	А	Г	А	Г	Б	В	Г

II вариант, часть 1

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
А	А	Б	Г	А	В	Г	Б	Б	Б
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
В	В	В	В	В	А	В	Г	В	Б

III вариант, часть 1

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
В	А	Б	Г	Г	Г	В	А	Б	А
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
Б	Б	В	Б	А	А	В	Б	А	В

IV вариант, часть 1

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
А	Г	А	А	А	А	А	Б	Б	Б
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
Б	Б	Б	В	В	В	А	Г	Г	В

V вариант, часть 1

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Б	В	А	Б	А	В	А	Г	Г	Г
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
Г	А	Г	Г	Г	А	Б	А	В	Б

VI вариант, часть 1

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
А	В	А	Б	А	В	В	А	В	В
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
Б	Б	Б	А	Б	В	Б	В	А	Б

VII вариант, часть 1

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
В	В	А	А	А	А	Б	А	А	А
11	12	13	14	15	16	17	18	19	10
А	А	А	Б	А	А	В	Б	Б	А

**ГОСУДАРСТВЕННОЕ АВТОНОМНОЕ ПРОФЕССИОНАЛЬНОЕ
ОБРАЗОВАТЕЛЬНОЕ УЧРЕЖДЕНИЕ РЕСПУБЛИКИ БАШКОРТОСТАН
«СИБАЙСКИЙ МЕДИЦИНСКИЙ КОЛЛЕДЖ»**

Оценочная ведомость для итогового контроля
по учебной дисциплине ОУД.08 Родной язык/ Родная литература
обучающихся в группе _____
по специальности 34.02.01 Сестринское дело, базовой подготовки

№ п/п	№ варианта	Фамилия, имя, отчество обучающегося	Количество набранных баллов	Оценка (прописать)
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				
11				
12				
13				
14				
15				
16				
17				
18				
19				
20				
21				
22				
23				
24				
25				
26				
27				
28				
29				
30				

Дата проведения итогового контроля « ____ » _____ 20__ года

Время, отведенное на проведение итогового контроля - ____ минут.

Эксперт _____ (_____)
Подпись *Фамилия И.О.*

Преподаватель _____ (_____)
Подпись *Фамилия И.О.*

ГОСУДАРСТВЕННОЕ АВТОНОМНОЕ ПРОФЕССИОНАЛЬНОЕ
ОБРАЗОВАТЕЛЬНОЕ УЧРЕЖДЕНИЕ РЕСПУБЛИКИ БАШКОРТОСТАН
«УФИМСКИЙ МЕДИЦИНСКИЙ КОЛЛЕДЖ»

УТВЕРЖДАЮ
Зам.директора по учебной работе
ГАПОУ РБ «Уфимский
медицинский колледж»
_____ Е.А.Воронинская

« ____ » _____ 20__ г.

ПРОГРАММА

промежуточной аттестации студентов

учебной дисциплины ОУД.08 Родной язык
для специальностей 34.02.01 Сестринское дело базовой подготовки,
31.02.03 Лабораторная диагностика базовой подготовки,
33.02.01 Фармация базовой подготовки

20__ г

Рассмотрено на заседании цикловой методической комиссии
общеобразовательных дисциплин

Протокол № _____ от « _____ » _____ 20 ____ г.

Председатель ЦМК _____ А.Х.Хуснутдинова

СОДЕРЖАНИЕ

- I. Паспорт
- II. Задания
- III. Пакет эксперта
- IV. Используемые источники информации

I . ПАСПОРТ

НАЗНАЧЕНИЕ:

Контрольно-оценочные материалы по промежуточной аттестации для контроля и оценки результатов освоения учебной дисциплины учебной дисциплины ОУД.15 Башкирский язык как государственный язык РБ для специальностей 34.02.01 Сестринское дело базовой подготовки, 31.02.03 Лабораторная диагностика базовой подготовки, 33.02.01 Фармация базовой подготовки

В результате освоения учебной дисциплины обучающийся должен **уметь:**

- понимать на слух речь монологического, диалогического характера;
- понимать общее содержание текстов, пересказывать;
- правильно составлять предложения и словосочетания;
- осуществлять диалогическое общение с носителями изучаемого языка;
- составлять рассказ о себе и об окружающем мире, о прочитанном, увиденном, услышанном, выражая при этом свое отношение к воспринятой информации или предмету высказывания;
- выразительно читать вслух;
- определить стиль текста (художественный, научно популярный и т.д.);
- определить вид текста (повествование, описание, рассуждение);
- переводить тексты с башкирского на русский и русского на башкирский язык (со словарем);

В результате освоения учебной дисциплины обучающийся должен **знать:**

- современный башкирский язык, алфавит. Система гласных и согласных звуков башкирского языка. Специфические гласные и согласные звуки. Буквенное изображение звуков. Закон сингармонизма. Правила письма (орфография); орфоэпические нормы башкирского языка;
- формы словообразования и словоизменения;
- порядок слов в предложении.

II. Задания

34.02.01 Сестринское дело базовой подготовки, 31.02.03 Лабораторная диагностика базовой подготовки, 33.02.01 Фармация базовой подготовки			
ОУД.08 Родной язык Контроль освоенного знания			
ГАПОУ РБ «Уфимский медицинский колледж»	Рассмотрено ЦМК общеобр.дисц. «__» _____ 20__ г. Председатель ЦМК _____ Хуснутдинова А.Х.	Вариант 1	Утверждаю Зам. директора по УР _____ Воронинская Е.А. «__» _____ 20__ г.
<i>При выполнении заданий обведите кружком номер правильного ответа.</i>			Задачная формулировка Источник информации
<p>1. Кайһырэттәһузынкыөндәргенәбирелгән?</p> <p>1. а, о, у, ы, ө, э, я, ә, е 2. а, о, у, ы, е, ю, ү, ә, и 3. а, о, у, и, ы, я, ү, е, ө 4. а, о, ә, ө, и, э, ы</p> <p>2. Хәрәф һаны өн һаны менән тап килгән һүззе күрһәтегез.</p> <p>1. егерме 2. таяк 3. янъялсы 4. ашъяулык</p> <p>3. Кайһы һүзгә калын һузынкылы ялгау кушыла?</p> <p>1. сентябрь 2. автомобиль 3. яугир 4. виолончель</p> <p>4. <i>Балам</i> һүзәндә ниндәй ялгау бар?</p> <p>1. һан ялгауы 2. һан ялгауы һәм эйәлек заты ялгауы 3. килеш ялгауы 4. эйәлек заты ялгауы</p> <p>5. Кайһы юлдагы һүззәр яһалма һүззәрзән тора?</p> <p>1. юл, юлды, юлдың 2. эшсе, эшсән, эшһез, эшсәнлек 3. күз, күзгә, күзлек, күззе</p> <p>6. <i>Укытыусы, күзлек, белгес, агаслык</i> һүззәре нисек яһалған?</p> <p>1. кушыу юлы менән 2. бәйләү юлы менән 3. яһаусы ялгаузар менән</p> <p>7. Бирелгән әйтемдәрзә төшөм килештәге исем кайһы рәттә?</p> <p>1-Тыуған иленде һаклау – ата-әсәнде яклау. 2-Ас балык кармакка тиз каба. 3-Иленә таянған биленә таяныр. 4-Иң татлы емеш – хезмәт емеше.</p> <p>8. <i>Балаларымды, эштәреңде</i> һүззәрендә ниндәй ялгаузар бар?</p> <p>1-күплек, хәбәрлек килеш ялгаузары 2- күплек, килеш ялгауы 3- килеш, эйәлек заты, хәбәрлек ялгауы 4- күплек, эйәлек заты, килеш ялгауы</p> <p>9. <i>Күптәр, илап-ялбарып, хозайзан ямгыр теләй.</i> (З. Бишшева). Өтөр куйылышы ни менән аңлатыла.</p> <p>1- айырымланған хәл 2 – өндәш һүз 3 – тиң киçәктәр</p>			

<p>4 – кушма һөйләм 10. Медицинала ” табип сере ” тигән төшөнсә бар. Ябай һөйләмдең төрөн билдәләгез. 1 – хәбәр һөйләм 2 – һорау һөйләм 3 – өндәү һөйләм 4 – тиң киçәкле һөйләм</p>		
<p>34.02.01 Сестринское дело базовой подготовки, 31.02.03 Лабораторная диагностика базовой подготовки, 33.02.01 Фармация базовой подготовки</p>		
<p>ОУД.08 Родной язык Контроль освоенного знания</p>		
<p>ГАПОУ РБ «Уфимский медицинский колледж»</p>	<p>Рассмотрено ЦМК общеобр.дисц. «__» _____ 20__ г. Председатель ЦМК _____ Хуснутдинова А.Х.</p>	<p>Вариант 2 Утверждаю Зам. директора по УР _____ Воронинская Е.А. «__» _____ 20__ г.</p>
<p><i>При выполнении заданий обведите кружком номер правильного ответа.</i></p>		<p>Задачная формулировка Источник информации</p>
<p>1. Кайһы рәттәге хәрәфтәр икешәр өндө белдерә? 1. е, ю, а, и, о, ә, ө 2. е, я, ю, е</p> <p>2. Яңғырау тартынкылар ғына булған рәтте күрһәтегез. 1. п, ф, к, к, т, с, л, ц, ч, ш, щ 2. б, в, г, ғ, з, з, н, р 3. б, в, п, ф, к, к, ш, з, щ</p> <p>3. Составында ике өн белдергән хәрәфе булған һүззе күрһәтегез. 1. узаман 2. осоусы 3. ярашыу 4. ыласын</p> <p>4. Мин <u>Абдулланың улы булам</u> һөйләмендә астына һызылған һүззең ялғау төрөн билдәләгез. 1. сығанак килеш ялғауы 2. эйәлек заты ялғауы 3. эйәлек килеш ялғауы</p> <p>5. Сифаттан кылым яһалған яһалма һүззәрзе билдәләгез. 1. бүлем, басым, йотом 2. бишлек, унлык, икеләтә 3. матурлык, яуызлык, назанлык 4. матурай, зурай, карай, якшыр</p> <p>6. Аббревиация юлы менән барлыкка килгән һүззе билдәләгез. 1. олатай, өләсәй, кайынбикә 2. языусы, укыусы, игенсе 3. БМУ, БМК, БДПУ</p> <p>7. Исемгә хас булмаған грамматик категорияны күрһәтегез; 1-килеш 2-эйәлек заты 3-хәбәрлек заты 4- йүнәлеш</p> <p>8. <i>Ер – һыу, һауыт – һаба</i> исемдәре ниндәй юл менән яһалған? 1- ялғау кушыу юлы 2- һүззәрзе парлау юлы 3 – һүззәрзе кушыу юлы 4- бер һүззе кабатлау юлы</p> <p>9. ” <i>Йоматау</i> ” <i>шифахананы</i> - <i>кымыз менән дауалау үзәге</i>. Һөйләмдә</p>		

<p>һызык куйылышы нисек аңлатыла.</p> <p>1 – дөйөмләштереүсе һүз алдында</p> <p>2- баш һөйләм менән эйәрсән һөйләм араһында</p> <p>3 – бер үк һүз төркөмөнән килгән эйә менән хәбәр араһында</p> <p>10.Өндөш һүз эргәһендә тыныш билдәләре дөрөс куйылған һөйләмде табығыз.</p> <p>1 – Өләсәйем мин һиңә бәләкәс кенә күстәнәс алып килдем.</p> <p>2 – Сәскәләр үсегез, дәрт биреп безең шат күнелгә.</p> <p>3 – Һиңә ни булды, Әхмәт, табипка күренергә кәрәкме ?</p>	
--	--

34.02.01 Сестринское дело базовой подготовки, 31.02.03 Лабораторная диагностика базовой подготовки, 33.02.01 Фармация базовой подготовки			
ОУД.08 Родной язык			
Контроль освоенного знания			
ГАПОУ РБ «Уфимский медицинский колледж»	Рассмотрено ЦМК общеобр.дисц. «__» _____ 20__ г. Председатель ЦМК _____	Вариант 3	Утверждаю Зам. директора по УР _____ Воронинская Е.А. «__» _____ 20__ г.
Хуснутдинова А.Х.			

При выполнении заданий обведите кружком номер правильного ответа.	Задачная формулировка
<p>1. Кайһы рәттә һузынкы өндөр генә бирелгән?</p> <p>1. а, о, у, ы, ө, э, я, ә, е 2. а, о, у, ы, е, ю, ү, ә, и 3. а, о, у, и, ы, я, ү, е, ө 4. а, о, ә, ө, и, э, ы</p> <p>2. Хәрәф һаны өн һаны менән тап килгән һүззе күрһәтегез.</p> <p>1. егерме 2. таяк 3. янъялс 4. ашъяулык</p> <p>3. Кайһы һүзгә калын һузынкылы ялғау кушыла?</p> <p>1. сентябрь 2. автомобиль 3. яугир 4. виолончель</p> <p>4. Балам һүзендә ниндәй ялғау бар?</p> <p>1. һан ялғауы 2. һан ялғауы һәм эйәлек заты ялғауы 3. килеш ялғауы 4. эйәлек заты ялғауы</p> <p>5. Кайһы юлдағы һүззәр яһалма һүззәрзән тора?</p> <p>1. юл, юлды, юлдың 2. эшсе, эшсән, эшһез, эшсәнлек 3. күз, күзгә, күзлек, күззе</p> <p>6. Укытыусы, күзлек, белгес, ағаслык һүззәре нисек яһалған?</p> <p>1. кушыу юлы менән 2. бәйләү юлы менән 3. яһаусы ялғаузар менән</p> <p>7. Бирелгән әйтемдәрзә төшөм килештәге исем кайһы рәттә?</p> <p>1-Тыуған илендә һаклау – ата-әсәндә яклау. 2-Ас балык кармакка тиз қаба. 3-Иленә таянған биленә таяныр. 4-Иң татлы емеш – хезмәт емеше.</p>	<p>Источник информации</p>

<p>8. <i>Балаларымды, эштәреңде</i> һүззәрәндә ниндәй ялғаулар бар?</p> <p>1- күплек, хәбәрлек килеш ялғаулары 2- күплек, килеш ялғауы 3- килеш, эйәлек заты, хәбәрлек ялғауы 4- күплек, эйәлек заты, килеш ялғауы</p> <p>9. <i>Күптәр, илап-ялбарып, хозайзан ямгыр теләй.</i> (З. Бишшева). Өтөр куйылышы ни менән аңлатыла.</p> <p>1- айырымланған хәл 2 – өндәш һүз 3 – тиң киҗәктәр 4 – кушма һөйләм</p> <p>10. <i>Медицинала "табиб сере" тигән төшөнсә бар.</i> Ябай һөйләмдән төрөн билдәләгез.</p> <p>1 – хәбәр һөйләм 2 – һорау һөйләм 3 – өндәү һөйләм 4 – тиң киҗәкле һөйләм</p>	
---	--

ОУД.08 Родной язык
Контроль освоенного знания

ГАПОУ РБ «Уфимский медицинский колледж»	Рассмотрено ЦМК общеобр.дисц. «__» _____ 20__ г. Председатель ЦМК _____ Хуснутдинова А.Х.	Вариант 4	Утверждаю Зам. директора по УР _____ Воронинская Е.А. «__» _____ 20__ г.
---	--	-----------	--

<i>При выполнении заданий обведите кружком номер правильного ответа.</i>	Задачная формулировка
<p>1. <i>Китан</i> һүзәндә нисә һаңғырау, нисә яңғырау тартынкы бар?</p> <p>1. Бөтәһе лә һаңғырау 2. Бөтәһе лә яңғырау 3. ике һаңғырау, бер яңғырау 4. бер һаңғырау, ике яңғырау</p> <p>2. Асык ижектерзән генә торған һүззе күрһәтегез. 1. кайын 2. бүлмә 3. кармак 4. ундай һүз юк</p> <p>3. Кайһы һүззең бүленеше юлдан-юлға күсерәү кағизәһенә тап килә? 1. Ил-ьяс 2. и-рекле 3. тубыр-сык 4. алъя-пкыс</p> <p>4. Үзгәртеүсә ялғау кабул иткән һүззәрзе билдәләгез. 1. Эшсе, эшле, эшһезлек 2. укыны, укыясак, укыр 3. ауыл, ауылдаш, ауылса</p> <p>5. Мөнәсәбәт һүззәрзән яһалған яһалма һүззәрзе билдәләгез. 1. бүлем, басым, йотом 2. кәрәкле, мөмкинлек, барлык 3. матурлык, назанлык, яуызлык 4. матурай, якшыр, зурай</p> <p>6. <i>Балам, эшебез, уңышы</i> һүззәрәндә ниндәй ялғаулар бар?</p> <p>1- күплек ялғауы 2- хәбәрлек ялғауы 3- килеш, эйәлек заты ялғауы 4- эйәлек заты ялғауы</p>	Источник информации

<p>7. "Табип сере" ауырыуың һәм уның туғандарының психикаһын юк – бар борсолоузарзан һаклау, тигән һүз. (М.Ғатауллин). Билдәләнгән һүз ниндәй ялғау кабул иткән һәм ул ниндәй килештә?</p> <p>1 – төп килеш, эйәлек заты ялғауы. 2 – эйәлек килеш. 3 – эйәлек килеш, эйәлек заты ялғауы. 4 – сығынак килеш.</p> <p>8. Дауаханала, дарыуы һүззәрәндә ниндәй ялғау бар? 1-күплек 2-хәбәрлек 3-килеш 4-эйәлек заты ялғауы</p> <p>9. Аз канлылык, дөйөм хәлһезлек, баһи йәрәхәте, невроздар баһи ауыртыуға килтерә. һөйләмдә өтөр куйылышың аңлатығыз. 1 – өндәш һүз 2 – тиң киҫәктәр 3 – айырымланған эйәрсән киҫәк 4 – инеш һүз</p> <p>10. Ниндәй һүззәң мәғәнәһе дөрөҫ билдәләnmәгән. 1 – шифахана – санаторий 2 – дарыухана – аптека 3 – табип – шәфкәт туташы</p>	
--	--

34.02.01 Сестринское дело базовой подготовки, 31.02.03 Лабораторная диагностика базовой подготовки, 33.02.01 Фармация базовой подготовки

ОУД.08 Родной язык

Контроль освоенного знания

<p>ГАПОУ РБ «Уфимский медицинский колледж»</p>	<p>Рассмотрено ЦМК общеобр.дисц. «__» _____ 20__ г. Председатель ЦМК _____ Хуснутдинова А.Х.</p>	<p>Вариант 5</p>	<p>Утверждаю Зам. директора по УР _____ Воронинская Е.А. «__» _____ 20__ г.</p>
--	--	------------------	---

При выполнении заданий обведите кружком номер правильного ответа.	Задачная формулировка Источник информации
<p>1. Якын, юлак һүззәрәндә дүртәр хәрәф, ә нисәшәр өн бар? 1. өсәр өн 2. дүртәр өн 3. бишәр өн 4. алтышар өн</p> <p>2. Тартынкы өндән башланған һүззә күрһәтегез. 1. япрак 2. урман 3. иләк 4. өйрәк</p> <p>3. Рус теленән үзгәртелмәй алынған һүззә баһым кайза төшә? 1. беренсе ижеккә 2. һуңғы ижеккә 3. үз урынында кала</p> <p>4. Һүз яһаусы һәм күплек ялғаулары кабул иткән һүззәр бирелгән юлды күрһәтегез. 1. балалар, кешеләр, таузар 2. тимерселәр, комбайндар, эшселәр 3. кыуғын, сапкын, тоткон</p> <p>5. БДУ, БМК, санност, драмтүңәрәк һүззәре нисек яһалған?</p>	

<p>1. яһаусы ялғаузар ярзамында</p> <p>2. һүзәрзе кушыу юлы менән</p> <p>3. һүзәрзе кысқартыу юлы</p> <p>6. <i>Кемде, нимәне, ниге</i> һорауларына ниндәй килеш яуап бирә?</p> <p>1-төп</p> <p>2-төшөм</p> <p>3- төбәү</p> <p>4- был һорауға килеш яуап бирмәй</p> <p>7. <i>Кейенеүе дә ябай, тыйнак.</i> Билдәләнгән һүз ниндәй килештә?</p> <p>1 – төп</p> <p>2 – эйәлек</p> <p>3 – төшөм</p> <p>4 – төбәү</p> <p>8. <i>Ауырыгузар кайтып китте.</i> Билдәләнгән һүз ниндәй һүз төркөмөнә карай?</p> <p>1 – һан</p> <p>2 – алмаш</p> <p>3 – бәйләүес</p> <p>4 – исем</p> <p>9. <i>Үзен табип һөнәрәнә бағышлаган кеше иң әлек медицинаны яратырға һәм һаләтле булырға тейеш.</i> Был ниндәй һөйләм?</p> <p>1 – ябай һөйләм</p> <p>2 – тезмә кушма һөйләм</p> <p>3 – эйәртеүле кушма һөйләм</p> <p>4 – теркәүесле кушма һөйләм</p> <p>10. Һөйләм эйә менән хәбәрзән генә торһа, ... була:</p> <p>1 – йыйнак</p> <p>2 – таркау һөйләм</p> <p>3 – билдәһез эйәле һөйләм</p>	
--	--

34.02.01 Сестринское дело базовой подготовки, 31.02.03 Лабораторная диагностика базовой подготовки, 33.02.01 Фармация базовой подготовки

ОУД.08 Родной язык

Контроль освоенного знания

<p>ГАПОУ РБ «Уфимский медицинский колледж»</p>	<p>Рассмотрено ЦМК общеобр.дисц. «__» _____ 20__ г. Председатель ЦМК _____ Хуснутдинова А.Х.</p>	<p>Вариант 6</p>	<p>Утверждаю Зам. директора по УР _____ Воронинская Е.А. «__» _____ 20__ г.</p>
--	--	------------------	---

<p><i>При выполнении заданий обведите кружком номер правильного ответа.</i></p> <p>1. Хәрәф һаны өн һаны менән тап килмәгән һүззе күрһәтегез. 1.төньяк 2.дәрес 3.Юлаев 4.альяпкыс</p> <p>2. Һузынқы өндән башланмаған һүззе күрһәтегез. 1.үлән 2.укуысы 3.елән 4.ағас</p> <p>3. Ябык ижектерзән генә торған һүззе күрһәтегез. 1.болот 2.өстәл 3.карауат 4.китап</p> <p>4. Килеш ялғауы кабул иткән һүззе күрһәтегез. 1. уйзарым 2. китаптар 3. йырзан 4. табиптар</p> <p>5. Жылымдан сифат яһалған яһалма һүзәрзе билдәләгез.</p>	<p>Задачная формулировка Источник информации</p>
---	--

<p>1. һокланғыс, кызғаныс, куркак 2. кәрәклек, мөмкинлек, барлыҡ 3. матурай, зурай, якшыр 4. матурлыҡ, яуызлыҡ, назанлыҡ</p> <p>6. <i>Дауаханала, дарыузы</i> һүзәрәндә ниндәй ялғау бар? 1-күплек 2-хәбәрлек 3-киләш 4-әйәлек заты ялғауы</p> <p>7. Ул <i>дауаханаға</i> килгәндә табиптың икенсе киәфәттә булыуын башына ла килтермәй, уға сикһез ышаныу менән карай. (М.Ғатауллин). Билдәләнгән һүз ниндәй килештә? 1 – төп килеш 2 – төбәү килеш 3 – төшөм килеш 4 – урын – вакыт килеш</p> <p>8. <i>Ер – һыу, һауыт – һаба</i> исемдәре ниндәй юл менән яһалған? 1- ялғау кушыу юлы 2- һүзәрҙе парлау юлы 3 – һүзәрҙе кушыу юлы 4- бер һүзә кабатлау юлы</p> <p>9. Телмәрҙең төрөн билдәләгез. - <i>Ә һуң үзегез кем булаһығыз?</i> - <i>Табипмын мин, бабакай.</i> - <i>Духтыр, тимәк. Быныһы шәп, - бабайзың теле аслып китте. –</i> <i>Озақкамы безгә?</i> - <i>Бер азна самаһы булырмын, командировкаға мин.</i> 1 – монолог 2 – диалог 3 – ситләтелгән телмәр 4 – тура телмәр</p> <p>10. Һөйләмдән хәбәрә ниндәй һүз төркөмөнән килгән. <i>Һандугастың йыры моңло,</i> <i>Күңелдәргә яғымлы.</i> 1 – исем 2 – рәүеш 3 – кылым 4 – сифат</p>			
<p>34.02.01 Сестринское дело базовой подготовки, 31.02.03 Лабораторная диагностика базовой подготовки, 33.02.01 Фармация базовой подготовки</p> <p>ОУД.08 Родной язык Контроль освоенного знания</p>			
<p>ГАПОУ РБ «Уфимский медицинский колледж»</p>	<p>Рассмотрено ЦМК общеобр.дисц. «__» _____ 20__ г. Председатель ЦМК</p>	<p>Вариант 7</p>	<p>Утверждаю Зам. директора по УР _____ «__» _____ 20__ г.</p>
<p><i>При выполнении заданий обведите кружком номер правильного ответа.</i></p>		<p>Задачная формулировка</p>	
<p>1. Кайһы рәттә һузынқы өндәр генә бирелгән? 1. а, о, у, ы, ө, э, я, ә, е 2. а, о, у, ы, е, ю, ү, ә, и 3. а, о, у, и, ы, я, ү, е, ө 4. а, о, ә, ө, и, э, ы</p> <p>2. Хәреф һаны өн һаны менән тап килгән һүзә күрһәтегез.</p>		<p>Источник информации</p>	

<p>1.егерме 2.таяк 3.яньялс 4.ашъяулык</p> <p>3. Кайһы һүзгә калын һузынкылы ялғау кушыла?</p> <p>1.сентябрь 2.автомобиль 3.яугир 4.виолончель</p> <p>4. Балам һүзендә ниндәй ялғау бар?</p> <p>1. һан ялғауы 2. һан ялғауы һәм эйәлек заты ялғауы 3. килеш ялғауы 4. эйәлек заты ялғауы</p> <p>5. Кайһы юлдағы һүзәр яһалма һүзәрзән тора?</p> <p>1. юл, юлды, юлдың 2. эшсе, эшсән, эшһез, эшсәнлек 3. күз, күзгә, күзлек, күззе</p> <p>6. <i>Укытыусы, күзлек, белгес, агаслык</i> һүзәрә нисек яһалған?</p> <p>1. кушыу юлы менән 2. бәйләү юлы менән 3. яһаусы ялғаузар менән</p> <p>7. Бирелгән әйтемдәрзә төшөм килештәге исем кайһы рәттә?</p> <p>1-Тыуған иленде һаклау – ата-әсәнде яклау. 2-Ас балык кармакка тиз каба. 3-Иленә таянған биленә таяныр. 4-Иң татлы емеш – хезмәт емеше.</p> <p>8. <i>Балаларымды, эштәрәңде</i> һүзәрәндә ниндәй ялғаузар бар?</p> <p>1-күплек, хәбәрлек килеш ялғаузары 2- күплек, килеш ялғауы 3- килеш, эйәлек заты, хәбәрлек ялғауы 4- күплек, эйәлек заты, килеш ялғауы</p> <p>9. <i>Күптәр, илап-ялбарып, хозайзан ямгыр теләй.</i> (З. Бишшева). Өтөр куйылышы ни менән аңлатыла.</p> <p>1- айырымланған хәл 2 – өндәш һүз 3 – тиң киҫәктәр 4 – кушма һөйләм</p> <p>10. <i>Медицинала” табип сере” тигән төшөнсә бар.</i> Ябай һөйләмдең төрөн билдәләгез.</p> <p>1 – хәбәр һөйләм 2 – һорау һөйләм 3 – өндәү һөйләм 4 – тиң киҫәкле һөйләм</p>			
<p>ГАПОУ РБ «Уфимский медицинский колледж»</p>	<p>Рассмотрено ЦМК общеобр.дисц. «__» _____ 20__ г. Председатель ЦМК</p>	<p>Вариант 8</p>	<p>Утверждаю Зам. директора по УР _____ «__» _____ 20__ г.</p>
<p><i>При выполнении заданий обведите кружком номер правильного ответа.</i></p> <p>1. <i>Китан</i> һүзендә нисә һаңғырау, нисә яңғырау тартынкы бар?</p> <p>1. Бөтәһе лә һаңғырау 2. Бөтәһе лә яңғырау</p>		<p>Задачная формулировка Источник информации</p>	

<p>3.ике һаңғырау,бер яңғырау 4.бер һаңғырау,ике яңғырау</p> <p>2. Асык ижектәрзән генә торған һүззе күрһәтегез. 1.кайын 2.бүлмә 3.кармак 4.ундай һүз юк</p> <p>3. Кайһы һүззең бүленеше юлдан-юлға күсерәү кағизәһенә тап килә? 1.Ил-ьяс 2.и-рекле 3.тубыр-сык 4.алъя-пкыс</p> <p>4. Үзгәртеүсе ялғау кабул иткән һүззәрзе билдәләгез. 1. Эшсе, эшле, эшһезлек 2. укыны, укыясак, укыр 3. ауыл, ауылдаш, ауылса</p> <p>5. Мөнәсәбәт һүззәрзән яһалған яһалма һүззәрзе билдәләгез. 1. бүлем, басым, йотом 2. кәрәклек, мөмкинлек, барлык 3. матурлык, назанлык, яуызлык 4. матурай, якшыр, зурай</p> <p>6. <i>Балам, эшебез, уңышы</i> һүззәрзәндә ниндәй ялғау бар? 1-күплек ялғауы 2-хәбәрлек ялғауы 3-киләш,эйәлек заты ялғауы 4-эйәлек заты ялғауы</p> <p>7.”Табиб сере” ауырыузың һәм уның <u>туғандарының</u> психикаһын юк – бар борсолоузарзан һаклау, тигән һүз. (М.Ғатауллин). Билдәләнгән һүз ниндәй ялғау кабул иткән һәм ул ниндәй килештә? 1 – төп килеш,эйәлек заты ялғауы. 2 – эйәлек килеш. 3 – эйәлек килеш, эйәлек заты ялғауы. 4 – сығынак килеш.</p> <p>8. <i>Дауаханала,дарыузы</i> һүззәрзәндә ниндәй ялғау бар? 1-күплек 2-хәбәрлек 3-киләш 4-эйәлек заты ялғауы</p> <p>9. <i>Аз канлылык, дөйөм хәлһезлек, баш йәрәхәте, невроздар баш ауыртыуға килтерә.</i>Һөйләмдә өтөр куйылышын аңлатығыз. 1 – өндәш һүз 2 – тиң киҫәктәр 3 – айырымланған эйәрсән киҫәк 4 – инеш һүз</p> <p>10. Ниндәй һүззең мәғәнәһе дөрөс билдәләnmәгән. 1 – шифахана – санаторий 2 –дарыухана – аптека 3 – табиб – шәфкәт туташы</p>	
---	--

34.02.01 Сестринское дело базовой подготовки, 31.02.03 Лабораторная диагностика базовой подготовки, 33.02.01 Фармация базовой подготовки

ОУД.08 Родной язык
Контроль освоенного знания

<p>ГАПОУ РБ «Уфимский медицинский колледж»</p>	<p>Рассмотрено ЦМК общеобр.дисц. «__» _____ 20__ г. Председатель ЦМК</p>	<p>Вариант 9</p>	<p>Утверждаю Зам. директора по УР _____ «__» _____ 20__ г.</p>
<p><i>При выполнении заданий обведите кружком номер правильного ответа.</i></p>		<p>Задачная формулировка</p>	
<p>1. Хәреф һаны өн һаны менән тап килмәгән һүззе күрһәтегез. 1. төньяк 2. дәрес 3. Юлаев 4. альяпкыс</p> <p>2. һузынқы өндән башланмаган һүззе күрһәтегез. 1. үлән 2. укыусы 3. елән 4. агас</p> <p>3. Ябык ижектерән генә торган һүззе күрһәтегез. 1. болот 2. өстәл 3. карауат 4. китап</p> <p>4. Килеш ялгауы кабул иткән һүззе күрһәтегез. 1. уйзарым 2. китаптар 3. йырзан 4. табиптар</p> <p>5. Кылымдан сифат яһалған яһалма һүззәрзе билдәләгез. 1. һоклангыс, кызганыс, куркак 2. кәрәклек, мөмкинлек, барлык 3. матурай, зурай, якшыр 4. матурлык, яуызлык, назанлык</p> <p>6. <i>Дауаханала, дарыузы</i> һүззәрэндә ниндәй ялгау бар? 1- күплек 2- хәбәрлек 3- килеш 4- әйлек заты ялгауы</p> <p>7. Ул <i>дауаханага</i> килгәндә табиптың икенсе киәфәттә булыуын башына ла килтермәй, уға сикһез ышаныу менән карай. (М.Ғатауллин). Билдәләнгән һүз ниндәй килештә? 1 – төп килеш 2 – төбәү килеш 3 – төшөм килеш 4 – урын – вакыт килеш</p> <p>8. <i>Ер – һыу, һауыт – һаба</i> исемдәре ниндәй юл менән яһалған? 1- ялгау кушыу юлы 2- һүззәрзе парлау юлы 3 – һүззәрзе кушыу юлы 4- бер һүззе кабатлау юлы</p> <p>9. Телмәрзең төрөн билдәләгез. - <i>Ә һуң үзегез кем булаһығыз?</i> - <i>Табитмын мин, бабакай.</i> - <i>Духтыр, тимәк. Быныһы шәп, - бабайың теле аслып китте. – Озаккамы безгә?</i> - <i>Бер азна самаһы булырмын, командировкага мин.</i> 1 – монолог 2 – диалог 3 – ситләтелгән телмәр 4 – тура телмәр</p> <p>10. Һөйләмдең хәбәре ниндәй һүз төркөмөнән килгән. <i>Һандугастың йыры моңло, Күңелдәргә яғымлы.</i> 1 – исем 2 – рәүеш 3 – кылым 4 – сифат</p>		<p>Источник информации</p>	

34.02.01 Сестринское дело базовой подготовки, 31.02.03 Лабораторная диагностика базовой подготовки, 33.02.01 Фармация базовой подготовки			
ОУД.08 Родной язык Контроль освоенного знания			
ГАПОУ РБ «Уфимский медицинский колледж»	Рассмотрено ЦМК общеобр.дисц. «___» _____ 20__ г. Председатель ЦМК	Вариант 10	Утверждаю Зам. директора по УР _____ «___» _____ 20__ г.
<i>При выполнении заданий обведите кружком номер правильного ответа.</i>		Задачная формулировка Источник информации	
<p>1. Кайһы рэттәге хәрәфтәр икешәр өндө белдерә?</p> <p>1.е, ю, а, и, о, ә, ө 2.е, я, ю, е</p> <p>2. Яңғырау тартынкылар ғына булған рэтте күрһәтегез.</p> <p>1.п, ф, к, к, т, с, л, ц,ч, ш, щ 2.б, в, г, г, з, з, н, р 3.б, в, п, ф, к, к, ш, з, щ</p> <p>3. Составында ике өн белдергән хәрәфе булған һүззе күрһәтегез.</p> <p>1.узаман 2.осоусы 3.ярашыу 4.ыласын</p> <p>4. Мин <u>Абдулланың</u> улы булам һөйләмендә астына һызылған һүззең ялғау төрөн билдәләгез.</p> <p>1. сығанак килеш ялғауы 2. эйәлек заты ялғауы 3. эйәлек килеш ялғауы</p> <p>5. Сифаттан кылым яһалған яһалма һүззәрзе билдәләгез.</p> <p>1. бүлем, баһым, йотом 2. бишлек, унлык, икеләтә 3. матурлык, яуызлык, назанлык 4. матурай, зурай, карай, якшыр</p> <p>6. Аббревиация юлы менән барлыкка килгән һүззе билдәләгез.</p> <p>1. олатай, өләсәй, кайынбикә 2. языусы, укыусы, игенсе 3. БМУ, БМК, БДПУ</p> <p>7. Исемгә хас булмаған грамматик категорияны күрһәтегез;</p> <p>1-килеш 2-эйәлек заты 3-хәбәрлек заты 4- йүнәләш</p> <p>8. <i>Ер – һыу, һауыт – һаба</i> исемдәре ниндәй юл менән яһалған?</p> <p>1- ялғау кушыу юлы 2- һүззәрзе парлау юлы 3 – һүззәрзе кушыу юлы 4- бер һүззе кабатлау юлы</p> <p>9. ” <i>Йоматау</i>” <i>шифахананы</i> - <i>кымыз менән дауалау үзәге</i>. Һөйләмдә һызык куйылышы нисек аңлатыла.</p> <p>1 – дөйөмләштәрәүсе һүз алдында 2- баш һөйләм менән эйәрсән һөйләм араһында 3 – бер үк һүз төркөмөнән килгән эйә менән хәбәр араһында</p>			

10.Өндөш хүз эргэһэндэ тыныш билдэлэре дөрөс куйылган һөйлэмде табығыз. 1 – Өлөсэйем мин һиңэ бэлэкэс кенэ күстэнэс алып килдем. 2 – Сэскэлэр үсегез, дэрт биреп беззең шат күнелгэ. 3 – Һиңэ ни булды, Әхмэт, табипка күрөнергэ кэрэкме ?		
34.02.01 Сестринское дело базовой подготовки, 31.02.03 Лабораторная диагностика базовой подготовки, 33.02.01 Фармация базовой подготовки		
ОУД.08 Родной язык Контроль освоенного знания		
ГАПОУ РБ «Уфимский медицинский колледж»	Рассмотрено ЦМК общеобр.дисц. «__» _____ 20__ г. Председатель ЦМК	Вариант 11 Утверждаю Зам. директора по УР _____ «__» _____ 20__ г.
<i>При выполнении заданий обведите кружком номер правильного ответа.</i>		Задачная формулировка Источник информации
1. <i>Якын,юлак</i> хүзэрэндэ дүртэр хэрэф,э нисэшэр өн бар? 1.өсэр өн 2.дүртэр өн 3.бишэр өн 4.алтышар өн 2. Тартынкы өндэн башланган хүззе күрһәтегез. 1.япрак 2.урман 3.илэк 4.өйрэк 3. Рус теленэн үзгэртелмэй алынган хүззэ баһым кайза төшө? 1.беренсе ижеккэ 2.һуңғы ижеккэ 3.үз урынында кала 4. хүз яһаусы һәм күплек ялғаузары кабул иткэн хүззэр бирелгән юлды күрһәтегез. 1. балалар, кешелэр, таузар 2. тимерселэр,комбайндар, эшселэр 3. кыуғын, сапкын, тоткон 5. <i>БДУ, БМК, санност, драмтүңэрэк</i> хүззэре нисек яһалган? 1. яһаусы ялғаузар ярзамында 2. хүззэрзе кушыу юлы менэн 3. хүззэрзе кысқартыу юлы 6. <i>Кемде, нимәне, ниге</i> һораузарына ниндэй килеш яуап бирэ? 1-төп 2-төшөм 3- төбәү 4- был һорауға килеш яуап бирмэй 7. <i>Кейенеуе лэ ябай, тыйнак.</i> Билдэлэнгән хүз ниндэй килештэ? 1 – төп 2 – эйәлек 3 – төшөм 4 – төбәү 8. <i>Ауырыузар кайтып китте.</i> Билдэлэнгән хүз ниндэй хүз төркөмөнө карай? 1 – һан 2 – алмаш 3 – бэйләүес		

<p>4 – исем</p> <p>9. <i>Үзен табиғ һөнәренә бағышлаган кеше иң элек медицинаны яратырға һәм һәләтле булырға тейеш.</i> Был ниндәй һөйләм?</p> <p>1 – ябай һөйләм 2 – тезмә кушма һөйләм 3 – эйәртеүле кушма һөйләм 4 – теркәүесле кушма һөйләм</p> <p>10. Һөйләм эйә менән хәбәрзән генә торһа, ... була:</p> <p>1 – йыйнак 2 – таркау һөйләм 3 – билдәһез эйәле һөйләм</p>			
<p>34.02.01 Сестринское дело базовой подготовки, 31.02.03 Лабораторная диагностика базовой подготовки, 33.02.01 Фармация базовой подготовки</p>			
<p>ОУД.08 Родной язык Контроль освоенного знания</p>			
<p>ГАПОУ РБ «Уфимский медицинский колледж»</p>	<p>Рассмотрено ЦМК общеобр.дисц. «__» _____ 20__ г. Председатель ЦМК</p>	<p>Вариант 12</p>	<p>Утверждаю Зам. директора по УР _____ «__» _____ 20__ г.</p>
<p><i>При выполнении заданий обведите кружком номер правильного ответа.</i></p>		<p>Задачная формулировка Источник информации</p>	
<p>1. Хәрәф һаны өн һаны менән тап килмәгән һүззе күрһәтегез.</p> <p>1. төньяк 2. дәрес 3. Юлаев 4. альяпкыс</p> <p>2. Һузынкы өндән башланмаган һүззе күрһәтегез.</p> <p>1. үлән 2. укыусы 3. елән 4. агас</p> <p>3. Ябык ижектәрзән генә торған һүззе күрһәтегез.</p> <p>1. болот 2. өстәл 3. карауат 4. китап</p> <p>4. Килеш ялгауы кабул иткән һүззе күрһәтегез.</p> <p>1. уйзарым 2. китаптар 3. йырзан 4. табиптар</p> <p>5. Кылымдан сифат яһалған яһалма һүззәрзе билдәләгез.</p> <p>1. һокланғыс, кызғанғыс, куркак 2. кәрәклек, мөмкинлек, барлык 3. матурай, зурай, якшыр 4. матурлык, яуызлык, назанлык</p> <p>6. <i>Дауаханала, дарыузы</i> һүззәрзәндә ниндәй ялгау бар?</p> <p>1- күшлек 2- хәбәрлек 3- килеш 4- эйәлек заты ялгауы</p> <p>7. Ул <u>дауаханаға</u> килгәндә табиптың икенсе киәфәттә булыуын башына ла килтермәй, уға сикһез ышаныу менән қарай. (М.Ғатауллин). Билдәләнгән һүз ниндәй килештә?</p> <p>1 – төп килеш 2 – төбәү килеш 3 – төшөм килеш 4 – урын – вақыт килеш</p> <p>8. <i>Ер – һыу, һауыт – һаба</i> исеңдәре ниндәй юл менән яһалған?</p> <p>1- ялгау кушыу юлы 2- һүззәрзе парлау юлы</p>			

<p>3 – һүзәрзе кушыу юлы 4- бер һүззе кабатлау юлы</p> <p>9. Телмәрзең төрөн билдәләгез. - <i>Ә һуң үзегез кем булаһығыз?</i> - <i>Табиғым мин, бабакай.</i> - <i>Духтыр, тимәк. Быныһы ишәп, - бабайың теле аслып китте. – Озаккамы безгә?</i> - <i>Бер азна самаһы булырмын, командировкаға мин.</i></p> <p>1 – монолог 2 – диалог 3 – ситләтелгән телмәр 4 – тура телмәр</p> <p>10. Һөйләмдең хәбәре ниндәй һүз төркөмөнән килгән. <i>Һандугастың йыры моңло,</i> <i>Күңелдәргә яғымлы.</i></p> <p>1 – исем 2 – рәүеш 3 – кылым 4 – сифат</p>	
---	--

34.02.01 Сестринское дело базовой подготовки, 31.02.03 Лабораторная диагностика базовой подготовки, 33.02.01 Фармация базовой подготовки

ОУД.08 Родной язык
Контроль освоенного знания

<p>ГАПОУ РБ «Уфимский медицинский колледж»</p>	<p>Рассмотрено ЦМК общеобр.дисц. «__» _____ 20__ г. Председатель ЦМК</p>	<p>Вариант 13</p>	<p>Утверждаю Зам. директора по УР _____ «__» _____ 20__ г.</p>
--	--	-------------------	--

<p><i>При выполнении заданий обведите кружком номер правильного ответа.</i></p> <p>1. Кайһы рәттә һузынкы өндәр генә бирелгән? 1. а, о, у, ы, ө, э, я, ә, е 2. а, о, у, ы, е, ю, ү, ә, и 3. а, о, у, и, ы, я, ү, е, ө 4. а, о, ә, ө, и, э, ы</p> <p>2. Хәрәф һаны өн һаны менән тап килгән һүззе күрһәтегез. 1. егерме 2. таяк 3. яньяс 4. ашъяулык</p> <p>3. Кайһы һүзгә калын һузынкылы ялғау кушыла? 1. сентябрь 2. автомобиль 3. яугир 4. виолончель</p> <p>4. Балам һүзендә ниндәй ялғау бар? 1. һан ялғауы 2. һан ялғауы һәм эйәлек заты ялғауы 3. килеш ялғауы 4. эйәлек заты ялғауы</p> <p>5. Кайһы юлдағы һүзәр яһалма һүзәрзән тора? 1. юл, юлды, юлдың 2. эшсе, эшсән, эшһез, эшсәнлек 3. күз, күзгә, күзлек, күззе</p> <p>6. <i>Укытыусы, кузлек, белгес, агаслык</i> һүзәрә нисек яһалған? 1. кушыу юлы менән 2. бәйләү юлы менән 3. яһаусы ялғаузар менән</p> <p>7. Бирелгән әйтемдәрзә төшөм килештәге исем кайһы рәттә? 1-Тыуған илендә һаклау – ата-әсәнде яклау. 2-Ас балык кармакка тиз каба.</p>	<p>Задачная формулировка Источник информации</p>
---	--

<p>3-Иленә таянған биленә таяныр. 4-Иң татлы емеш – хезмәт емеше.</p> <p>8.Балаларымды, эштәреңде һүзәрәндә ниндәй ялғаузар бар? 1-күплек, хәбәрлек килеш ялғаузары 2- күплек, килеш ялғауы 3- килеш, әйәлек заты, хәбәрлек ялғауы 4- күплек, әйәлек заты, килеш ялғауы</p> <p>9. Күптәр, илап-ялбарып, хозайзан ямгыр теләй. (З. Бишшева). Өтөр куйылышы ни менән аңлатыла. 1- айырымланған хәл 2 – өндәш һүз 3 – тиң киçәктәр 4 – кушма һөйләм</p> <p>10. Медицинала ” табип сере ” тигән төшөнсә бар. Ябай һөйләмден төрөн билдәләгез. 1 – хәбәр һөйләм 2 – һорау һөйләм 3 – өндәү һөйләм 4 – тиң киçәкле һөйләм</p>		
<p>34.02.01 Сестринское дело базовой подготовки, 31.02.03 Лабораторная диагностика базовой подготовки, 33.02.01 Фармация базовой подготовки</p>		
<p>ОУД.08 Родной язык Контроль освоенного знания</p>		
<p>ГАПОУ РБ «Уфимский медицинский колледж»</p>	<p>Рассмотрено ЦМК общеобр.дисц. «__» _____ 20__ г. Председатель ЦМК</p>	<p>Вариант 14 Утверждаю Зам. директора по УР _____ «__» _____ 20__ г.</p>
<p>При выполнении заданий обведите кружком номер правильного ответа.</p> <p>1. Кайһы рәттәге хәрәфтәр икешәр өндө белдерә? 1. е, ю, а, и, о, ә, ө 2. е, я, ю, е</p> <p>2. Яңгырау тартынкылар ғына булған рәтте күрһәтегез. 1. п, ф, к, т, с, л, ц, ч, ш, щ 2. б, в, г, ғ, з, ң, р 3. б, в, п, ф, к, ж, ш, з, щ</p> <p>3. Составында ике өн белдергән хәрәфе булған һүззе күрһәтегез. 1. узаман 2. осоусы 3. ярашыу 4. ыласын</p> <p>4. Мин <u>Абдулланың улы булам</u> һөйләмәндә астына һызылған һүззең ялғау төрөн билдәләгез. 1. сығанак килеш ялғауы 2. әйәлек заты ялғауы 3. әйәлек килеш ялғауы</p> <p>5. Сифаттан кылым яһалған яһалма һүззәрзе билдәләгез. 1. бүлем, басым, йотом 2. бишлек, унлык, икеләтә 3. матурлык, яуызлык, назанлык 4. матурай, зурай, карай, якшыр</p> <p>6. Аббревиация юлы менән барлыкка килгән һүззе билдәләгез.</p>		<p>Задачная формулировка Источник информации</p>

<p>1. олатай, өлөсэй, кайынбикэ</p> <p>2. языусы, укыусы, игенсе</p> <p>3. БМУ, БМК, БДПУ</p> <p>7. Исемгә хас булмаган грамматик категорияны күрһәтегез;</p> <p>1-килеш</p> <p>2-эйәлек заты</p> <p>3-хәбәрлек заты</p> <p>4- йүнәлеш</p> <p>8. <i>Ер – һыу, һауыт – һаба</i> исемдәре ниндәй юл менән яһалған?</p> <p>1- ялғау кушыу юлы</p> <p>2- һүзәрзе парлау юлы</p> <p>3 – һүзәрзе кушыу юлы</p> <p>4- бер һүзә кабатлау юлы</p> <p>9. ” <i>Йоматау</i>” <i>шифахананы</i> - <i>кымыз менән дауалау үзәге</i>. Һөйләмдә һызык куйылышы нисек аңлатыла.</p> <p>1 – дөйөмләштерәүсе һүз алдында</p> <p>2- баш һөйләм менән эйәрсән һөйләм араһында</p> <p>3 – бер үк һүз төркөмөнән килгән эйә менән хәбәр араһында</p> <p>10.Өндәш һүз эргәһендә тыныш билдәләре дөрөс куйылған һөйләмдә табығыз.</p> <p>1 – Өләсәйем мин һиңә бәләкәс кенә күстәнәс алып килдем.</p> <p>2 – Сәскәләр үсегез, дәрт биреп безең шат күңелгә.</p> <p>3 – Һиңә ни булды, Әхмәт, табипка күренергә кәрәкме ?</p>	
---	--

34.02.01 Сестринское дело базовой подготовки, 31.02.03 Лабораторная диагностика базовой подготовки, 33.02.01 Фармация базовой подготовки

ОУД.08 Родной язык

Контроль освоенного знания

<p>ГАПОУ РБ «Уфимский медицинский колледж»</p>	<p>Рассмотрено ЦМК общеобр.дисц. «__» _____ 20__ г. Председатель ЦМК</p>	<p>Вариант 15</p>	<p>Утверждаю Зам. директора по УР _____ «__» _____ 20__ г.</p>
--	--	-------------------	--

<p><i>При выполнении заданий обведите кружком номер правильного ответа.</i></p> <p>1. Кайһы рәттә һузынкы өндәр генә бирелгән? 1. а, о, у, ы, ө, э, я, ә, е 2. а, о, у, ы, е, ю, ү, ә, и 3. а, о, у, и, ы, я, ү, е, ө 4. а, о, ә, ө, и, э, ы</p> <p>2. Хәрәф һаны өн һаны менән тап килгән һүзә күрһәтегез. 1. егерме 2. таяк 3. янъялс 4. ашъяулык</p> <p>3. Кайһы һүзгә калын һузынкылы ялғау кушыла? 1. сентябрь 2. автомобиль 3. яугир 4. виолончель</p> <p>4. <i>Балам</i> һүзәндә ниндәй ялғау бар? 1. һан ялғауы 2. һан ялғауы һәм эйәлек заты ялғауы 3. килеш ялғауы 4. эйәлек заты ялғауы</p> <p>5. Кайһы юлдағы һүзәр яһалма һүзәрзән тора? 1. юл, юлды, юлдың 2. эшсе, эшсән, эшһез, эшсәнлек</p>	<p>Задачная формулировка Источник информации</p>
--	--

<p>3. күз, күзгә, күзлек, күззе</p> <p>6. Укытыусы, күзлек, белгес, агаслык һүззәре нисек яһалған?</p> <p>1. кушыу юлы менән</p> <p>2. бәйләү юлы менән</p> <p>3. яһаусы ялғаузар менән</p> <p>7. Бирелгән әйтемдәрзә төшөм килештәге исем кайһы рәттә?</p> <p>1-Тыуған иленде һаклау – ата-әсәнде яклау.</p> <p>2-Ас балык кармакка тиз каба.</p> <p>3-Иленә таянған биленә таяныр.</p> <p>4-Иң татлы емеш – хезмәт емеше.</p> <p>8. Балаларымды, эштәрәңде һүззәрендә ниндәй ялғаузар бар?</p> <p>1-күплек, хәбәрлек килеш ялғаузары</p> <p>2- күплек, килеш ялғауы</p> <p>3- килеш, әйәлек заты, хәбәрлек ялғауы</p> <p>4- күплек, әйәлек заты, килеш ялғауы</p> <p>9. Күптәр, илан-ялбарып, хозайзан ямгыр теләй. (З. Бишшева). Өтөр куйылышы ни менән аңлатыла.</p> <p>1- айырымланған хәл</p> <p>2 – өндәш һүз</p> <p>3 – тиң киҗәктәр</p> <p>4 – кушма һөйләм</p> <p>10. Медицинала ” табип сере ” тигән төшөнсә бар. Ябай һөйләмдең төрөн билдәләгез.</p> <p>1 – хәбәр һөйләм 2 – һорау һөйләм 3 – өндәү һөйләм</p> <p>4 – тиң киҗәкле һөйләм</p>			
<p>34.02.01 Сестринское дело базовой подготовки, 31.02.03 Лабораторная диагностика базовой подготовки, 33.02.01 Фармация базовой подготовки</p>			
<p>ОУД.08 Родной язык</p> <p>Контроль освоенного знания</p>			
<p>ГАПОУ РБ «Уфимский медицинский колледж»</p>	<p>Рассмотрено ЦМК общеобр.дисц. «__» _____ 20__ г. Председатель ЦМК</p>	<p>Вариант 16</p>	<p>Утверждаю Зам. директора по УР _____ «__» _____ 20__ г.</p>
<p>При выполнении заданий обведите кружком номер правильного ответа.</p>		<p>Задачная формулировка</p>	
<p>1. Якын, юлак һүззәрендә дүртәр хәрәф, ә нисәшәр өн бар?</p> <p>1. өсәр өн</p> <p>2. дүртәр өн</p> <p>3. бишәр өн</p> <p>4. алтышар өн</p> <p>2. Тартынкы өндән башланған һүззе күрһәтегез.</p> <p>1. япрак</p> <p>2. урман</p> <p>3. иләк</p> <p>4. өйрәк</p> <p>3. Рус теленән үзгәртелмәй алынған һүззә баһым кайза төшә?</p> <p>1. беренсе ижеккә</p> <p>2. һуңғы ижеккә</p> <p>3. үз урынында кала</p> <p>4. һүз яһаусы һәм күплек ялғаузары кабул иткән һүззәр бирелгән юлды күрһәтегез.</p> <p>1. балалар, кешеләр, таузар</p>		<p>Источник информации</p>	

<p>2. тимерселэр,комбайндар, эшселэр</p> <p>3. кыуғын, сапкын, тоткон</p> <p>5. БДУ, БМК, санпост, драмтүңэрэк хүззэре нисек яһалған?</p> <p>1. яһаусы ялғаузар ярзамында</p> <p>2. хүззэрзе кушыу юлы менэн</p> <p>3. хүззэрзе кысқартыу юлы</p> <p>6.Кемде, нимэне, низе хоруазарына ниндэй килеш яуап бирэ?</p> <p>1-төп</p> <p>2-төшөм</p> <p>3- төбәү</p> <p>4- был хоруаға килеш яуап бирмэй</p> <p>7. <u>Кейенеуе</u> лә ябай, тыйнак. Билдэлэнгән хүз ниндэй килештә?</p> <p>1 – төп</p> <p>2 – эйәлек</p> <p>3 – төшөм</p> <p>4 – төбәү</p> <p>8. <u>Ауырыулар кайтып китте</u>. Билдэлэнгән хүз ниндэй хүз төркөмөнә карай?</p> <p>1 – һан</p> <p>2 – алмаш</p> <p>3 – бәйләүес</p> <p>4 – исем</p> <p>9. <u>Үзен табиһ һөнәренә бағышлаган кеше иң элек медицинаны яратырга һәм һаләтле булырга тейеш</u>. Был ниндэй һөйләм?</p> <p>1 – ябай һөйләм</p> <p>2 – тезмә кушма һөйләм</p> <p>3 – эйәртеүле кушма һөйләм</p> <p>4 – теркәүесле кушма һөйләм</p> <p>10. Һөйләм эйә менән хәбәрзән генә торһа, ... була:</p> <p>1 – йыйнак</p> <p>2 – таркау һөйләм</p> <p>3 – билдәһез эйәле һөйләм</p>	
---	--

34.02.01 Сестринское дело базовой подготовки, 31.02.03 Лабораторная диагностика базовой подготовки, 33.02.01 Фармация базовой подготовки

ОУД.08 Родной язык

Контроль освоенного знания

ГАПОУ РБ «Уфимский медицинский колледж»	Рассмотрено ЦМК общеобр.дисц. «__» _____ 20__ г. Председатель ЦМК	Вариант 17	Утверждаю Зам. директора по УР _____ «__» _____ 20__ г.
---	--	------------	--

<p><i>При выполнении заданий обведите кружком номер правильного ответа.</i></p> <p>1. <i>Китан</i> хүзэндә нисә һаңғырау, нисә яңғырау тартынкы бар?</p> <p>1. Бөтәһе лә һаңғырау</p> <p>2. Бөтәһе лә яңғырау</p> <p>3. ике һаңғырау, бер яңғырау</p> <p>4. бер һаңғырау, ике яңғырау</p> <p>2. Асык ижектәрзән генә торған хүззе күрһәтегез.</p> <p>1. кайын</p> <p>2. бүлмә</p> <p>3. кармак</p> <p>4. ундай хүз юк</p> <p>3. Кайһы хүззең бүленеше юлдан-юлға күсерәү кағизәһенә тап килә?</p> <p>1. Ил-ьяс</p> <p>2. и-рекле</p> <p>3. тубыр-сык</p> <p>4. алъя-пкыс</p>	<p>Задачная формулировка</p> <p>Источник информации</p>
--	---

<p>4. Үзгәртеүсе ялғау кабул иткән һүзәрзе билдәләгез.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Эшсе, эшле, эшһезлек 2. укыны, укыясак, укыр 3. ауыл, ауылдаш, ауылса <p>5. Мөнәсәбәт һүзәрзән яһалған яһалма һүзәрзе билдәләгез.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. бүлем, басым, йотом 2. кәрәклек, мөмкинлек, барлык 3. матурлык, назанлык, яуызлык 4. матурай, якшыр, зурай <p>6. <i>Балам, эшебез, уңышы</i> һүзәрэндә ниндәй ялғау бар?</p> <ol style="list-style-type: none"> 1-күплек ялғауы 2-хәбәрлек ялғауы 3-киләш,эйәлек заты ялғауы 4-эйәлек заты ялғауы <p>7. "Табип сере" ауырыуың һәм уның <u>туғандарының</u> психикаһын юк – бар борсолуларҙан һаҡлау, тигән һүз. (М.Ғатауллин). Билдәләнгән һүз ниндәй ялғау кабул иткән һәм ул ниндәй килештә?</p> <ol style="list-style-type: none"> 1 – төп килеш,эйәлек заты ялғауы. 2 – эйәлек килеш. 3 – эйәлек килеш, эйәлек заты ялғауы. 4 – сығынак килеш. <p>8. <i>Дауаханала, дарыуы</i> һүзәрэндә ниндәй ялғау бар?</p> <ol style="list-style-type: none"> 1-күплек 2-хәбәрлек 3-киләш 4-эйәлек заты ялғауы <p>9. <i>Аз канлылык, дөйөм хәлһезлек, баш йәрәхәте, невроздар баш ауыртыуға килтерә.</i> һөйләмдә өтөр куйылышың аңлатығыз.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1 – өндәш һүз 2 – тиң киҫәктәр 3 – айырымланған эйәрсән киҫәк 4 – инеш һүз <p>10. Ниндәй һүзән мэгәнһе дөрөс билдәләнгән.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1 – шиһахана – санаторий 2 – дарыухана – аптека 3 – табип – шәфкәт туташы 	
--	--

34.02.01 Сестринское дело базовой подготовки, 31.02.03 Лабораторная диагностика базовой подготовки, 33.02.01 Фармация базовой подготовки

ОУД.08 Родной язык

Контроль освоенного знания

ГАПОУ РБ «Уфимский медицинский колледж»	Рассмотрено ЦМК общеобр.дисц. «__» _____ 20__ г. Председатель ЦМК	Вариант 18	Утверждаю Зам. директора по УР _____ «__» _____ 20__ г.
--	--	------------	--

<p><i>При выполнении заданий обведите кружком номер правильного ответа.</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Хәрәф һаны өн һаны менән тап килмәгән һүзә күрһәтәгез. <ol style="list-style-type: none"> 1.төньяк 2.дәрес 3.Юлаев 4.альпякыс 2. һузынкы өндән башланмаған һүзә күрһәтәгез. <ol style="list-style-type: none"> 1.үлән 2.укуусы 3.елән 4.ағас 3. Ябык ижектәрзән генә торған һүзә күрһәтәгез. <ol style="list-style-type: none"> 1.болот 2.өҫтәл 3.карауат 4.китап 	<p>Задачная формулировка</p> <p>Источник информации</p>
---	---

<p>4. Килеш ялгауы кабул иткән һүззе күрһәтегез.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. уйзарым 2. китаптар 3. йырзан 4. табиптар <p>5. Кылымдан сифат яһалған яһалма һүззәрзе билдәләгез.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. һокланғыс, кызғанғыс, куркак 2. кәрәклек, мөмкинлек, барлык 3. матурай, зурай, якшыр 4. матурлык, яуызлык, назанлык <p>6. <i>Дауаханала, дарыузы</i> һүззәрэндә ниндәй ялгау бар?</p> <ol style="list-style-type: none"> 1-күплек 2-хәбәрлек 3-килеш 4-әйлек заты ялгауы <p>7. Ул <u>дауаханага</u> килгәндә табиптың икенсе киәфәттә булуын башына ла килтермәй, уға сикһез ышаныу менән карай. (М.Ғатауллин). Билдәләнгән һүз ниндәй килештә?</p> <ol style="list-style-type: none"> 1 – төп килеш 2 – төбәү килеш 3 – төшөм килеш 4 – урын – вақыт килеш <p>8. <i>Ер – һыу, һауыт – һаба</i> исеңдәре ниндәй юл менән яһалған?</p> <ol style="list-style-type: none"> 1- ялгау кушыу юлы 2- һүззәрзе парлау юлы 3 – һүззәрзе кушыу юлы 4- бер һүззе кабатлау юлы <p>9. Телмәрзең төрөн билдәләгез.</p> <p>- <i>Ә һуң үзегез кем булаһығыз?</i> - <i>Табишмын мин, бабакай.</i> - <i>Духтыр, тимәк. Быһыһы шәп, - бабайзың теле аслып китте. – Озақкамы безгә?</i> - <i>Бер азна самаһы булырмын, командировкага мин.</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1 – монолог 2 – диалог 3 – ситләтелгән телмәр 4 – тура телмәр <p>10. Һөйләмдең хәбәре ниндәй һүз төркөмөнән килгән. <i>Һандугастың йыры моңло,</i> <i>Күңелдәргә яғымлы.</i></p> <p>1 – исең 2 – рәүеш 3 – кылым 4 – сифат</p>	
---	--

34.02.01 Сестринское дело базовой подготовки, 31.02.03 Лабораторная диагностика базовой подготовки, 33.02.01 Фармация базовой подготовки

ОУД.08 Родной язык

Контроль освоенного знания

<p>ГАПОУ РБ «Уфимский медицинский колледж»</p>	<p>Рассмотрено ЦМК общеобр.дисц. «__» _____ 20__ г. Председатель ЦМК</p>	<p>Вариант 19</p>	<p>Утверждаю Зам. директора по УР _____ «__» _____ 20__ г.</p>
--	--	-------------------	--

<p><i>При выполнении заданий обведите кружком номер правильного ответа.</i></p> <p>1. Кайһы рәттәге хәрәфтәр икешәр өндө белдерә?</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. е, ю, а, и, о, ә, ө 2. е, я, ю, е <p>2. Яңғырау тартынкылар ғына булған рәтте күрһәтегез.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. п, ф, к, к, т, с, л, ц, ч, ш, щ 2. б, в, г, г, з, з, н, р 3. б, в, п, ф, к, к, ш, з, щ <p>3. Составында ике өн белдергән хәрәфе булған һүззе күрһәтегез.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. узаман 2. осоусы 3. ярашыу 4. ыласын <p>4. Мин <u>Абдулланьң</u> улы булам һөйләмендә астына һызылған һүззең ялгау</p>	<p>Задачная формулировка Источник информации</p>
---	--

<p>төрөн билдэлэгез.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. сығанак килеш ялғауы 2. эйәлек заты ялғауы 3. эйәлек килеш ялғауы <p>5. Сифаттан кылым яһалған яһалма һүзәрзе билдэлэгез.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. бүлем, баһым, йотом 2. бишлек, унлык, икеләтә 3. матурлык, яуызлык, назанлык 4. матурай, зурай, карай, якшыр <p>6. Аббревиация юлы менән барлыкка килгән һүзә билдэлэгез.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. олатай, өләсәй, кайынбикә 2. языусы, укыусы, игенсе 3. БМУ, БМК, БДПУ <p>7. Исемгә хас булмаған грамматик категорияны күрһәтегез;</p> <ol style="list-style-type: none"> 1-килеш 2-эйәлек заты 3-хәбәрлек заты 4- йүнәләш <p>8. <i>Ер – һыу, һауыт – һаба</i> исемдәре ниндәй юл менән яһалған?</p> <ol style="list-style-type: none"> 1- ялғау кушыу юлы 2- һүзәрзе парлау юлы 3 – һүзәрзе кушыу юлы 4- бер һүзә кабатлау юлы <p>9. ” <i>Йоматау</i> ” <i>шифахананы</i> - <i>кымыз менән дауалау үзәге</i>. Һөйләмдә һызык куйылышы нисек аңлатыла.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1 – дөйөмләштәрәүсә һүз алдында 2- баш һөйләм менән эйәрсән һөйләм араһында 3 – бер үк һүз төркөмөнән килгән эйә менән хәбәр араһында <p>10.Өндәш һүз эргәһендә тыныш билдәләре дөрөс куйылған һөйләмдә табығыз.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1 – Өләсәйем мин һиңә бәләкәс кенә күстәнәс алып килдем. 2 – Сәскәләр үсегез, дәрт биреп безең шат күнелгә. 3 – Һиңә ни булды, Әхмәт, табипка күренергә кәрәкме ? 	
---	--

34.02.01 Сестринское дело базовой подготовки, 31.02.03 Лабораторная диагностика базовой подготовки, 33.02.01 Фармация базовой подготовки

**ОУД.08 Родной язык
Контроль освоенного знания**

ГАПОУ РБ «Уфимский медицинский колледж»	Рассмотрено ЦМК общеобр.дисц. «__» _____ 20__ г. Председатель ЦМК	Вариант 20	Утверждаю Зам. директора по УР _____ «__» _____ 20__ г.
---	--	------------	--

<p><i>При выполнении заданий обведите кружком номер правильного ответа.</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Китан</i> һүзәндә нисә һаңғырау, нисә яңғырау тартынкы бар? <ol style="list-style-type: none"> 1. Бәтәһе лә һаңғырау 2. Бәтәһе лә яңғырау 3. ике һаңғырау, бер яңғырау 4. бер һаңғырау, ике яңғырау 2. Асык ижектәрзән генә торған һүзә күрһәтегез. <ol style="list-style-type: none"> 1. кайын 2. бүлмә 3. кармак 	Задачная формулировка
--	------------------------------

<p>4.ундай хүз юк</p> <p>3. Кайһы хүзэң бүленеше юлдан-юлга күсерү кағизэһенэ тап килэ?</p> <p>1.Ил-ьяс</p> <p>2.и-рекле</p> <p>3.тубыр-сык</p> <p>4.алъя-пкыс</p> <p>4. Үзгэртеүсе ялгау кабул иткэн хүзээрзе билдэлөгез.</p> <p>1. Эшсе, эшле, эшһезлек</p> <p>2. укыны, укыясак, укыр</p> <p>3. ауыл, ауылдаш, ауылса</p> <p>5. Мөнәсәбәт хүзээрзән яһалған яһалма хүзээрзе билдэлөгез.</p> <p>1. бүлем, баһым, йотом</p> <p>2. кәрәклек, мөмкинлек, барлык</p> <p>3. матурлык, назанлык, яуызлык</p> <p>4. матурай, якшыр, зурай</p> <p>6. <i>Балам, эшебез, уңышы</i> хүзээрэндә ниндәй ялгау бар?</p> <p>1-күплек ялгауы</p> <p>2-хәбәрлек ялгауы</p> <p>3-килеш,эйәлек заты ялгауы</p> <p>4-эйәлек заты ялгауы</p> <p>7.”Табип сере” ауырыузың һәм уның <u>туғандарының</u> психикаһын юк – бар борсолоузарзан һаклау, тигән хүз. (М.Ғатауллин). Билдәләнгән хүз ниндәй ялгау кабул иткән һәм ул ниндәй килештә?</p> <p>1 – төп килеш,эйәлек заты ялгауы.</p> <p>2 – эйәлек килеш.</p> <p>3 – эйәлек килеш, эйәлек заты ялгауы.</p> <p>4 – сығынак килеш.</p> <p>8. <i>Дауаханала,дарыузы</i> хүзээрэндә ниндәй ялгау бар?</p> <p>1-күплек</p> <p>2-хәбәрлек</p> <p>3-килеш</p> <p>4-эйәлек заты ялгауы</p> <p>9. <i>Аз канлылык, дөйөм хәлһезлек, баш йәрәхәте, невроздар баш ауыртыуға килтерә.</i> һөйләмдә өтөр куйылышың аңлатығыз.</p> <p>1 – өндәш хүз</p> <p>2 – тиң киҫәктәр</p> <p>3 – айырымланған эйәрсән киҫәк</p> <p>4 – инеш хүз</p> <p>10. Ниндәй хүзэң мэгәнәһе дөрөс билдәләнмәгән.</p> <p>1 – шиһаһана – санаторий</p> <p>2 – дарыуһана – аптека</p> <p>3 – табип – шәфкәт туташы</p>	
---	--

34.02.01 Сестринское дело базовой подготовки, 31.02.03 Лабораторная диагностика базовой подготовки, 33.02.01 Фармация базовой подготовки			
ОУД.08 Родной язык			
Контроль освоенного умения			
ГАПОУ РБ «Уфимский медицинский колледж»	Рассмотрено ЦМК общеобр.дисц. «__» _____ 20__ г. Председатель ЦМК	Практическое занятие	Утверждаю Зам. директора по УР _____ «__» _____ 20__ г.
<i>Тексты дәфтәрзәргә әйтәп яззырыу.</i>		Задачная формулировка	
Музыка коралдарының һаулык өсөн әһәмиәте		Источник информации	
Уйын оҫталарының күнеле тулы наз була, улар фәкәт гүзәллекте			

генә күрә. Матурлык донъяһында йәшәгән кешенең ғүмере лә озонорак була. Сөнки ул ығы-зығыға иғтибар итмәй, вак төйәккә көймәй. Уныһы иң мөһиме, юғиһә, кайһы бер кеше узен-узе бөтөрә. Ә юкка сыжкан нерв күзәнәктәре яңынан тергезелмәй. Курай уйнаған кешенең тын юлдары иркен, күкрәге киң, үпкәләре һау, тыны озон була.

Кубыз сирткән кешеләрҙең теш казналары нык, тештәре һау була, сөнки кубыз вибрация бирә һәм теште нығыта.

Дөңгөр сирткән кешенең бармак остарындағы нерв бөтөмдәрөнә күнекмәләр яһала, Ә был һаулыҡ өсөн бик файзалы.

Дөңгөр – Түңәрәк тирәскә сей күн киреп яһалған, һуғып уйнай торған боронго музыка коралы, барабан.

Пакет эксперта

Ключи к тестам

Вариант 1. 1.4., 2.4., 3.3., 4.4., 5.2., 6.3., 7.1., 8.4., 9.1., 10.1.

Вариант 2. 1.2., 2.2., 3.3., 4.3., 5.4., 6.3., 7.4., 8.2., 9.3., 10.3.

Вариант 3. 1.1., 2.4., 3.3., 4.1., 5.2., 6.4., 7.3., 8.3., 9. 2., 10. 3.

Вариант 4. 1.3., 2.3., 3.2., 4.3., 5.1., 6.3., 7.2., 8.2., 9. 2., 10.4.

Вариант 5. 1.3., 2.1., 3.3., 4.2., 5.3., 6.2., 7.3., 8.4., 9. 1., 10. 1.

Вариант 6. 1.2., 2.4., 3.1., 4.3., 5.1., 6.4., 7.4., 8.4., 9.9., 10.2.

Вариант 7. 1.4., 2.4., 3.3., 4.4., 5.2., 6.3., 7.1., 8.4., 9.1., 10.1.

Вариант 8. 1.3., 2.3., 3.2., 4.3., 5.1., 6.3., 7.2., 8.2., 9. 2., 10.4.

Вариант 9. 1.2., 2.4., 3.1., 4.3., 5.1., 6.4., 7.4., 8.4., 9.9., 10.2.

Вариант 10. 1.2., 2.2., 3.3., 4.3., 5.4., 6.3., 7.4., 8.2., 9.3., 10.3.

Вариант 11. 1.3., 2.1., 3.3., 4.2., 5.3., 6.2., 7.3., 8.4., 9. 1., 10. 1.

Вариант 12. 1.2., 2.4., 3.1., 4.3., 5.1., 6.4., 7.4., 8.4., 9.9., 10.2.

Вариант 13. 1.4., 2.4., 3.3., 4.4., 5.2., 6.3., 7.1., 8.4., 9.1., 10.1.

Вариант 14. 1.2., 2.2., 3.3., 4.3., 5.4., 6.3., 7.4., 8.2., 9.3., 10.3.

Вариант 15. 1.1., 2.4., 3.3., 4.1., 5.2., 6.4., 7.3., 8.3., 9. 2., 10. 3.

Вариант 16. 1.3., 2.1., 3.3., 4.2., 5.3., 6.2., 7.3., 8.4., 9. 1., 10. 1.

Вариант 17. 1.3., 2.3., 3.2., 4.3., 5.1., 6.3., 7.2., 8.2., 9. 2., 10.4.

Вариант 18. 1.2., 2.4., 3.1., 4.3., 5.1., 6.4., 7.4., 8.4., 9.9., 10.2.

Вариант 19. 1.2., 2.2., 3.3., 4.3., 5.4., 6.3., 7.4., 8.2., 9.3., 10.3.

Вариант 20. 1.3., 2.3., 3.2., 4.3., 5.1., 6.3., 7.2., 8.2., 9. 2., 10.4.

Оценка к заданиям с выбором одного правильного ответа

Цена каждого правильного ответа 1 балл; максимальная оценка – 10 баллов

Критерии оценки всех вариантов	
10 -8 баллов	5
7 - 5 баллов	4
4 - 3 балла	3
Менее 3 баллов	перезачет

Критерий оценки диктантов

Количество слов в диктанте - 120 – 140.

Рекомендуемые нормы оценки за диктант:

Число ошибок (орфографических / пунктуационных)

«5» - 0/0, 0/1, 1/0 (негрубая ошибка.)

«4» - 1/0, 1/1, 1/ 2, 2/1, 2/2, 1/3, 0/4, 3/0, 3/1 (если ошибки однотипные)

«3» - 6/6 (если ошибки однотипные или негрубые)

«2» - 5/9, 6/8, 7/7, 8/6

Если в непроверяемом слове допущены две и более ошибок, то все они считаются за одну ошибку.

IV. Используемые источники информации :

Основные источники:

1. Усманова М.Г., Султангулова З.З. Башкирский язык: учебное пособие для организаций профессионального образования с изучением башкирского как государственного. – Уфа: Китап, 2015.- 264с.

2. Юлмухаметов М.Б., Ракаева А.С., Шарапов И.А. Башкирский язык и культура речи для организации профессионального образования. – Уфа: Китап, 2015.- 248с.

Дополнительные источники:

1. Габитова З.М., Тагирова С.А. Учебник для студентов I курса для учреждений начального и среднего профессионального образования с изучением башкирского языка как государственного – Уфа: Китап, 2009.- 160 с.

2. Габитова З.М., Тагирова С.А. Учебник для студентов II курса для учреждений начального и среднего профессионального образования с изучением башкирского языка как государственного – Уфа: Китап, 2009.- 160с.

3. Габитова З.М. Эш программаһы эшкәртеү буйынса методик кәңәштәр. Башкорт теле – Өфө: БР МҮИ нәшриәте, 2014. – 24 бит.
4. Габитова З.М, Кунафин Г.С., Рахматуллина З.А., Акъюлова Р.Р. Тесты по башкирскому языку и литературе – Уфа: Издательство ИРО РБ, 2014.- 20 с.
5. Юлмухаметов М.Б., Ракаева А.С., Шарапов И.А. Методическое пособие к учебнику «Башкирский язык и культура речи» - Уфа: Китап, 2010. -168 с.
6. Исянгулова Г.А., Усманова М.Г., Султангулова З.З. Сборник диктантов и изложений по башкирскому языку.- Уфа, Китап, 2011. – 136с.
7. Хадыева З.А., Давлетшина М.С. Башкирский язык – государственный язык. Рабочая тетрадь.- Уфа. Мир печати, 2010. -138с.

ГОСУДАРСТВЕННОЕ АВТОНОМНОЕ ПРОФЕССИОНАЛЬНОЕ
ОБРАЗОВАТЕЛЬНОЕ УЧРЕЖДЕНИЕ РЕСПУБЛИКИ БАШКОРТОСТАН
«СТЕРЛИТАМАКСКИЙ МЕДИЦИНСКИЙ КОЛЛЕДЖ»
(ГАПОУ РБ «СТЕРЛИТАМАКСКИЙ МЕДИЦИНСКИЙ КОЛЛЕДЖ»)

СОГЛАСОВАНО:

Заведующий отделом по
учебной работе

_____ Ю.А. Варламова
_____ 20__ г.

Утверждаю

Директор ГАПОУ РБ
«Стерлитамакский
медицинский колледж»

_____ В.Р.Ибрагимов
«__» _____ 20__ г.

РАССМОТРЕНО: на заседании ЦМК

общеобразовательных,

гуманитарных,

социально-экономических и

естественнонаучных

дисциплин

протокол №__ от _____ 20__ г.

_____ О.П. Дёмина

ФОНД ОЦЕНОЧНЫХ СРЕДСТВ

по ОУД.03. «Родной язык и родная литература»

специальности

33.02.01 Фармация, специальности 34.02.01 Сестринское дело

20__ г.

Фонд оценочных средств учебной дисциплины по ОУД.03 «Родной язык и родная литература» разработан на основе Федерального государственного стандарта и рабочей программы учебной дисциплины «Родной язык и родная литература» для специальностей 33.02.01 Фармация, 34.02.01 Сестринское дело

Фонд оценочных средств состоит из оценочных средств для проведения текущего контроля и промежуточной аттестации, включает в себя задания разного уровня сложности и позволяет оценить знания и умения и уровень сформированных компетенций.

Организация – разработчик:

ГАПОУ РБ «Стерлитамакский медицинский колледж»

Разработчик:

Абсалямова Гульдар Ануровна, преподаватель башкирского языка ГАПОУ РБ «Стерлитамакский медицинский колледж»

Содержание

- 1. Паспорт фонда оценочных средств учебной дисциплины ОУД.03 «Родной язык и родная литература».**
- 2. Оценочные средства, распределенные по видам контроля, по планируемым результатам обучения и контролируемым разделам (темам) дисциплины ОУД.03 «Родной язык и родная литература».**
- 3. Контрольно-измерительные материалы по ОУД.03 «Родной язык и родная литература».**

1. Паспорт фонда оценочных средств

1.1. Основными свойствами ФОС являются:

- компетентностная направленность (соответствие компетенциям, которые формируются при изучении ОУД.03 «Родной язык и родная литература» - валидность – способность оценочного средства измерять ту характеристику, для диагностики которой оно заявлено;
- справедливости – обеспечения обучающимся равных возможностей и условий для освоения ППССЗ;
- надежность – характеристика оценочного средства, свидетельствующая о постоянстве эмпирических измерений, то есть многократном повторении;
- содержание (состав и взаимосвязь структурных единиц, образующих содержание теоретической и практической составляющих учебной дисциплины);
- объем (количественный состав оценочных средств, входящих в ФОС);
- качество оценочных средств и ФОС в целом, обеспечивающее получение объективных и достоверных результатов при проведении контроля с различными целями.

1.2. ФОС по дисциплине должен соответствовать:

- ФГОС СПО по соответствующему направлению подготовки (по специальности 34.02.01 Сестринское дело);
- ППССЗ и рабочему учебному плану направления подготовки (по специальности);
- рабочей программе учебной дисциплины ОУД.03 «Родной язык и родная литература» реализуемой по СПО;
- календарно-тематическому планированию;
- образовательным технологиям, используемым в образовательном процессе.

1.3. ФОС является приложением к рабочей программе учебной дисциплины ОУД.03 «Родной язык и родная литература», который относится к дисциплинам ОГСЭ и ЕН.

1.4. В результате освоения учебной дисциплины обучающийся должен **знать**

- лексический и грамматический минимум, необходимый для чтения, перевода (со словарем) текстов;
- башкирский алфавит, специфические башкирские звуки и буквы;
- находить правильный ответ на поставленные вопросы;
- вести диалог в ситуациях официального и неофициального общения, соблюдая речевой этикет;

- понимать основное содержание прочитанных текстов, отвечать на вопросы, верно используя грамматические категории частей речи.

В результате освоения учебной дисциплины обучающийся должен **уметь:**

- составлять небольшой рассказ или диалог (в устной и письменной форме);
- переводить небольшие тексты (со словарем) повседневного и профессионального общения;
- самостоятельно совершенствовать устную и письменную речь, пополнять словарный запас; использовать приобретенные знания и умения в практической и профессиональной деятельности, повседневной жизни.

**ОЦЕНОЧНЫЕ СРЕДСТВА, РАСПРЕДЕЛЕННЫЕ ПО ВИДАМ
КОНТРОЛЯ, ПО ПЛАНИРУЕМЫМ РЕЗУЛЬТАТАМ
ОБУЧЕНИЯ И КОНТРОЛИРУЕМЫМ РАЗДЕЛАМ (ТЕМАМ)
УЧЕБНОЙ ДИСЦИПЛИНЫ
ОУД.03 «Родной язык и родная литература»**

Оценочные средства, распределенные по видам контроля, по планируемым результатам обучения и контролируемым разделам (темам) дисциплины ОУД.03 «Родной язык и родная литература».

Оценочные средства должны быть разработаны для всех видов работ, описанных в паспорте ФОС. На каждую компетенцию в соответствии с планируемыми результатами обучения (знания, умения) приводятся типы контроля и виды оценочных средств. Оценочные средства разделяются на блоки.

Блок А Оценочные средства для оценки сформированности уровня освоения учебного материала по дидактическим единицам каждой темы (уровень 1 - ознакомительный). Это могут быть тестовые задания, вопросы для устного собеседования и т.д.

Блок В Оценочные средства для оценки сформированности уровня освоения учебного материала по дидактическим единицам каждой темы (уровень 2 - репродуктивный). Это могут быть следующие задания:

- тестовые задания (открытой и закрытой форм);
- несложные задания по выполнению конкретных действий;
- простые ситуационные задачи с коротким ответом или простым действием;
- задания на установление правильной последовательности, взаимосвязанности действий, выяснения влияния различных факторов на результаты выполнения задания;
- задания на установление последовательности (описать алгоритм выполнения действия);
- задания на нахождение ошибок в последовательности (определить правильный вариант последовательности действий).

Блок С Оценочные средства для оценки сформированности уровня освоения учебного материала по дидактическим единицам каждой темы (уровень 3 - продуктивный). Это могут быть следующие задания:

- планирование и самостоятельное выполнение деятельности;
- решение проблемных задач и т.д.

Контрольно-измерительные материалы Оценочные средства, используемые в рамках промежуточного контроля знаний, умений, проводимого в форме дифференцированного зачета.

Наименование разделов и тем	Содержание учебного материала		Уровень усвоения	Вид оценочного средства
1	2		3	4
Тема 1. Язык как средство общения	1	Речь устная и письменная. Речь диалогическая и монологическая.	1	А
	2	Монолог, виды монолога (повествование, описание, рассуждение; сочетание разных видов монолога).	2	Б
	3	Диалог, виды диалога (этикетный, диалог).	2	Б
Тема 2. Речь как деятельность	1	Виды речевой деятельности.	1	А
	2	Чтение, аудирование (слушание), говорение, письмо	1	А
	3	Культура чтения, аудирования, говорения и письма	2	Б
Тема 3 Текст	1	Текст как речевое произведение. Понятие текста, основные признаки текста.	1	А
	2	Тема, коммуникативная установка, основная мысль текста. Микротема текста.	2	Б
	3	Средства связи предложений и частей текста. Абзац как средство композиционно-стилистического членения текста	2	Б
Тема 4. Функциональные разновидности языка	1	Разговорный язык;	1	А
	2	Функциональные стили: научный, публицистический, официально-деловой;	1	А
	3	Язык художественной литературы	1	А
Тема 5. Понятие о языке	1	Родной язык как развивающееся явление.	1	А
	2	Формы функционирования современного родного языка	2	Б
	3	Литературный язык, территориальные диалекты	3	С
Тема 6. Фонетика и орфоэпия	1	Фонетика как раздел лингвистики. Звук как единица языка	1	А
	2	Система гласных звуков. Система согласных звуков. Изменение звуков в речевом потоке. Элементы фонетической транскрипции	1	А
	3	Слог. Ударение. Основные выразительные средства фонетики. Орфоэпия как раздел лингвистики. Основные правила нормативного произношения и ударения	2	Б
Тема 7. Графика	1	Графика как раздел лингвистики. Элементарные сведения о развитии.	1	А
	2	Состав башкирского алфавита, названия букв. Соотношение звука и буквы.	1	А

	3	письменности Обозначение на письме твёрдости и мягкости согласных. Способы обозначения. Прописные и строчные буквы	2	Б
Тема 8. Морфемика и словообразование	1	Морфема как минимальная значимая единица языка. Словообразующие и формообразующие морфемы. Основа слова и не входящие в основу морфемы. Окончание как формообразующая морфема.	1	А
	2	Корень. Однокоренные слова. Чередование гласных и согласных в корнях слов.	1	А
	3	Варианты морфем.	1	А
Тема 9. Лексикология и фразеология	1	Лексикология как раздел лингвистики. Слово как единица языка. Роль слова в формировании и выражении мыслей, чувств, эмоций.	1	А
	2	Лексическое и грамматическое значение слова.	1	А
	3	Однозначные и многозначные слова; прямое и переносное значение слова.	2	
Тема 10. Морфология	1	Самостоятельные (знаменательные) части речи.	1	А
	2	Обще-категориальное значение, морфологические и синтаксические свойства имени существительного, имени прилагательного, имени числительного,	1	А
	3	Обще-категориальное значение, морфологические и синтаксические свойства местоимения, глагола, наречия	3	С
Тема 11. Служебные части речи.	1	Место причастия, деепричастия, слов категории состояния в системе частей речи. и т. п	1	А
	2	Частицы, послелогои	2	А
	3	Союзы, модальные слова, междометия	2	С
Тема 12. Синтаксис	1	Синтаксис как раздел грамматики. Словосочетание и предложение как единицы синтаксиса. Типы словосочетаний. Виды связи в словосочетании.	1	А
	2	Виды предложений по цели высказывания. Грамматическая основа предложения, главные и второстепенные члены, способы их выражения. Виды сказуемого	1	А
	3	Структурные типы простых предложений: двусоставные и односоставные, распространённые и нераспространённые, предложения осложнённой и неосложнённой структуры, полные и неполные.	2	Б
Тема 13. Структурные типы простых предложений	1	Двусоставные и односоставные, ,	1	А
	2	Распространённые и нераспространённые, предложения осложнённой и неосложнённой структуры	2	Б

	3	Полные и неполные.	2	Б
Тема 14 Культура речи	1	Культура речи как раздел лингвистики. Языковая норма, её функции.	1	А
	2	Основные нормы башкирского литературного языка: орфоэпические, лексические, грамматические, стилистические, правописные.	1	А
	3	Варианты норм.	2	Б
Тема 15 Правописание: орфография и пунктуация	1	Понятие орфограммы.	1	А
	2	Правописание гласных и согласных в составе морфем. Слитные, дефисные и отдельные написания.	1	А
	3	Употребление прописной и строчной буквы. Перенос слов. Орфографические словари и справочники.	2	Б
Тема 16 Знаки препинания в башкирском языке	1	Пунктуация как система правил правописания.	1	А
	2	Знаки препинания и их функции. Одиночные и парные знаки препинания	1	А
	3	Знаки препинания в конце предложения. Знаки препинания в простом неосложнённом предложении	2	Б
Тема 17 Язык и культура	1	Сегодняшний язык	1	А
	2	Выявление единиц языка с национально-культурным компонентом значения в произведениях устного народного творчества, в художественной литературе и исторических текстах	1	А
	3	Сегодняшняя культура	2	А
Тема 18 Язык и литература	1	Отражение в языке культуры и истории народа.	1	А
	2	Сегодняшняя литература	1	А
Тема 19 Развитие башкирской советской литературы. (1917 – 1932) Жизнь и творчество Мухамметши Бурангулова. «Башкирская свадьба» драма.	1	Анализ драмы «Башкирская свадьба»	1	А
	2	Ответы на вопросы	1	А
	3	Сообщение на тему: «Современные безалкогольные свадьбы»	2	Б
Тема 20 Жизнь и творчество Хадии Давлетшиной. Роман «Иргиз». Теория литературы. Типы, прототипы, роман- эпопея.	1	Биография Х. Давлетшиной	1	А
	2	Анализ романа «Иргиз»	1	А
	3	Обсуждение фильма «Жизнь Х. Давлетшиной»	3	С
Тема 21 Литература в ВОВ.	1	ВОВ и башкирская литература. Ответы на вопросы	1	А

Жизнь и творчество Рашида Нигмати. Поэма «Убей, сынок, фашиста!», поэма «Письма твоей жены»».	2	Анализ «Убей, сынок, фашиста!», «Письма твоей жены»».	1	А
	3	Ответы на вопросы	2	Б
Тема 22 Жизнь и творчество Баязита Бикбая. Драма «Карлугас» Повесть «Аксэскэ»	1	Биография Б.Бикбая.	1	А
	2	Пересказ драмы «Карлугас»	1	А
	3	Сформулировать смысл повести «Аксэскэ».	1	А
Тема 23 Жизнь и творчество Зайнаб Бишевой. Стихи «Песни мои», «Пою». Роман «У большого Ика»	1	Анализ фильма «Наша Бишева»	2	Б
	2	Анализ стихов	2	Б
	3	Пересказа романа «У большого Ика»	1	А
Тема 24 Жизнь и творчество Назара Наджи «Баллада о песне» Поэма «Урал»	1	Пересказ биографию	2	Б
	2	Подготовить выразительное чтение поэмы	2	Б
	3	Отвечать на вопросы по поэме «Урал»	2	Б
Тема 25 Жизнь и творчество Мустая Карима. Поэзия военных лет Мустая Карима . Произведение “Ответное письмо башкирскому народу Поэма “Черные воды””.	1	Подготовить сообщение о писателях ВОВ	2	Б
	2	Анализ поэмы Черные воды»	1	А
	3	Анализ трагедии Ночь лунного затмения»	1	А
Тема 26 Творчество Мустая Карима	1	Идея борьбы в трагедии М.Карима “Ночь лунного затмения”.	1	А
	2	Повесть “Долгое-долгое детство”	1	А
	3	Образы повести «Долгое-долгое детство»	2	Б
Тема 27 Жизнь и творчество Р.Гарипова Кубаир Рами Гарипова: “Раздумья”. Разоблачение культа личности в поэме “Поклонение” Рами Гарипова. «Салават батыр» поэма.	1	Биография Р.Гарипова	1	А
	2	Анализ кубаира «Раздумья»	2	Б
	3	Анализ поэмы «Поклонение»	2	Б
Тема 28 Жизнь и творчество Ахияра Хакимова. Роман “Вихрь”.	1	Вопросы по биографию А.Хакимова	1	А
	2	Анализ романа «Вихрь»	2	Б
	3	Аналитическая работа с текстом	2	Б

Тема 29 Биография. Равиль Бикбаев. «Семь поколений», «Разговор со временем», «Письмо народу».	1	Биография Р. Бикбая	1	А
	2	Анализ поэмы «Семь поколений»	2	Б
	3	Анализ поэмы «Письмо народу»	2	Б
Тема 30 Нугман Мусин. Биография писателя. Творчество. Первые рассказы. Роман «Вечный лес». Тема природы и человеческого отношения к природе. Тема несправедливости. Тема экологии	1	Вопросы по творчеству Н.Мусина	1	А
	2	Анализ романа «Вечный лес»	2	Б
	3	Сообщение на тему «Как сохранить экологию»	3	С
Тема 31 Творчество Н.Асанбаева. «Красный Паша»	1	Вопросы по биографию Н.Асанбаева	1	А
	2	Анализ произведения «Красный Паша»	2	Б
	3	Анализ произведения А.Абдуллина «Тринадцатый председатель»	2	Б
Тема 32 Биография А.Абдуллина. «Тринадцатый председатель»	1	Биография А.Абдуллина	1	А
	2	Повесть «Тринадцатый председатель»	2	Б
	3	Образы и персонажи повести	2	Б
Тема 33 Жизнь и творчество Р.Султангареева «Жизнь».	1	Жизнь Р.Султангареева	1	А
	2	Творчество Р.Султангареева	1	А
	3	Повесть «Жизнь»	2	Б
Тема 34 Динис Буляков . Роман «Жизнь дается однажды».	1	Биография Д.Булякова	1	А
	2	Анализ романа «Жизнь дается однажды»	2	Б
	3	Составить конспекты	1	А
Тема 35 Хасан Назар. Стихи «Шамсырак». Лирические герои Х.Назара.	1	Хронологическая таблица по биографию Х.Назара	1	А
	2	Выразительное чтение «Шамсырак»	1	А
	3	Выписать из стиха цитаты, объясняющие отношение главных героев к любви	1	А
Тема 36 Обобщающий	1			
	2			
	3			

Содержание

5. **Паспорт комплекта контрольно-измерительных материалов учебной дисциплины ОУД.03. «Родной язык и родная литература» и область применения**
 - Система контроля и оценки освоения программы
 - Организация контроля и оценки освоения программы

6. **Пояснительная записка**
 - Инструкция по организации контроля и оценки освоения программы

7. **Пакет для обучающегося**
 - Инструкция для обучающегося
 - Часть I. Тестовые задания для оценки усвоения знаний
 - Бланк для выполнения задания Части I
 - Часть II. Практические задания для оценки освоения умений
 - Бланк для выполнения задания Части II

8. **Пакет эксперта**
 - Инструкция эксперта
 - Ответы(ключи)
 - Оценочная ведомость

1. Паспорт комплекта контрольно-измерительных материалов

➤ Область применения

Комплект контрольно-измерительных материалов разработан в соответствии с примерной программой и методической рекомендацией по башкирскому языку для учреждений начального и среднего образования, разработанной профессором, доктором филологических наук М.Б. Юлмухаметовым учебного плана и рабочей программы учебной дисциплины ОУД 03 «Родной язык и родная литература» специальности 33.02.01 Фармация, специальности 34.02.01 Сестринское дело

Комплект контрольно-измерительных материалов по учебной дисциплине ОУД.03 «Родной язык и родная литература» в себя тестовые задания открытого типа, которые позволяют оценить знания студента и практические задания, которые позволяют оценить умения, освоенные в ходе изучения дисциплины.

Тестовые задания для оценки **ЗНАНИЙ**:

- лексический и грамматический минимум, необходимый для чтения, перевода (со словарем) текстов;
- башкирский алфавит, специфические башкирские звуки и буквы;
- находить правильный ответ на поставленные вопросы;
- вести диалог в ситуациях официального и неофициального общения, соблюдая речевой этикет;
- понимать основное содержание прочитанных текстов, отвечать на вопросы, верно используя грамматические категории частей речи.

Практические задания для оценки **УМЕНИЙ**:

- составлять рассказ или диалог (в устной и письменной форме);
- самостоятельно совершенствовать устную и письменную речь, пополнять словарный запас;

использовать приобретенные знания и умения в практической и профессиональной деятельности, повседневной жизни.

Система контроля и оценивания освоения программы ОУД.03 «Родной язык и родная литература»

Контроль и оценка результатов освоения учебной дисциплины осуществляется экспертами.

Уровень усвоенных знаний оценивается посредством оценки результатов выполнения тестирования.

Уровень освоения умений оценивается посредством экспертной оценки соответствия готового продукта практической деятельности с заданным эталоном на дифференцированном зачете/или формализованное наблюдение за процессом практической деятельности на дифференцированном зачете.

Верное выполнение всех заданий оценивается в 100 баллов, баллы переводятся в оценку.

- **Организация контроля и оценивания освоения программы ОУД. 03. «Родной язык и литература»** за верное выполнение каждого задания открытого типа обучающийся получает баллы. За неверный ответ или отсутствие ответа выставляется 0 баллов.

2. Пояснительная записка

➤ Инструкция для эксперта

Комплект КИМ-ов предназначен для оценки уровня освоения образовательной программы по дисциплине ОУД 03 «Родной язык и родная литература» по специальностям 33.02.01 Фармация, 34.02.01 Сестринское дело. КИМ-ы охватывают основные разделы и соответствуют содержанию рабочей программы учебной дисциплины ОУД 03 «Родной язык и родная литература».

Структура КИМ-ов включает задания в тестовой форме различного уровня сложности, а также практические задания, с помощью которых преподаватель может проверить качество усвоения пройденного материала:

Часть I предусматривает задания для оценки уровня знаний:

- а) лексическую и грамматическую основу башкирского языка;
- б) особенности монологической и диалогической речи.

Часть II предусматривает задания для оценки уровня умений:

- а) звуковой строй башкирского литературного языка;
- б) орфографию письма и выстраивать свою речь в соответствии с нормами башкирского языка.

В **Части I** необходимо (*разъяснить суть заданий*). Верное выполнение задания, т.е. заданий со свободными ответами, оценивается одним баллом. Задание открытого типа считается выполненным, если студентом указан правильный ответ. Во всех остальных случаях (указан неверный ответ или ответ на вопрос отсутствует) считается невыполненным. Студент получает 0 баллов. Общий итог тестовых заданий оценивается в 45 баллов.

В **Части II** обучающийся должен (*разъяснить суть заданий*). Общий итог практического задания оценивается в 55 баллов.

Общий итог всех заданий (тестовые и практические задания) оцениваются в 100 баллов.

Система оценивания уровня освоения образовательной программы учебной дисциплины ОУД 03 «Родной язык и родная литература» включает следующие критерии:

- 91 - 100 баллов - оценка «отлично»
- 71 - 90 баллов - оценка «хорошо»
- 51 - 70 баллов – оценка «удовлетворительно»
- ниже 50 баллов – оценка «неудовлетворительно»

3. Пакет для обучающегося

➤ Инструкция для обучающегося

Контрольно-измерительный материал по учебной дисциплине ОУД.03 «Родной язык и родная литература состоит из двух частей».

В **Части I** необходимо (*разъяснить суть заданий для студента, продублировать этот материал в инструкции для эксперта*). Верное выполнение задания, т.е. заданий со свободными ответами, оценивается одним баллом. Задание открытого типа считается выполненным, если студентом указан правильный ответ. Во всех остальных случаях (указан неверный ответ или ответ на вопрос отсутствует) считается невыполненным. Студент получает 0 баллов. Общий итог тестовых заданий оценивается в 45 баллов. Рекомендуемое время на выполнение задания 45 минут.

В **Части II** обучающийся должен (*разъяснить суть заданий для студента, продублировать этот материал в инструкции для эксперта*). Общий итог практического задания оценивается в 55 баллов. Рекомендуемое время на выполнение задания 45 минут.

Общее время проведения дифференцированного зачета – 90 минут.

По окончании выполнения заданий каждой части не забывайте переносить свои ответы в Бланк ответов. Бланк ответов заполняется яркими чернилами, без исправлений. При выполнении заданий Вы можете пользоваться черновиком. Обращаем Ваше внимание, что записи в черновике не будут учитываться при оценке работы.

Советуем выполнять задания в том порядке, в котором они даны. Для экономии времени пропускайте задание, которое не удастся выполнить сразу, и переходите к следующему. Если после выполнения всей работы у Вас останется время, Вы сможете вернуться к пропущенным заданиям. Баллы, полученные Вами за выполненные задания, суммируются. Постарайтесь выполнить как можно больше заданий и набрать наибольшее количество баллов.

Общий итог всех заданий (тестовые и практические задания) оцениваются в 100 баллов.

Система оценивания уровня освоения образовательной программы учебной дисциплины ОУД.03. «Родной язык и родная литература» включает следующие критерии:

91 - 100 баллов - оценка «отлично»

71 - 90 баллов - оценка «хорошо»

51 - 70 баллов – оценка «удовлетворительно»

ниже 50 баллов – оценка «неудовлетворительно»

Желаем успеха!

**Часть I. Тестовые задания для оценки усвоения знаний
Родной язык и родная литература специальности 33.02.01 Фармация,
специальности 34.02.01 Сестринское дело**

1. Ике составлы һөйләм булған рәт:

1. Күсер коштар сентябрзә көньякка китеп бөтә.
2. Иртәгә барам
3. Якшы укырға кәрәк.
4. Ноғман Мусин әсәрзәрен яратып укыйзар.

2. Тура телмәрле һөйләм:

1. “Хоккей”һүзе француз телендә “кәкре таяк” мәғәнәһендәге “хоке”һүзенән килеп сыккан.
2. дөрөс яуап юк
3. Эше юктың кәзере юк.
4. Караңғынан: “Һаумы, Салауат!”-тигән тауыш ишетелде.

3. Кәләште ап-ак туй күлдәгенә кейендерәү йолаһы 1558 йылда барлыкка килгән.

Был һөйләм:

1. атама һөйләм
2. ике составлы
3. эйәһез һөйләм
4. бер составлы

4. Үзәнә лә, башкаларға ла зыян кылма.

Бер составлы һөйләмдең төрөн билдәлә:

1. билдәле эйәле һөйләм
2. атама һөйләм
3. билдәһез һөйләм
4. эйәһез һөйләм

5. Айырымланған өстәлмәлек булған һөйләм:

1. Ырымбур калаһы 19-сы быуатта Урта Азия менән Европа илдәренәң сауза үзәгенә әйләнә.
2. Көнъяк Уралдың иң матур бер урынында, Бөрйән районында, Башкортостан дәүләт курсулығы урынлашкан.
3. 20-се быуаттың утызынсы, кыркынсы йылдарында тәүзә калала, азағырак ауылдарза баянда уйнау тарала.

6. Атама һөйләм булған рәт:

1. Мәғрүр Урал. Данлы һәм шанлы Урал таузары... (Р.Шәкүр)
2. ...Йыр яңғырай. (Р.Назаров)
3. Әйтер һүзем-искән елдәрзә,
Күрер күзем-үскән гөлдәрзә... (Р. Ғарипов)

7. Башкорт теленең алфавитында нисә хәреф?

1. 43
2. 32
3. 33
4. 42

8. Бирелгән һөйләмдәрҙең кайһыныһы кәм һөйләм? :

1. –Һин өйгә эшенде эшләһеңме?
-Әйе, мин өйгә эшемде эшләнем.
2. –Курай!
-Әү.
-Кайза үстең?
-Урманда. (Н.Мусин)

9. Бер составлы һөйләм бирелгән рәт.

1. Сауд Ғәрәбстанында бер генә йылға ла юк.
2. Йыр ул-Кояш!.
3. Беләһең таянма, белеһең таян.
4. Иршат кайтты.

10. Эйә менән хәбәрҙән генә торған һөйләм:

1. билдәле һөйләм
2. йыйнаҡ һөйләм була
3. атама
4. таркау һөйләм була

11. Башкорт халкында билдәле бер мизгелдә генә үткәрелә торған йолалар за булған.

Кылымдың заман форманы:

1. киләсәк
2. хәзерге

3. үткән
4. дөрөс яуап юк

12. Нисек, ни рәүешле, кайһылай һораузарына ...яуап бирә:

1. вакыт хәле
2. сәбәп хәле
3. рәүеш хәле
4. урын хәле

13. Билдәләнгән һүзәр: “Мөхәббәт-ул, әйтерһең дә, утлы йәшен,

Һанан-һорап тормай һис бер кемдең йәшен,

Һүнмәс ялкын менән ялмай картын-йәшен;

Көйзәрәр тиип куркһаң әгәр, кас һин, йәшен,

Коя күрмә тик азактан күзең йәшен!

Мөхәббәт-ул, әйтерһең дә, утлы йәшен”. (Р.Назаров)

1. омонимдар
2. синонимдар
3. антонимдар
4. дөрөс яуап юк

14. Н. Мусиндың тыуған ерен билдәләгез:

1. Салауат районы Аркауыл ауылы
2. Ишембай районы Колғона ауылы
3. Шишмә районы Келәш ауылы
4. Дәүләкән районы Яңы Йәнбәк ауылы

15. Р. Бикбаевтың тыуған йылын һәм урынын билдәләгез:

1. Ырымбур өлкәһе Үрге Кунакбай ауылы 1938 йыл
2. Шишмә районы Келәш ауылы 1938 йыл
3. Ишимбай районы Колғона ауылы 1938 йыл
4. Салауат районы Аркауыл ауылы 1938 йыл

16. М. Кәримгә Халык шағиры исеме касан бирелә?

1. 1929 йылда

2. 1959 йылда
3. 1963 йылда
4. 1950 йылда

17.Рәми Ғариповтың тәүге китабы?

1. Һабантурғай йырзаны
2. Йүрүзән
3. Осоу
4. Таш сәскә

18. "Ырғыз" романында ни өсөн Үмәр карт Гөлийөзмдө Айбулатка биреүзән баш тарта?

1. Көтөүсе егет булғанға
2. Гөлийөзмдөң икенсе егете булғанға күрә
3. Айбулаттың аты булмағанға
4. Аксаһы булмағанға

19.М.Кәрим кайһы әсәрәндә Оксана менән Йәмилдәң язмышын тасуирлай?

1. "Кара һыузар"
2. "Өс таған"
3. "Беззең өйзөң йәме"
4. "Озон-озак бала сак"

20. "Үлтер, улым, фашисты", "Һинәң кәләшендәң хаттары" әсәрзәренәң авторы кем?

1. Р. Солтангәрәев
2. Х. Назар
3. Р.Ниғмәти
4. Р. Ғарипов

21. Башкортостандың тәүге халык шағиры кем?

1. М.Буранғолов
2. М. Кәрим
3. Р. Ғарипов
4. М.Ғафури

22."Мәңгелек урман" романының төп геройы кем?

1. Өхәт
2. Моразым
3. Атаулла
4. Төлкөсура

23. Парса жанры өстөндө эшлэгән әзилте билдәләгез:

1. Ғ. Хөсәйенов
2. М. Кәрим
3. Ә. Хәкимов
4. Д. Юлтый

24. Былар кайһы әсәр геройзаны: Искәндәр, Хәзисә Барласовна, Бураншин...

1. Өйөрмә
2. Киәмәтлек кейәү
3. Мәңгелек урман
4. Бәйге

25. Атай, бала, ғаилә мәсьәләләре күтәрелгән әсәр?

1. Ай тотолған төндө
2. Аксәскә
3. Башкорт туйы
4. Ырғыз

26. Мөхәммәтша Буранғоловтың Ғәбит сәсәндән язып алған бөйөк эпос?

1. Урал батыр
2. Заятүләк менән Ыгуһылыу
3. Йософ һәм Зөләйхә
4. Акбузат

27. Зәйнәб Бишеваның тыуған яғы?

1. Кугәрсен районы Туйөмбәт ауылы
2. Кугәрсен районы Морак ауылы
3. Дәүләкән районы Йәнбәк ауылы
4. Шишмә районы Келәш ауылы

28. Урман, тәбиғәт, экология темаларын һәр әсәрендә тиерлек сағылдырған автор?

1. Назар Нәжми
2. Ноғман Мусин
3. Динис Бүләков
4. Рауил Бикбаев

29. Оло инәй, Шәфәк, Тәнкәбикә...кайһы әсәр геройзаны?

1. Ай тотолған төндә
2. Кара Ыгузар
3. Оло Әйек буйында
4. Башкорт туйы

30. Һ.Дәүләтшинаның тыуған яғы.

1. Әбйәлил районы Амангилде ауылы
2. Кыйғы районы Йыланлы ауылы
3. Намар губернаһы Хәсән ауылы
4. Ырымбур өлкәһе Үрге Кунакбай ауылы

Бланк для выполнения задания Части I

Ф.И.О. студента _____

группа _____

вариант _____

дата _____

№	Ответ	Балл	№	Ответ	Балл
11.			16.		
12.			17.		
13.			18.		
14.			19.		
15.			20.		
16.			21.		
17.			22.		
18.			23.		
19.			24.		
20.			25.		
21.			26.		
22.			27.		
23.			28.		
24.			29.		
25.			30.		

Итого _____ баллов

Преподаватель _____

1. "Нәр эштең үз тәртибе була",-тине олатайым. (Р.Нигмәти.)

1. Тура телмәрле һөйләм
2. Ситләтелгән телмәр
3. Монолог
4. Диалог

2. Буранбай-Йәркәй, Ишмөхәмәт, Ерәнсә, Кобағош. Улар:

1. шағирзар
2. сәсәндәр
3. батырзар
4. Языусылар

3. Тап ошо айза, 18-нән 25-енә тиклем, кышкы кояш торошо күзәтелә, йәғни Кояш бер кимәлдә тиерлек тороп, көн озонлоғо якынса 7 сәғәткә һузыла. Айырымланған өстәлмәлек:

1. 18-нән 25-енә тиклем
2. тап ошо айза
3. дөрөс яуап юк
4. йәғни Кояш бер кимәлдә тиерлек тороп, көн озонлоғо якынса 7 сәғәткә һузыла

4. Исем, сифат, һан, алмаш, кылым, рәүеш-

1. Дөрөс яуап юк
2. Үз аллы һүз төркөмдәре
3. Үзенсәлекле һүз төркөмдәре
4. Ярзамсы һүз төркөмдәре

5. Кунакка килгәс, тәүзә хужабикә, азак хужа менән күрешәләр, шунан ғына кунактар менән һаулаша башлайзар.

Бер составлы һөйләмдең төрөн билдәлә:

1. атама һөйләм
2. эйәһез һөйләм
3. билдәһез эйәле һөйләм
4. билдәле эйәле һөйләм

6. Бинаға инеүсе беренсе булып һаулык һораша, сығып киткәндә лә беренсе булып хушлаша.

Кылымдың заман формаһы:

1. дөрөс яуап юк
2. үткән
3. киләсәк
4. хәзерге

7.Хәбәр һөйләм азағында ниндәй тыныш билдәһе куйыла?

1. һызык
2. нөктә
3. өтөр
4. ике нөктә

8. Парлы һүз булған һөйләм:

1. Урман-таузы кызырып эзләй торғас, йыртылып бөткән канлы өс кейемдәрен генә тапкандар.
2. Бына шулай курайсы курайының моңо менән кешеләрзе үлемдән алып калған, кайғылының кайғыһын басқан, ти.
3. “Карға буткаһы”, “Кәкүк сәйе” кеүек халык йолаһы уйындарында ла кумыззы яраткандар.
4. Көнъяк Уралдың иң матур бер урынында, Бөрйән районында, Башкортостан дәүләт курсаулығы урынлашкан.

9.Кушма кылым булған һөйләм:

1. “Карға буткаһы”, “Кәкүк сәйе” кеүек халык йолаһы уйындарында ла кумыззы яраткандар.
2. В.Шөгәйепов, И.Туймакаев, Р.Заһретдинов, З.Мөхәйәров һәм башка осталар башкорт музыка коралдарын халыкка кире кайтарыуға булышлык итә.
- 3.Бына шулай курайсы курайының моңо менән кешеләрзе үлемдән алып калған, кайғылының кайғыһын басқан, ти.
- 4.Урман-таузы кызырып эзләй торғас, йыртылып бөткән канлы өс кейемдәрен генә тапкандар.

10. Йәйге көн йыл туйзырыр.

Кылымдың заман формаһы:

1. үткән
2. хәзерге
3. киләсәк
4. дөрөс яуап юк

11. "Ер шарының картаһына

Караһаң якшы ғына...” авторы?

1. М.Кәрим
2. Н.Нәжми
3. Р.Ғарипов
4. Р.Бикбаев

12. Безең халықты борон-борондан йырсы халык, бейеүсе халык тип йөрөтәләр.

Бер составлы һөйләмдең төрөн билдәлә:

1. билдәһез эйәле һөйләм
2. билдәле эйәле һөйләм
3. атама һөйләм
4. эйәһез һөйләм

13. Ә, ләкин, тик, әммә, йәки, сөнки, хатта, шунлыктан... былар?

1. Киҫәксәләр
2. Мөнәсәбәт һүззәр
3. Теркәүестәр
4. Ымлыктар

14. З.Биишева үз ижады өсөн ниндәй оло баһаға лайык була?

1. Башкортостандың халык шағиры
2. Нобель премияһы
3. Башкортостандың халык язуһы
4. Салауат Юлаев премияһы

15.Д. Бүләковтың тәүге романы?

1. Упкын ситендә бейеү
2. Ғүмер бер генә
3. Кояш ярығы
4. Килмешәк

16."Табыныу" поэмаһында шағир кемгә табынырға өндәй?

1. Кешегә
2. Коммунистар партияһына
3. Муллаға
4. Аллаға

17. Р. Ғарипов йәшәгән йылдарзы билдәләгез:

1. 1932-1977
2. 1929-2003
3. 1935-2000
4. 1919-2005

18. Башкорт әзбиәтендә тәүге пенталогия авторы:

1. Н. Мусин
2. Я. Хамматов
3. З. Бишева
4. Т. Ғарипова

19. Бөгөнгө көндә актуаль булған тема: атай һәм бала, ир һәм катын, ғаилә проблемаһын яктырткан әсәр?

1. Аксәскә
2. Башкорт туйы
3. Оло Әйек буйында
4. Карлуғас

20. М. Кәримдең "Ай тотолған төндә" әсәре ниндәй жанрға карай?

1. Поэзия
2. Проза
3. Роман
4. Трагедия

21. "Табыныу" поэмаһының авторы?

1. Ә. Хәкимов
2. М. Кәрим
3. Р. Ғарипов
4. Н. Мусин

22. М. Кәримдең трагедияларын билдәләгез:

1. Барыһы ла комедия
2. "Кыз урлау", "Яңғыз кайын", "Айгөл иле";
3. "Кыз урлау", "Ташлама утты, Прометей!", "Салауат";
4. "Ташлама утты, Прометей!", "Салауат", "Ай тотолған төндә".

23. Былар кайһы әсәр геройлары: Акйондоз, Мәрәһим, Хәмәтйән

1. Өс таған
2. Озон-озак бала сак
3. Ярлыкау
4. Аксәскә

24. Ө. Хәкимовтың әсәрен билдәләгез:

1. Ярлыкау
2. Табыныу
3. Өйөрмә
4. Батырша

25. "Ун өсөнсө председатель" әсәренәң авторы кем?

1. Р.Солтангәрәев
2. Н.Мусин
3. А.Абдуллин
4. Д.Буләков

26. Башкорт әзәбиәтендә тәүге пенталогия авторы:

1. З. Бишева
2. Т. Ғарипова
3. Н. Мусин
4. Я. Хамматов

27. М.Кәримдәң йәшәгән йылдарын билдәләгез:

1. 1935-2000
2. 1919-2005
3. 1929-2003
4. 1932-1977

28. «Ырғыз» романы касан басылып сыға?

- 1.1942
- 2.1952
- 3.1954
- 4.1957

29.«Һәзиә Дәүләтшинаның романын белмәй тороп, башкорт халкының тормошон аңлау мөмкин түгел».Был кемдәң һүззәре?

- 1.Хатип Ғосман
- 2.Леонид Соболев
- 3.Рәшит Ниғмәти
- 4.Абдулхак Игебаев.

30.“ Ырғыз “романы кем тарафынан әзерләнеп бастырыла?

- 1.Хатип Ғосман
- 2.Леонид Соболев
- 3.Рәшит Ниғмәти
- 4.Абдулхак Игебаев.

Бланк для выполнения задания Части I

Ф.И.О. студента _____

группа _____

вариант _____

дата _____

№	Ответ	Балл	№	Ответ	Балл
1			16		
2			17		
3			18		
4			19		
5			20		
6			21		
7			22		
8			23		
9			24		
10			25		
11			26		
12			27		
13			28		
14			29		
15			30		

Итого _____ баллов

Преподаватель _____

Бланк для выполнения задания Часть II

Практические задания для оценки усвоения умений

Ф.И.О. студента _____

группа _____

вариант _____

дата _____

Инструмент проверки (модельный ответ)	Ответ	Балл
1		
2		
3		
4		
5		

Итого _____ баллов

Преподаватель _____

II.

1.Определите имя существительное и имя прилагательное

Кызыл күлдәк. Якты көн. Матур сәскә. Кара ер. Алһыу алма.

2.Напишите 7 слов на тему: «День знаний»

3.Переведите на русский язык

Әсәй, атай, ағай, кусты, апай, һеңле, өләсәй, олатай, ейән.

4.Выпишите имена существительные

Башкорт балаһы мин, ер хәтерендә

Мең йыл уйылып барған эзем бар.

Быуындарға ялғап быуындарзы,

Илде тоткан телем, һүзем бар.

Шул тел менән халкым хак язмышын

Кайһы быуаттарға язмаған язған,

Күпме асыл йырзанынан язған.

Күпме асыл ерзәренән язған,

Күпме асыл ирзәренән

Тик моңонан, теленән язмаған.

5.Дописать список профессий

Медицина хезмәткәрзәре:

Төзөлөш хезмәткәрзәре:

Сауза хезмәткәрзәре:

Мәзәниәт хезмәткәрзәре

Бланк для выполнения задания Часть II

Практические задания для оценки усвоения умений

Ф.И.О. студента _____

группа _____

вариант _____

дата _____

Инструмент проверки (модельный ответ)	Ответ	Балл
1		
2		
3		
4		
5		

Итого _____ баллов

Преподаватель _____

4. Пакет эксперта

➤ Инструкция эксперта:

Условия:

Количество вариантов заданий **Части I**: 2 варианта

Количество вариантов заданий **Части II**: 2 варианта

Время выполнения заданий **Части I**: 90 минут

Время выполнения заданий **Части II**: 90 минут

Время дифзачета: 08:00-09.30

Задания **Части I**: студенты заполняют специальный бланк ответов для Части I. Тестовые задания оцениваются с помощью таблицы ответов (ключей) - Приложение №1.

Задания **Части II**: студенты заполняют специальный бланк Части II. Практические задания оцениваются по заданному алгоритму (инструкцией)/эталону ответа - Приложение №2.

В случае если предусмотрено компьютерное тестирование со студентами проводится инструктаж по технике безопасности и правилам поведения в компьютерном классе.

Оборудование прописать для практических заданий, для решения которых используются дополнительные средства обучения.

Критерии оценки:

Пример - разъяснения заданий

Структура контрольно-измерительных материалов содержит задания в тестовой форме различного уровня сложности и практические задания:

тестовые задания:

- 30 заданий с выбором одного верного ответа (задания закрытого типа);

- 3 задания с кратким ответом (задания открытого типа);

- 2 задания на соответствие (задания закрытого типа);

практические задания:

- практическое задание (задания открытого типа).

В заданиях с выбором ответа к каждому вопросу прилагается 4 варианта ответов, из которых следует выбрать один верный. Верное выполнение задания оценивается одним баллом. Задание с выбором ответа считается выполненным, если студентом указан верный ответ. Во всех остальных случаях (выбран другой ответ, выбрано 2 или более ответа, среди которых может быть и правильный, ответ на вопрос отсутствует) считается не выполненным. Студент получает 0 баллов.

В заданиях с кратким ответом студентам необходимо дать ответ самостоятельно кратким изложением. Правильный ответ оценивается в 2 балла. Верный и полный ответ оценивается в 1 балл, в случае неправильного ответа или при его отсутствии ставится 0 баллов.

Задания на соответствие оцениваются в 2 балла. Если все соответствия выставлены правильно студент получает 2 балла, если правильно выставлено

2 соответствия из трех, то выставляется 1 балл, во всех остальных случаях 0 баллов.

В практическом задании студентам нужно дать развернутый ответ. Задание предусматривает проверку усвоения всего комплекса видов профессиональной деятельности, ответ оценивается в 10 баллов.

Система оценивания уровня освоения учебной дисциплины ОУД.03. «Родной язык и литература» следующие критерии:

91 - 100 баллов - оценка «отлично»

71 - 90 баллов - оценка «хорошо»

51 - 70 баллов – оценка «удовлетворительно»

ниже 50 баллов – оценка «неудовлетворительно»

Таблица ответов (ключи)

Тестовые задания для оценки усвоения знаний

Ф.И.О. студента _____

группа _____

вариант _____

дата _____

№	Ответ	Балл	№	Ответ	Балл
1.	1		16.	3	
2.	4		17.	2	
3.	3		18.	1	
4.	1		19.	3	
5.	2		20.	3	
6.	1		21.	4	
7.	4		22.	4	
8.	2		23.	1	
9.	3		24.	1	
10.	2		25.	2	
11.	3		26.	1	
12.	3		27.	1	
13.	1		28.	2	
14.	2		29.	1	
15.	1		30.	3	

Итого _____ баллов

Преподаватель _____

Таблица ответов (ключи)

Тестовые задания для оценки усвоения знаний

Ф.И.О. студента _____

группа _____

вариант _____

дата _____

№	Ответ	Балл	№	Ответ	Балл
1.	1		16.	1	
2.	2		17.	1	
3.	1		18.	4	
4.	2		19.	1	
5.	4		20.	4	
6.	4		21.	3	
7.	2		22.	4	
8.	1		23.	2	
9.	2		24.	3	
10.	3		25.	3	
11.	1		26.	2	
12.	1		27.	2	
13.	3		28.	4	
14.	3		29.	2	
15.	4		30.	3	

Итого _____ баллов

Преподаватель _____

Алгоритм (инструкция)/эталон ответа

Вариант 1

Инструмент проверки (модельный ответ)	Ответ	Балл
1. Бөрө - почка Оя – гнездо Йәшел–зеленый Коштар –птицы	Япрак– лист Ҡызыл –красный Көз – осень	Һары- желтый Ямғыр – дождь
2. Бындатыныс	Һәмйылыине. Сафуана	сқатөштө.
3.Язкейенә, көзсисенә. Көндөзйоклай, төнөнилай.(өкө) Иртәнкилә, кисюғала (қояш) Қышбуйыятты – яттыла, язынторопсапты. (қар) Бөгөнэшлэйторғанэштеиртэгэгәқалдырма. Санандыйәй, әрбаңдықышәзерлә		
4. МинязамБезязабыз ҺинязаһыңҺезязаһығыз Уляза Улар язалар		
5. Китаптар, дәфтәрзәр, күлдәктәр, айыузар, урмандар, икмәктәр, қуяндар, алмалар.		

Алгоритм (инструкция)/эталон ответа

Вариант 1

Инструмент проверки (модельный ответ)	Ответ	Балл
1. Кызыл(сифат)күлдэк(исем). Якты(сифат) көн(исем). Матур(сифат) сәскә(исем). Кара(сифат)ер(исем). Алһыу(сифат) алма(исем).		
2. Белем көнө, укытыусы, студент, китап, дәфтәр, укыу, укыусы.		
3. Әсәй - мама кусты – младший брат атай - папа апай – сестра		
4. Башкорт балаһы, ер хәтерендә, йыл, эзем, быуындарға быуындарзы, илдетелем, һүзем, халкым, язмышын, йырзанынан, ирзәренән, моңонан.		
5. Медицина хезмәткәрзәре: врач –хирург,шәфкәттуташы,санитар Төзөлөш хезмәткәрзәре:төзөүсе, прораб Сауза хезмәткәрзәре:һатыусы,менеджер Мәзәниәт хезмәткәрзәре: режиссер,йырсы,бейеүсе		

Оценочная ведомость для итогового контроля
 по учебной дисциплине ОУД.03 «Родной язык и родная литература»
 специальности 33.02.01 Фармация, специальности 34.02.01 Сестринское дело

№ п/п	№ варианта	Фамилия, имя, отчество обучающегося	Количество набранных баллов	Оценка
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				
11				
12				
13				
14				
15				
16				
17				
18				
19				
20				
21				
22				
23				
24				
25				
26				
27				
28				
29				
30				

Дата проведения итогового контроля «___» _____ 20__ года

Время, отведенное на проведение итогового контроля - ____ минут.

Эксперт _____ (_____) Преподаватель _____
 (_____)

Подпись *Фамилия И.О.* Подпись *Фамилия И.О.*

**ГОСУДАРСТВЕННОЕ АВТОНОМНОЕ ПРОФЕССИОНАЛЬНОЕ
ОБРАЗОВАТЕЛЬНОЕ УЧРЕЖДЕНИЕ РЕСПУБЛИКИ
БАШКОРТОСТАН «ТУЙМАЗИНСКИЙ МЕДИЦИНСКИЙ КОЛЛЕДЖ»**

УТВЕРЖДАЮ
Директор ГАПОУ РБ
«Туймазинский
медицинский колледж»
_____ Р.Н. Сагитов

От _____

**ПРОГРАММА ПРОМЕЖУТОЧНОЙ АТТЕСТАЦИИ
ОУД.08 РОДНОЙ ЯЗЫК**

**Специальность: 34.02.01. СЕСТРИНСКОЕ ДЕЛО
базовой подготовки**

20__ г.

Рассмотрено на заседании ЦМК
ОГСЭ, математических и
общепрофессиональных
дисциплин
Протокол № _____
от « ____ » _____ 20 __ г.

Согласовано

« _____ » _____ 20 __ г.

Зам. директора по учебной работе

_____ *Галиуллина А.Ф*

Председатель

_____ Ахмадеева З.Р.

Организация – разработчик:

ГАПОУ РБ «Туймазинский медицинский колледж»

Разработчик:

Насретдинова А.Ф. - преподаватель высшей квалификационной категории
ГАПОУ РБ «Туймазинский медицинский колледж»

Содержание

1. Паспорт программы промежуточной аттестации
2. Банк тестовых заданий с эталонами ответов
3. Банк текстов для чтения и перевода
4. Перечень тем по грамматическому материалу
5. Перечень тем по лексическому материалу
6. Перечень рекомендуемых учебных изданий, Интернет-ресурсов, дополнительной литературы
7. Контроль и оценка учебной дисциплины

Паспорт программы промежуточной аттестации

КИМ по Основам башкирского языка применяются для оценки уровня усвоения дисциплины. Они направлены на контроль умений:

В результате освоения дисциплины обучающийся должен уметь:

- общаться (устно и письменно) на башкирском языке на профессиональные и повседневные темы;
- переводить (со словарем) башкирские тексты
- самостоятельно совершенствовать устную и письменную речь, пополнять словарный запас;

В результате освоения дисциплины обучающийся должен знать:

- звуки и буквы башкирского языка;
- тематические и ситуационные слова и их правильное употребление в речи;
- правильный порядок слов в предложениях;
- обладать элементарными умениями общения на башкирском языке.

КИМы представлены в виде:

- тестовых заданий, позволяющих получить объективную информацию об учебных достижениях обучаемого;

Тестовые задания являются письменными. Время испытания ограничено, но достаточно для большинством обследуемых. Представлены задания с выбором одного правильного ответа из предложенных вариантов, с выбором нескольких правильных ответов из фиксированного набора вариантов, на установление соответствия, на завершение незаконченного предложения

Банк тестовых заданий с эталонами ответов

Критерии оценок выполнения тестовых заданий следующий:

Процент результативности (правильных ответов)	Качественная оценка индивидуальных образовательных достижений	
	балл (отметка)	вербальный аналог
91-100	5	отлично
81-90	4	хорошо
71- 80	3	удовлетворительно
менее 71	2	неудовлетворительно

1 балл – ответ правильный и полный
0,5 баллов – неполный правильный ответ
0 баллов – ответ неправильный.

**ГОСУДАРСТВЕННОЕ АВТОНОМНОЕ ПРОФЕССИОНАЛЬНОЕ
ОБРАЗОВАТЕЛЬНОЕ УЧРЕЖДЕНИЕ РЕСПУБЛИКИ БАШКОРТОСТАН
«ТУЙМАЗИНСКИЙ МЕДИЦИНСКИЙ КОЛЛЕДЖ»**

УТВЕРЖДАЮ
Директор ГАПОУ РБ
«Туймазинский
медицинский колледж»
_____ Р.Н. Сагитов

от _____

**ПРОГРАММА ПРОМЕЖУТОЧНОЙ АТТЕСТАЦИИ
ОУД.08 РОДНОЙ ЯЗЫК**

**Специальность: 34.02.01. СЕСТРИНСКОЕ ДЕЛО
базовой подготовки**

Рассмотрено на заседании ЦМК
ОГСЭ, математических и
общеобразовательных
дисциплин
Протокол № _____
от « ____ » _____ 2020г.

Согласовано

« ____ » _____ 2020г.

Зам. директора по учебной работе

_____ *Галиуллина А.Ф*

Председатель

_____ Ахмадеева З.Р.

Организация – разработчик:

ГАПОУ РБ «Туймазинский медицинский колледж»

Разработчик:

Насретдинова А.Ф. - преподаватель высшей квалификационной категории
ГАПОУ РБ «Туймазинский медицинский колледж»

Содержание

1. Паспорт программы промежуточной аттестации
2. Банк тестовых заданий с эталонами ответов
3. Банк текстов для чтения и перевода
4. Перечень тем по грамматическому материалу
5. Перечень тем по лексическому материалу
6. Перечень рекомендуемых учебных изданий, Интернет-ресурсов, дополнительной литературы
7. Контроль и оценка учебной дисциплины

Паспорт программы промежуточной аттестации

КИМ по Основам башкирского языка применяются для оценки уровня усвоения дисциплины. Они направлены на контроль умений:

В результате освоения дисциплины обучающийся должен уметь:

- общаться (устно и письменно) на башкирском языке на профессиональные и повседневные темы;
- переводить (со словарем) башкирские тексты
- самостоятельно совершенствовать устную и письменную речь, пополнять словарный запас;

В результате освоения дисциплины обучающийся должен знать:

- звуки и буквы башкирского языка;
- тематические и ситуационные слова и их правильное употребление в речи;
- правильный порядок слов в предложениях;
- обладать элементарными умениями общения на башкирском языке.

КИМы представлены в виде:

- тестовых заданий, позволяющих получить объективную информацию об учебных достижениях обучаемого;

Тестовые задания являются письменными. Время испытания ограничено, но достаточно для большинством обследуемых. Представлены задания с выбором одного правильного ответа из предложенных вариантов, с выбором нескольких правильных ответов из фиксированного набора вариантов, на установление соответствия, на завершение незаконченного предложения

Банк тестовых заданий с эталонами ответов

Критерии оценок выполнения тестовых заданий следующий:

Процент результативности (правильных ответов)	Качественная оценка индивидуальных образовательных достижений	
	балл (отметка)	вербальный аналог
91-100	5	отлично
81-90	4	хорошо
71- 80	3	удовлетворительно
менее 71	2	неудовлетворительно

1 балл – ответ правильный и полный
0,5 баллов – неполный правильный ответ
0 баллов – ответ неправильный.

Тестовый контроль

1 вариант

1. Башкортостандың төп халкы:

1. татар
2. рус
3. башкорт

2. *Балам* һүзендә ниндәй ялғау:

1. күплек ялғауы
2. килеш ялғауы
3. эйәлек заты ялғауы
4. хәбәрлек ялғауы

3. *Балаларымды* һүзендә ниндәй ялғаузар:

1. күплек ялғауы, килеш ялғауы
2. күплек ялғауы, эйәлек заты ялғауы, килеш ялғауы
3. килеш, эйәлек заты, хәбәрлек ялғауы

4. Предметтың билдәһен белдергән һүз:

1. сифат
2. һан
3. кылым
4. исем

5. *Ап-ак, бик матур* сифаттарының дәрәжәһе:

1. төп
2. сағыштырыу
3. артыклык
4. азһытыу

6. Шартлы сифаттар бирелгән рәт:

1. киң урам, һәйбәт һүрәт, иркен өй
2. алтын сәғәт, кышкы юл, тимер юл
3. шәп йүгерә, матур яза

7. Синонимдар бирелгән рәт:

1. матур, һылыу, гүзәл
2. матур, йәмһез
3. өстәл, ултырғыс

8. Антонимдар бирелгән рәт:

1. кескәй, бәләкәй
2. таза, бысрак

9. Кайһы һүззәр омоним була алмай?:

1. кала, алма, яз
2. китап, дәфтәр, сумка
3. бер, ике өс

10. *Алдау*” һүзенә тап килгән фразеологизм:

1. балауыз һығыу
2. морон күтәрәү
3. кәкре кайынға терәтеү

2 вариант

1. Балалар өсөн башкорт телендә сыккан журнал:

1. “Башкортостан кызы”
2. “Акбузат”
3. “Пионер”

2. Башкортостандың баш калаһы:

1. Стәрлетамак
2. Өфө
3. Мәскәү

3. Артык һүз:

1. Укыусы
2. Укытыусы
3. Бесәй

4. Дөрөс вариант:

1. Әсәй заводта эшлэй.
2. Эшлэй әсәй заводта.
3. Заводта эшлэй әсәй.

5. “*Ғаилә*” темаһына караған һүз:

1. кусты
2. көндәлек
3. китап

6. *Һәр синифта егерме бишәр укыусы бар. Һөйләмдәге һандың төркөмсәһе:*

1. сама һаны
2. кәсер һаны
3. бүлем һаны
4. йыйыу һаны
5. төп һан
6. рәт

7 “*Сәрбиямал...егерме биш-утыз йәштәр самаһындағы катын ине*”. (З.Бишева). Һанды табып, төркөмсәһен билдәлә:

1. сама һаны
2. кәсер һаны
3. бүлем һаны
4. йыйыу һаны
5. төп һан
6. рәт

8. Мин нимә эшләйем?

1. укыйым

2. укыйбыз

3. укый

9. Айрат кем булып эшлэй?:

1. табип

2. завод

3. магазин

10. Тун хүзенә күплек ялғауын куш:

1. –тар

2. –лар

3. –дар

3 вариант

1. Дөрөс ялғаузы куш:

1. Башкортостан(-дан)

2. Башкортостан(-тан)

3. Башкортостан(-зан)

2. Дөрөс яуапты тап:

1. 25-егерме бер

2. 36-утыз алты

3. 45-кырк алты

3. Мостай Кәрим кем ул?:

1. йырсы

2. башкорт халык шағиры

3. батыр

4. Бер йылда нисә ай?:

1. 12

2. 9

3. 5

5. Кайһы рәттә һөнәрзәр?:

1. китап, дәфтәр, кәләм

2. табип, укытыусы, һатыусы

3. завод, магазин, кафе

6. Кыш көнө кейә торған кейемдәр:

1. яулык, сарафан, күлдәк

2. тун, быйма, бүрек

3. куртка, плащ, сандали

7. Йәй көнө кейә торған кейемдәр:

1. эшләпә, футболка, сарафан

2. бейәләй, итек, башлык

3. куртка, шәл, ойокбаш

8. “Ғаилә” темаһына караған һүззәр:

1. итек, салбар, шәл

2. һеңле, ейән, кусты

3. зәңгәр, күк, кызыл

9. Сәғәт нисә? 11.25

1. ун бер сәғәт егерме минут

2. ун ике сәғәт егерме биш минут

3. ун икенсе ярты

10. Дарыу үлөндөрө:

1. кесерткән

2. бал

3. кымыз

4 вариант

1. Башкорт телендә нисә һузынкы өн бар:

1. 9

2. 8

3. 3

2. *Батыр* һүзенең синонимын тап:

1. оло

2. каһарман

3. һау

3. *Яңы* һүзенең антонимын тап:

1. иске

2. кыска

3. матур

4. Һаңғырау тартынкылар:

1. п,ф,к,к,т,с,с,х,ц,ч,ш,щ,һ

2. п,ф,к,к,т,с,с,х,ц,ч,ш

5. Яңғырау тартынкылар:

1. б,в,г,ғ,д,з,з,ж,й,л,м,н,ң,р

2. б,в,г,ғ,д,з,з,ж,л,м,н,ң,р,ч,һ

6. Үткән заман кылымын тап:

1. килә

2. килде

3. килер

7. Хәзерге заман кылымын тап:

1. бара

2. барзы

3. барыр

8. Киләсәк заман кылымын тап:

1. ашаны

2. ашай

3. ашар

9. *Төлкө* һүзенә ниндәй сифат тура килә:

1. каты
2. хәйләкәр
3. эсе

10. Зат алмаштары:

1. мин, был, ул, без, һез, улар
2. мин, һин, ул, без, һез, улар

5 вариант

1. Күплек ялғауларын тап:

1. –та(тә), –да(дә), –за(зә), –ла(лә)
2. –тар(-тәр), –дар(дәр), –зар(зәр), –лар(ләр)

2. Башкорт телендә нисә килеш бар:

1. һигез
2. алты
3. биш

3. *Гимназияга* һүзе ниндәй һорауға яуап була?:

1. кайза?
2. кайзан?
3. нимәлә?

4. *Мәктәптәрзә* һүзе ниндәй килештә килгән?:

1. урын-вакыт
2. сығанак
3. эйәлек

5. *Минән* алмашы нисек тәржемә ителә?:

1. у меня
2. от меня
3. мне

6. Балалар өсөн башкорт телендә сыккан гәзит:

1. “Башкортостан”
2. “Йәншишмә”
3. “Азна”

7. Һорау алмаштары:

1. кем? нимә? ниндәй? нисек? қасан? нисә? кайза? кайзан? нисәнсе?
2. һис кем, һис қасан, һис кайза
3. һәр кайза, һәр береһе, бөтәһе
4. әллә кем, әллә ниндәй, әллә кайзан, әллә нисек

8. Республикабыздың тыуған көнө:

1. 10 октябрь
2. 24 декабрь.
3. 11 октябрь

9. Антонимдар бирелгән рәт:

1. ак-кара оло – бәләкәй
2. кәртүк, ер алмаһы, бәрәңге
3. ваклау, онтау, турау

10. Синонимдар бирелгән рәт:

1. батыр, куркак,
2. зур, батыр, бәләкәй
3. матур, һылыу, гүзәл

6 вариант

1. *Капыл, югары, кисә* һүззәре ниндәй һүз төркөмөнә карай:

1. рәүеш
2. сифат
3. ылым

2. “*Атай, йортоң тәзрәләре ...*Рәүеште табып, дәрәжәһен билдәлә:

1. сағыштырыу
2. артыклык
3. бында рәүеш юк

3. Ниндәй зә була заттың, предметтың эшен, хәрәкәтен йә торошон белдергән һүз:

1. исем була
2. сифат була
3. кылым була

4. *Укы* кылымының һөйкәләше:

1. бойорок
2. хәбәр
3. шарт
4. теләк

5. Шарт һөйкәләше булған һөйләм:

1. *Бөгән мин унда бармаксымын*
2. *Йөрөүзәрәм бушка булманы*
3. *Ундай һөйләм бында юк*
4. *Ул безгә кисә килгән*
5. *Күп көлһәң-иларһың*

6. *Ашагым килә* кылымының һөйкәләше:

1. бойорок
2. хәбәр
3. шарт
4. теләк

7. *Бармайым* кылымының һөйкәләше:

1. бойорок
2. хәбәр
3. шарт
4. теләк

8. Ябай һандар бирелгән рәт:

1. бер, мең, йөз, миллион
2. егерме дүрт, алтмыш ете
3. өстән ике, алтынан һигез

9. *Егет кешегә етмеш төрлө һөнәр зә аз.* Һанды табып, төркөмсәһен билдәлә:

1. сама һаны
2. кәсер һаны
3. бүлем һаны
4. йыйыгу һаны
5. төп һан
6. рәт

10. Составында рәт һаны булған һөйләм:

1. *Бердүзән икәү якшы.*
2. *Ете кат үлсә, бер кат кич.*
3. *Мин икенсе булып килдем.*
4. *Сәгәт өстә дәрес бөтә.*

7 вариант

1. Исем һүз төркөмө ниндәй һораузарға яуап бирә?

- 1) Кем? Нимә?
- 2) Нимә эшләргә?
- 3) Ниндәй?
- 4) Нисек?

2. Башкорт телендә басым һүззең кайһы ижегенә төшә?

- 1) өсөнсө
- 2) икенсе
- 3) беренсе
- 4) азакы

3. Яңғызлык исемдәрзе билдәләгез?

- 1) ак, кара, йәшел, һары
- 2) бара, укый, эшләй, яза
- 3) алма, кара емеш, курай еләге
- 4) Өфө, Туймазы, Сибай

4. Уртаклык исемдәрзе билдәләгез?

- 1) ак, кара, йәшел, һары
- 2) бара, укый, эшләй, яза
- 3) алма, кара емеш, курай еләге
- 4) Өфө, Туймазы, Сибай

5. Башкорт телендә нисә килеш бар?

- 1) 8
- 2) 5
- 3) 6
- 4) 7

6. Кемдән? Нимәнән? һорауларына ниндәй килеш яуап бирә?

- 1) эйәлек килеш
- 2) төбәү килеш
- 3) төшөм килеш
- 4) сығанак килеш

7. Сығанак килештең ялғауларын билдәләгез

- 1) –нан, –нән, –дан, –дән, –зан, –зән, –тан, –тән
- 2) –зың, –зең, –дөң, –дең, –ның, –нең, –тың, –тең
- 3) –ға, –гә
- 4) –да, –дә, –та, –тә, –за, –зә, –ла, –лә

8. Кемдең? Нимәнең? һорауларына ниндәй килеш яуап бирә?

- 1) эйәлек килеш
- 2) төбәү килеш
- 3) төшөм килеш
- 4) сығанак килеш

9. Эйәлек килештең ялғауларын билдәләгез

- 1) –нан, –нән, –дан, –дән, –зан, –зән, –тан, –тән
- 2) –зың, –зең, –дөң, –дең, –ның, –нең, –тың, –тең
- 3) –ға, –гә
- 4) –да, –дә, –та, –тә, –за, –зә, –ла, –лә

10. Эйәлек алмаштарын билдәләгез.

- 1) шул, был, теге, ошондай
- 2) минең, һинең, уның
- 3) мин, һин, ул
- 4) без, һез, улар

8 вариант

1. Кайһы рәттә һузынкы өндәр генә бирелгән:

- 1) а, о, у, ы, ө, э, я, ә, е;
- 2) а, о, у, ы, е, ю, ү, ә, и;
- 3) а, о, у, и, ы, я, ү, е, ө;
- 4) а, о, ә, ө, и, э, ы.

2. Калын һузынкылар менән генә бирелгән юлды билдәләгез:

- 1) Куляулык, еләк, бөрләгән;
- 2) Кала, тирмә, йүкә;
- 3) Өлкә, түбә, район;
- 4) Томбойок, курайсы, майзан.

3. Бал-саға, күрше-күлән һүззәре ниндәй юл менән яһалған?

- 1) ялғау кушылыу юлы;
- 2) һүззәрзе парлау юлы;
- 3) һүззәрзе бәйләү юлы;
- 4) һүззәрзе кыскартыу юлы.

4. Яңғырау тартынкылар ғына бирелгән юлды билдәләгез:

- 1) Х, һ, Ф, Ч, с;
- 2) З, Ж, Г, Д, Б;
- 3) С, н, К, Ч, Ц;

- 4) Т, П, Л, Р, К.
5. Хәреф һаны өн һаны менән тап килгән һүззе күрһәтегез:
- 1) егерме;
 - 2) таяк;
 - 3) яһъялсы;
 - 4) ашъяулык.
6. Китап һүзедә нисә һаңғырау нисә яңғырау тартынкылар;
- 1) бөтәһе лә һаңғырау тартынкы;
 - 2) бөтәһе лә яңғырау тартынкылар;
 - 3) 2 һаңғырау, 1 яңғырау тартынкы;
 - 4) 1 һаңғырау, 2 яңғырау тартынкы.
7. Һузынкы өндән башланмаған һүззе күрһәт:
- 1) үләһ;
 - 2) укыусы;
 - 3) кул;
 - 4) ағас.
8. Антонимы була алған һүззе билдәләгез.
- 1) Март;
 - 2) Шатлык;
 - 3) Дәрес;
 - 4) Кәләм.
9. Астына һызылған һүззәр нисек атала?
- Тәзрә төбөн гөлдәр бизәй. Мәктәпте тамамлагас, Гөлдәр БДУ-ға укырға инде.
- 1) антонимдар;
 - 2) Синонимдар;
 - 3) Омонимдар;
 - 4) Дәрәс яуап юк.
10. Синоним һүззәр бирелгән рәтте күрһәтегез:
- 1) Шатлык, кайғы;
 - 2) Эш, хезмәт;
 - 3) Күтәрәү, үткәрәү;
 - 4) Алтын, көмөш.

9 вариант

1. Кайһы рәттәгә хәрефтәр ике өндө белдерә:
- 1) е, ю, а, и, о, ө, у;
 - 2) е, ё, ю, я.
2. Кайһы һүз сингармонизм законына буйһынмаған?
- 1) Һөтсөлөк;
 - 2) Болоттоң;
 - 3) Төлкөнөң;
 - 4) Фотоньң.
3. БДУ һүззе ниндәй юл менән яһалған?
- 1) Ялғау кушыу юлы;
 - 2) Һүззәрзе парлау юлы;
 - 3) Һүззәрзе бәйләү юлы;
 - 4) Һүззәрзе кысқартыу юлы.
4. Яңғырау тартынкылар ғына булған рәтте күрһәтегез:
- 1) п, ф, к, т, с, ш, х, һ, ч, ц, щ;
 - 2) б, в, г, ғ, д, з, ж, з, к, т, с, һ, р;
 - 3) б, в, г, ғ, д, з, ж, з, к, т, ш, х, ч, щ;

- 4) яңғырау тартынкылар ғына булған рәт юк.
5. Хәреф һаны өн һаны менән тап килмәгән һүззе күрһәтегез:
- 1) төньяк;
 - 2) дәрес;
 - 3) Юлаев;
 - 4) альяпкыс.
6. Якын, юлак һүззәрәндә дүртәр хәреф, ә нисәшәр өн бар?
- 1) 3;
 - 2) 4;
 - 3) 5;
 - 4) 6.
7. Тартынкы өндән башланған һүззе күрһәт:
- 1) колледж;
 - 2) урман;
 - 3) иләк;
 - 4) өйрәк.
8. Антоним язылған рәтте билдәләгез:
- 1) Кара көйөү, асыланыу;
 - 2) Нәзек, йыуан;
 - 3) Баш ватыу, уйлау;
 - 4) Ярылыу, кабыныу.
9. Әйтелешә һәм язылышы төрлө булып бер мәгәнә аңлаткан һүззәр ниндәй һүззәр тип атала?
- 1) омоним;
 - 2) синоним;
 - 3) кушма һүз;
 - 4) фразеологизм.
10. Кайһы һүззең антонимы бар?:
- 1) торба;
 - 2) Самауар;
 - 3) көн;
 - 4) Комедия.

10 вариант

1. Теләк һөйкәләшенең ябай формаһының аффикстарын билдәләгез
- 1) - асак, -әсәк, -ясак, - йәсәк
 - 2) - ған, -гән, -кан, - кән
 - 3) - а , -ә, -й
 - 4) -айым, - әйем, -айык, -әйек
2. Тамыр һүззе билдәләгез.
- 1). Урманға
 - 2). Урман
 - 3). Урмандан
3. Дөрөс баһым куйылған һүззе билдәләгез.
- 1). Пациенттар
 - 2). Пациенттар
 - 3). Пациенттар
4. Сифат нимәнә белдерә?
- 1) предметты белдерә
 - 2) хәрәкәттә белдерә

3) предметтын билдәһен белдерә

4) предметтың иҗәбен белдерә

5. Сифат ниндәй һораузарға яуап бирә?

1) кем? Нимә?

2) нимә эшләй?

3) ниндәй?

4) күпме?

6. Сифаттың артыклык дәрәжәһен билдәләгез.

1) йәм-йәшел

2) йәшелерәк

3) йәшкелт

4) йәшел

7. Сифаттың сағыштырыу дәрәжәһен билдәләгез

1) йәм-йәшел

2) йәшелерәк

3) йәшкелт

4) йәшел

8. Сифаттың азһытыу дәрәжәһен билдәләгез

1) йәм-йәшел

2) йәшелерәк

3) йәшкелт

4) йәшел

9. Парлы һүззәрзе табығыз

1. һауыт

2. баксала

3. көнә - төнә

10. Медицина персоналы ак халат кейә. Был һөйләмдән сифатты табығыз.

1. Медицина персоналы

2. ак

3. кейә.

Ключи к тесту

№ вопроса	Правильный ответ	№ вопроса	Правильный ответ
I вариант		V II вариант	
1	3	1	1
2	3	2	4
3	2	3	4
4	1	4	3
5	3	5	3
6	2	6	4
7	1	7	1
8	2	8	1
9	3	9	2
10	3	10	2
II вариант		V III вариант	
1	2	1	1
2	2	2	4
3	3	3	2
4	1	4	2
5	1	5	1
6	3	6	1
7	1	7	3
8	1	8	2
9	1	9	3
10	3	10	2
III вариант		IX вариант	
1	1	1	2
2	2	2	4
3	2	3	4
4	1	4	3
5	2	5	3
6	2	6	3
7	1	7	1
8	2	8	2
9	2	9	2
10	1	10	3
IV вариант		X вариант	
1	1	1	4
2	2	2	2
3	1	3	1
4	2	4	3
5	2	5	3
6	2	6	1
7	1	7	2
8	3	8	3
9	2	9	3
10	2	10	2
V вариант			
1	2		
2	2		
3	1		
4	1		
5	2		
6	2		
7	1		
8	3		
9	1		
10	3		
VI вариант			
1	1		
2	3		
3	3		
4	1		
5	5		
6	4		
7	2		
8	1		
9	5		
10	3		

Банк текстов для чтения и перевода

Медицина колледжында белем алабыз

Мин медицина колледжына укырға индем, кешеләрзе дауаларға, ярзам итегрә теләйем. Врач профессияһы – элеккеге профессияларзың береһе. Элеккеге обществолә кешеләр үз үзәрән дауалағандар. Ө дин барлыкка килеү менән табибтарзың функцияларын целителдәр кулдарына күскән. Тарихта мәнгелеккә беренсе врачтарзың Гиппократ, Асклепиада кеүек исемдәре каласак. Уларзың белемдәре һәм кешеләрзе дауалау сәнғәте күп ғүмерзәрзе генә түгел, ә медицина үсешенә нигез һалдылар.

XVII быуаттан башлап врачтарзы әзерләү сифаты һәр вақытта якшыра.

Минең шөгөлөм

Мин бәләкәйзән тәбиғәт яратам. Йылға буйына барырға, балык тоторға, хатта дарыу үләндәре йыйырға яратам. Үләндәрзе белеүгә тырышыуға, уларзы йыйып киптеревүгә әсәйем дә, атайым да аптырай. Сөнки ул ир – егет әше түгел һымак. Ө ул миңә окшай.

Быны мин олатаймыдан өйрәнгәнмен, тип уйлайым. Сөнки урманға, йылға буйына барған һайын кош һайраған тауыш ишетһә, минән: “Ниндәй кош һайрай?” – тип һорар ине. Ө яз үлән сыға башлағандан алып көзгә тиклем һәр үлән, һәр сәскә тураһында миңә һөйләр, бер аzzан белеүемде тикшерер ине. Шунан башланғандыр тимен минең тәбиғәтте яратыуым һәм кызыкһыныуым.

Туғызынсы класты тамамлағас, мин ауылға өләсәйемдәргә каникулға киттем. Унда мин ауылда утыз йыл эшләгән бер врач менән таныштым. Уның менән һөйләшергә, әше тураһында һөйләгәнән тыңларға ярата инем. Мин унан врач профессияһының шул тиклем кәрәк икәнән һәм уның ни тиклем әшен яратканын, күп эшләгәнән аңланым. Миндә уның кеүек врач булыу теләге тыуы. Ө үләндәрзе белеүем буласак профессияма ярзам ғына итер, тип уйлайым.

Гөлийемеш

Дарыу өсөн гөлийемештең емештәрән куланалар. Уларзы август азағында, сентябрь башында, һарғылт- кызыл төскә ингәс йыялар. Йыйылған емештәрзе киптергестә йә мейестә киптерәләр. Киптерелгән емештәр 2 йылға тиклем һаклана. Гөлийемештә С витамини лимон һәм әфлисунға карағанда 10 тапкыр күберәк. Ул тағы А, В2, Р, К, Е витаминдарына ла бик бай. Шуға күрә лә халыкта гөлийемеште витаминдар «кумтаһы» тизәр. Гөлийемеште бөйөр ауыртқанда, һыуык тейгәндә, пневмония, азканлылык, авитаминоз булғанда, һөйәк һынғанда куланалар.

Ө орлоғонан эшләнгән майзы янған урынға һөртәләр.

Безең ғаилә.

Мин хәзер һеззе ғаиләбез менән таныштыам. Был мин. Минең исемем – Батырхан. Фамилиям – Исламов. Мин студент. Быйыл укырға индем. Беренсе курста укыйым. Миңә ун алты йәш.

Был минең атайым. Ул врач булып эшләй. Уның исеме – Таһир. Атайым бик һәйбәт кеше.

Ө был минең әсәем. Әсәйемдең исеме – Асия. Ул шәфкәт туташы, дауаханала эшләй. Әсәйем әшен бик ярата.

Без Өфөлә йәшәйбез.

Минең ағайым менән апайым бар. Улар икеһе лә эшләй. Апайм – врач, ағайым – фермер. Улар районда йәшәй.

Минең олатайым менән өләсәйем бар. Улар пенсияла. Хәзер ауылда йәшәйзәр. Элек улар за Өфөлә йәшәй ине.

Шәфкәт туташы һөнәре тарихы

Иң беренсе катын – кыздардың хезмәте ауырыуларды госпиталдәрҙә карау Петр I етәкселек иткәндә була. Уның указы буйынса катын – кыздар ултырыусылар булып хезмәт иткәндәр.

Шәфкәт туташы эше Рәсәйҙә XIX быуатта, мәрхәмәтле тол катындар хезмәте балрыкка килгәс тыуа. Катындар дауаханаға ауырыуларды карау һәм кайбер медицина манипуляцияларын эшләп өсөн саҡырылғандар. Мәрхәмәтле тол катындар элек эшләгән шәфкәт туташтары була.

Бөгөнгө көнгә шәфкәт туташы – “аякһызың аяктары”, “һуқырдың күзҙәре”, балаға терәк, йәш әсәйгә белем сығанағы һәм ышаныс, көсһөзгәгә көс биреүсе кеше.

Туймазы калаһы

Туймазы калаһының килеп сығышының бер нисә версияһы бар. Беренсе версия буйынса, бик бай хан Маза үзенең туйына бер мең халык саҡырған. Киң далалаң, тау итәгендә, эргәһендәге ағып торған йылға янында бер мең тирмә яһалған. Туй байрамы бер ай барған. Ошолар килеп сыккан Туймазы исеме.

Икенсе версия буйынса, Иске Туймазы ауылы эргәһендә бик күп карст сокорзаны, күлдәр бар. Ошолар уҡ мәмерйәләргә оратырға була. Элек ошо мәмерйәләргә беренсә йылға ағып төшкән. Ошонан был ерҙә “туймаз” тип әткәндәр.

Өсөнсө версия, буйынса Иске Туймазы ауылына Туймас Ярҡай нигеҙ һалған. Ошонан Туймазы исеме килеп сыккан.

Дүртенсә версия, буйынса Туймазы “бал корттарының юлы” тип фараз ителә. Коми телендә мази – корт, туй – юл тип тәржемә ителә.

Безҙең республикала күп калалардың, ауылдардың исемдәре фин – уғыр телдәренә тамырҙарын алғандар. Шулар уҡ ваҡытта, умартасылыҡ – Башҡортостан халқының элекке һөнәрҙәренә беренсә.

Укыу йорттары.

Рәсәйҙә төрлө типтағы дөйөм белем биреү мәктәптәре бар. Гимназиялар, лицейҙар, шулай уҡ айырым предметтар (математика, физика, химия, сит тел, гуманитар фәндәр) буйынса тәрән белем биреүсе мәктәптәрҙә бар.

Укыусылар урта мәктәптә, лицей һәм гимназияларҙа, ғәҙәттә, ун бер йыл укый. Урта мәктәптә, лицей йәки гимназияны тамамлау тураһында документ уларға юғары укыу йорттарына уҡырға инеү хокуғын бирә.-

Балалар мәктәпкә алты – ете йәштә уҡырға инә һәм уны ун ете – ун һигеҙ йәштә тамамлай.

Дөйөм урта белем биреү мәктәптәре, гимназиялар һәм лицейҙарҙан башка махсус урта белем биреүсе укыу йорттары бар. Туғызынсы йәки ун беренсә класты тамамлағандан һуң тиз генә һөнәр алырға теләүселәргә төрлө профессиональ коллеждарға, училищеларға уҡырға инергә мөмкин. Бында улар өс – дүрт йыл эсендә үзгәртеп теләгән һөнәргә үزلәштерә ала.

Дуҫтар

Артур менән Антон дуҫтар. Улар туғыз йыл мәктәптә бергә уҡыған. Хатта бәләкәй сақта балалар баһаһына ла бергә йөрөгәндәр. Улар мәктәптә икеһе лә һәйбәт уҡыған. Артур спорт менән, ә Антон музыка менән шөгөлләнгән. Мәктәптән һуң да укыу йорттарында бергә уҡырға хыялланып булғандар. Тик улай килеп сыкмаған. Сөнки улар икеһе ике төрлө профессия һайлаған.

Хәҙер Артур менән Антон икеһе лә студент. Бер калала йәшәмәйҙәр. Артур Өфөлә автотранспорт колледжында укый, ә Антон – Бөрө фармацевтика колледжында. Улар хәҙер каникул һәм байрам ваҡытында ғына ораша ала. Улар дәрәжә һәйбәт йөрөйҙәр, дәрәжә калдырмайҙар, тырышып укыйҙар, сөнки улар һәйбәт белгес булырға теләй.

Ғилем алыуы төп бурысын итеп кабул ит

Ғилем – күнел күзен асыр, назанлык караңғылығын бөтөрөр, оло дәрәжәләргә ирештерер, дошмандарға каршы корал булып, терелекте һақлар, донъяла тороу юлдарын белдерер, ил эсендә ни рәүештә булырға кәрәклеген өйрәтер. Ғилем ғалимдарзың зиннәте, һис бөтмәй торған байлыктар.

Ғилемә күп булған кешеләргә карап, аң – белемле булыузан оялмағыз, әммә белергә кулығыззан килә торған һөнәрзәрзе белмәй калыузан оялығыз.

Ғилемде һәр вақыт яратығыз. өйрәтелгән нәмәләрзе ихласлык менән тыңлағыз, кәрәктәрен өйрәнегез һәм һәр бер ғилемдең күркәм булғанын белегез.

Тыуған көн

Бөгөн Илдарзың тыуған көнө. Ул миңең дусым. Мин уның менән Бөрө медицина колледжына укырға инергә йөрөгәндә таныштым. Укырға инеү өсөн документтарзы бер көндә бирзек. Икебеззә укырға индек, хатта бер төркөмгә тура килдек. Ул Бөрө калаһынан, ә мин Бәләбәй районынан килдем. Мин ятакта торам, ә ул атай - әсәһе менән бергә йәшәй, шуға өйзәренән йөрөп укый.

Илдарзың туған көнөнә уның әлекке дустары – классташ кыззлары менән малайзәр килгәйнә. Мин улар менән таныштым. Улар за укый. һәйбәт егеттәр һәм кыззәр.

Тәмәке тартыу – насар ғәзәт

Бөгөн ер йөзөндә миллиардка яқын тәмәке тартыусы иҫәпләнә. Ошо насар ғәзәткә бәйлә ауырыузар көн һайын өс миллион ярым кешенең башына етә. Әгәр былай дауам итһә, тәмәке тартыуға бәйлә ауырыузарзан үлеүселәр һаны СПИД корбандары һанын уза, тип фаразлай белгестәр.

Тәмәке составындағы никотин – кешене ошо ағыулы төтөн колона әүерелдереүсе матдә. Оло кешеләр өсөн никотиндың үлемесле дозаһы тартып бөтөрөлгән бер кап тәмәке булһа, үсмерзәр өсөн – ярты кап. Бер тамсы таза никотин бер түгел, кс атты теге донъяға озатырға һәләтле. Никотиндан тыш, бер тәмәкегә дүрт меңдән ашыу химикат кушыла.

Сәләмәт тәндә - сәләмәт рух

Сәләмәт тәндә - сәләмәт рух, ти халык. һаулыкты кайтанан булдырыуға карағанда, ауырыузарзы иҫкәртеү күпкә отошлорак. Спорт менән даими шөгәлләнәү, айык тормош алып барыу – һаулык нигезе.

Донъяла уртаса кеше ғүмере яқынса алтмыш дүрт йәш менән билдәләнә. Әле Япония кешеләре озон ғүмерле һанала. Ирзәр унда уртаса етмеш алты йыл, ә катындар яқынса һикһән ике йыл йәшәй. Япондар майзы аз куллана, балыкты күп ашай. Илдә һаулык һақлауға күп иғтибар бүленә.

Студенттар көнө

Студенттар көнө тарих төпкөләнән Рәсәйзә беренсе университет асыу тураһындағы Указға 1755 йылдың 25 ғинуарында батшабикә Елизавета Петровнаһың кул куйылыуынан башланып китә. 2005йылда Рәсәй Федерацияһы Президенты В.В. Путин, Мәскәү дәүләт университетына 25йыл тулыуы уңайынан байрамды рәсмилләштереп, 25 ғинуарзы Рәсәй студенттары көнө тип иғлан итеү тураһында Указға кул куя.

Тәбиғәт шифаханалары

Меңьяпрак ақландарза, урман буйзарында, басыу ситтәрәндә үсә, июндән алып сентябрь айзарына тиклем сәскә ата.

Был файзалы үсемлек борондан ук дауалауза кулланылған. Ул матдәләр алмашыныуына ярзамлаша, аш һендереү биззәренең эшмәкәрлен көсәйтә, кан әйләнешен яқшырта. Был

үсемлекте шулай шулай ук бөйөр, бауыр, ашказан шеше, гастрит, баш ауырыуларына каршы, теш Һызланыуын басыуза кулланалар. Әммә быны фәкәт врач кәңәше буйынса ғына эшләргә кәрәк.

Минең дусым

Был Алмас. Алмас – минең дусым. Ул әле талип. Уның атаһы бар, исеме – Айзар, ул һөнәре буйынса мөһәндис. Әсәһе, Айгөл ханым – һатыусы. Ә был уның һенләһе - Әлфиә, Әлфиә әле кесе, ул укыусы. Айзар әфәнде менән Айгөл ханым бик бәхетле бергә. Уларзың зур шәхси өйзәре һәм бер фатир бар. Фатир өйзәре кеүек зур түгел, ләкин якты һәм йыйнак, һәм шулай ук күп бүлмәле. Хатта бәләкәй Әлфиә өсөн айырым бүлмә бар. Уларзың ғаиләләре бик татыу, һәм Алмас – минең иң якшы дусым.

Перечень зачетных тем по лексическому материалу

1. Наша семья
2. Получаем образование
3. Моя малая родина
4. Мой друг
5. Чем вы увлекаетесь?
6. Время. Времена года
7. Режим дня
8. Здоровье нужно беречь.
9. Праздники
10. Уфа-столица Башкортостана
11. Путешествие и экскурсии
12. День знаний
13. Здоровый образ жизни
14. Вредные привычки
15. Будущая профессия

Перечень зачетных тем по грамматическому материалу

1. Фонетика
2. Морфология
3. Имя существительное
4. Имя прилагательное
5. Глагол
6. Наречие
7. Местоимение
8. Имя числительное
9. Самостоятельные и служебные части речи
10. Модальные слова
11. Частицы
12. Послелог
13. Придаточные предложения
14. Простые предложения
15. Сложные предложения

Перечень рекомендуемых учебных изданий, Интернет-ресурсов, дополнительной литературы

Рекомендуемая (основная) литература

1. Усманова М.Г., Султангулова З.З. Башкирский язык: учебное пособие для организаций профессионального образования с изучением башкирского языка как государственного. Уфа: Китап, 2015

Рекомендуемая (дополнительная) литература

Юлмухаметов М.Б., Ракаева Э.С., Шараева И.Э. Башкирский язык и культура речи для организаций профессионального образования (на башкирском языке). Уфа: Китап, 2015

Словари

Академический словарь башкирского языка. 8 том. / под ред. Ф.Г. Хисаметдинова. Уфа: Китап, 2014

Башкирско – русский словарь . Уфа: Китап, 1996

Интернет ресурсы

1. <http://www.bash-portal.ru>
2. <http://www.yeshlek.ru>
3. <http://ru.wikipedia.org>

Контроль и оценка учебной дисциплины

Контроль и оценка результатов освоения дисциплины осуществляется преподавателем в процессе проведения практических занятий и лабораторных работ, тестирования, а также выполнения обучающимися индивидуальных заданий, проектов, исследований.

Результаты обучения (освоенные умения, усвоенные знания)	Формы и методы контроля и оценки результатов обучения
Умения:	
общаться (устно и письменно) на башкирском языке на профессиональные и повседневные темы	Оценка в рамках текущего контроля: -результатов выполнения домашней работы -результатов выполнения индивидуальных контрольных заданий - результатов тестирования - экспертная оценка на практических занятиях - аудирование - написание рефератов, докладов, научно-исследовательских работ
переводить (со словарем) башкирские тексты профессиональной направленности	Оценка в рамках текущего контроля: -результатов выполнения домашней работы -результатов выполнения индивидуальных контрольных заданий - результатов тестирования - экспертная оценка на практических занятиях - аудирование - написание рефератов, докладов, научно-исследовательских работ
самостоятельно совершенствовать устную и письменную речь, пополнять словарный запас	Оценка в рамках текущего контроля: -результатов выполнения домашней работы -результатов выполнения индивидуальных контрольных заданий - экспертная оценка на практических занятиях - аудирование - написание рефератов, докладов, научно-исследовательских работ
Знания:	
элементы башкирской грамматики	Оценка в рамках текущего контроля: -результатов выполнения домашней работы -результатов выполнения индивидуальных контрольных заданий - результатов тестирования - экспертная оценка на практических занятиях - аудирование - написание рефератов, докладов, научно-исследовательских работ